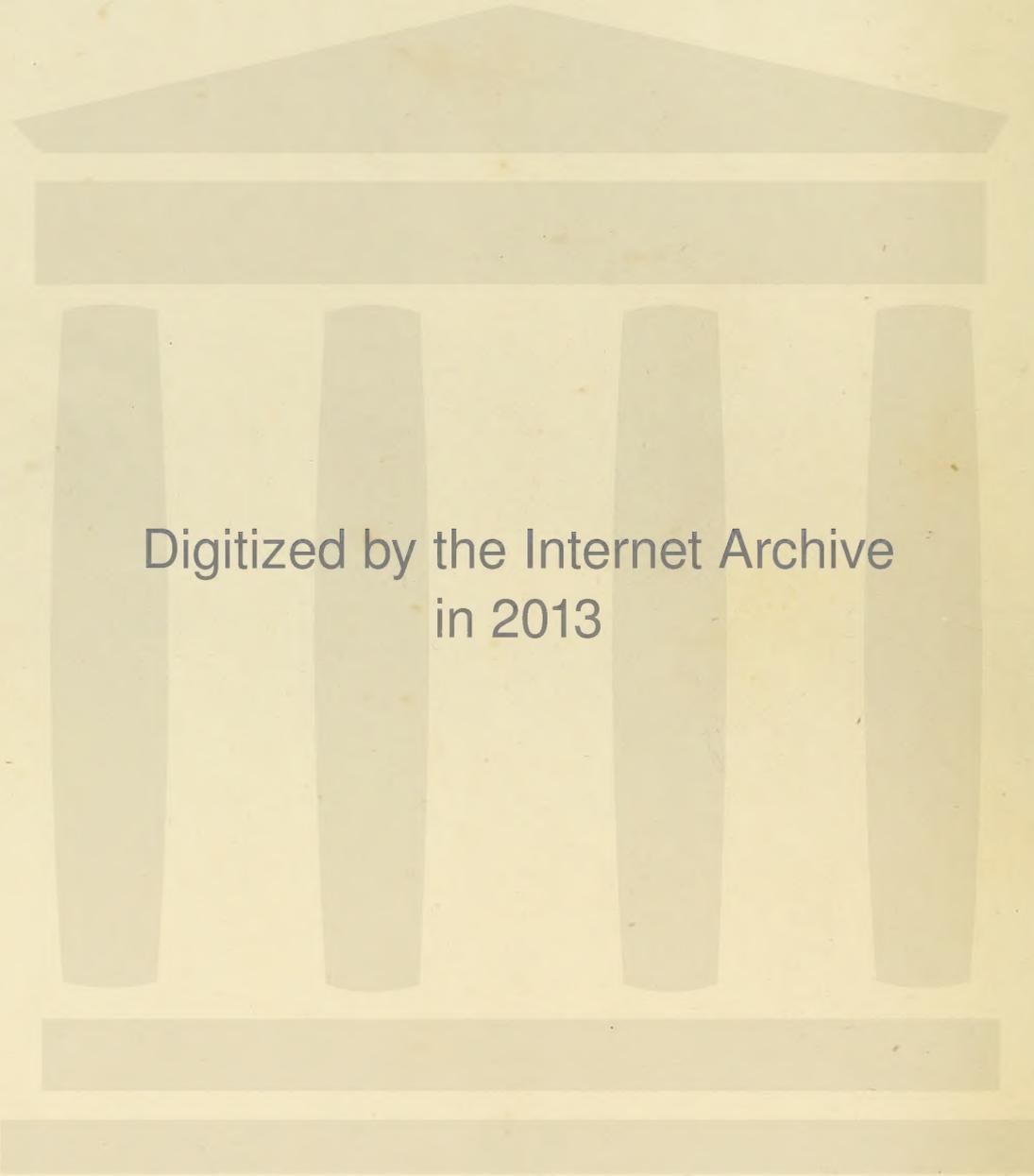

સર જમદશેજી જીજીભાઈ ત્રાનશલેશાન
 ડેડ ખાતેથી લેટ આપી છે.
 તા ૨૩ માર્ચ ૧૯૦૧

Digitized by the Internet Archive
in 2013

THE
DINKARD.

THE ORIGINAL PAHLAVI TEXT; THE SAME TRANSLITERATED IN
ZEND CHARACTERS; TRANSLATIONS OF THE TEXT IN THE
GUJARATI AND ENGLISH LANGUAGES; A COMMENTARY
AND A GLOSSARY OF SELECT TERMS

BY

PESHOTAN DASTUR BEHRAMJEE SANJANA.

VOL. VII.

PUBLISHED UNDER THE PATRONAGE

OF THE

SIR JAMSHEDJI JEEJEEBHAI TRANSLATION FUND.

G o m b a y :

PRINTED AT THE DUFTUR ASHKARA OIL ENGINE PRESS.

87 COWASJEE PATELL STREET, FORT.

IN THE YEAR 1263 OF YEJDAJARD, AND 1894 OF CHRIST.

THE
DINARD

the first of the year
the total of the year
and the total of the year
the total of the year

the total of the year

the total of the year

the total of the year

the total of the year

the total of the year

the total of the year

દીનકર્દ કેતાબ,

તેહની

અસલ પેહલવી એબારત, જંદ અક્ષરે ઉરચાર, ગુજરાતી
તથા ઈંગરેજી તરજુમો, શીરેહ, અને અગતબોગ
પેહલવી શબ્દોની ફરહંગ સાથે.

ખનાવનાર,

પેશોતન દસતુર ખેહરામજી સંભાળ્યા.

દફતર સાતમું.

સર જમશેદજી જીભાઈ ટરાંસલેશન પ્રંડના આસરા હેઠલ
છપાવી પરગટ કરયુંછે.

મુંબઈ,

દફતર આશિકાશ ઓઈલ ઈનજીન પ્રેસમાં છાપ્યુંછે.

કોટ:—કાવસજી પટેલ સીટ, નાં ૮૭.

મને ૧૨૬૩ યજ્ઞદગરદી.

ઈસવી મને ૧૮૯૪.

1848

THE STATE OF NEW YORK
IN SENATE
JANUARY 1848

REPORT

OF THE

COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE

IN ANSWER TO A RESOLUTION

PASSED BY THE SENATE

1847

ALBANY: PUBLISHED BY G. B. ZIEGLER, 1848.

PRINTED BY G. B. ZIEGLER.

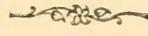
1848

1848

ab

PK
6197
D616
1874
V. 7

સાં ક લ્યું.

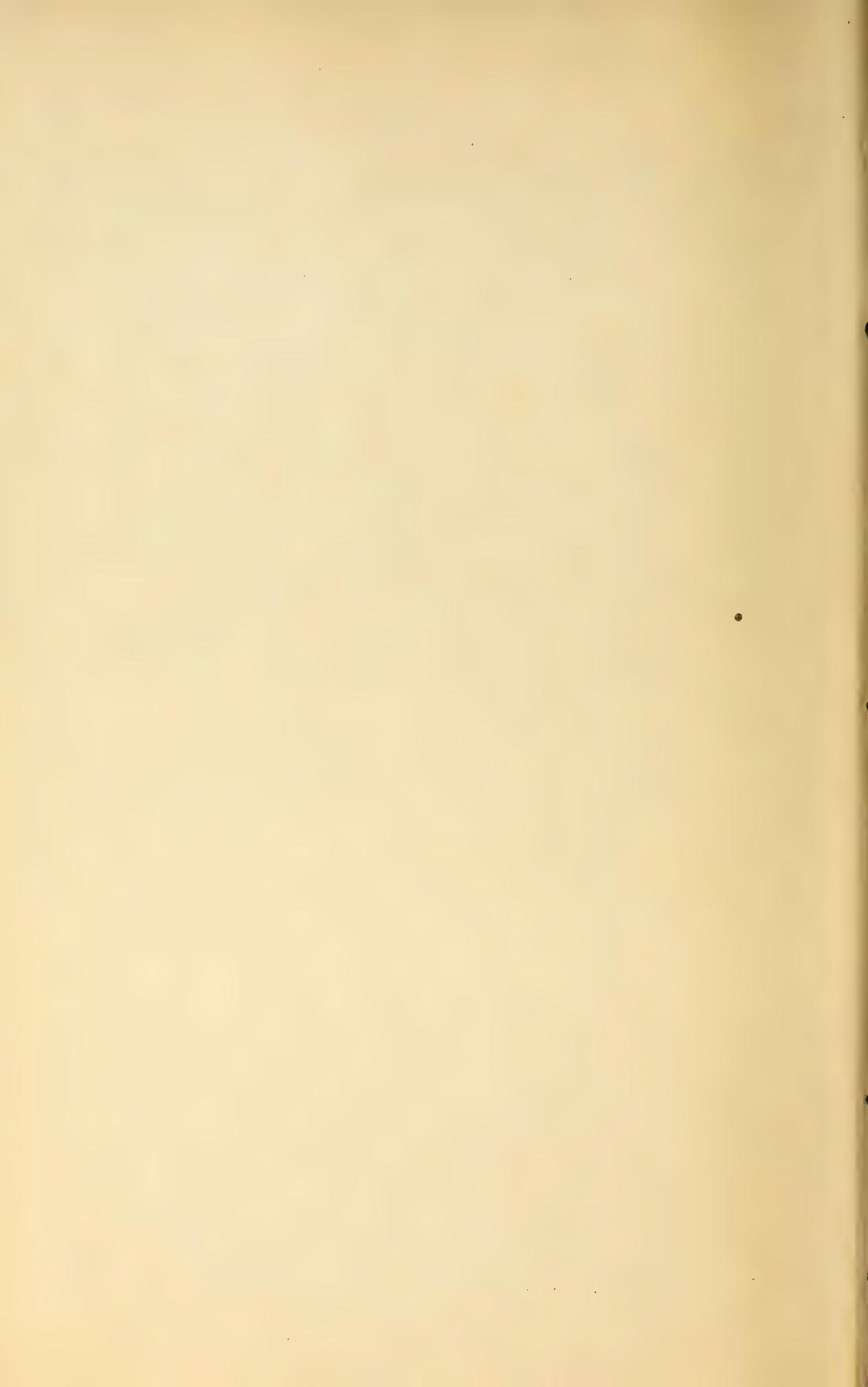
સંક્ર.

માણુસનાં ગણેઆણને સાર મજદીઅસની દીનની દાનાઈ છે	૩૮૭
આદાએતાલા આતમાને આએ દુનીઆની કાયા તોઅમના વસીલાથી આપનારો છે.	૩૮૭
દાદારની સાથે પેહેલો અને પાછલનો સંબંધ રાખનારી પેદાએશ વીશે	૩૮૮
એત્તમ બેહશત અને યુરાં દોજખને લગતું કામ કરનાર આદમી વીશે	૩૮૮
હકુમતે પોંહચનારાં અને તેથી પદબ્રષ્ટ થનારાં ખાનદાન વીશે	૩૮૯
(માણુસનો) આતમા આદાએતાલાની બંદગી કયુલ કરનારો છે.	૩૮૯
અશો અને પાપી આદમીની નીશાણુ	૩૯૦
આદમીએનો અને દુનીઆનો સુધારો કરનારા પાદશાહોની એલાદ કેહી ?..	૩૯૦
ઘણી ચડડતે દરજજેની તથા ઘણી યુરી હકુમત કરનારા રાજાઓ	૩૯૨
માણુસ આએ દુનીઆને સાર તેમજ આવતી દુનીઆને સાર જોખદાર અને માતવાલુ શાથી બનેછે ?	૩૯૩
કયું માણુસ પુણુ કરવા છતાં તેનો બદલો મેલવી શકતું નથી ?	૩૯૪
જમશેદ પાદશાહની લાવેલી દીનની લોકોને ચાલુ સમજ આપ્યાથી દેવોને આદમીએની તરફથી દુખી થવુંછે	૩૯૫
પાદશાહ જમશેદની ટોળાંનું ભલું કરવાની ૧૦ શીખામણુ	૩૯૮
પાદશાહ જમશેદની નસીહતોની વીરધ ખલકને નોકસાન કરનારા જોહાકની ૧૦ શીખામણુ	૩૯૯
સારાં દીનથી રહયત ઉપર હકુમત કરનારા (રાજા)ઓ	૪૦૧
વીચાર કરીને ધનસાક્ષી ચુકાદો આપવો	૪૦૨
દાદાર, હાણી પોહચાડનારી દરએક વસ્તુને સરવે કેકાણેથી દુર કરનારો છે.	૪૦૩
ઉલટાં મુજવાલી અમીતીનો તરીકો	૪૦૪
લોકોની નીતીવાલી હયાતીથી યુરાઈ જણાતી નથી	૪૦૫
આદાએતાલાની મરજી આદમીએથી તેની પીછાણુ થવાની અને આદમીએની મરજી પોતાના આદાને પીછાણુવાનીછે.	૪૦૬
એહરેમના પાંચ દુર્યુણો આદમીની અંદર સવાખનાં કામની રાહ મારનારોછે તેથી માણુસે પોતાને સુધારવું	૪૦૭
આદમીનું માલિકપણુ	૪૦૯
અહુરમજદને માનવાની ભલી દીનના કામોનો વીચાર.	૪૦૯
ખલકના લોકોને હલાકીથી છુટકારો અને યુજોર્ગી મેલવવી એકજ દાનાઈથી છે.	૪૧૦
સજામતીવાણું આદમી ભલી દીનનાં લખાણુ ઉપર વીચાર રાખવાથી છે.	૪૧૧
અપ્રમાણીક અને અમીતીવાળા દરજની દાનાઈવાળાં પાપી માણુસો વીશે.	૪૧૧
દીનને લગતી ઉલટ આપનારાં આદમી વીશે.	૪૧૨
મીનોઈ દુનીઆના તથા આએ દુનીઆના નીઆધીસોના ચુકાદાને લગતો વીચાર, ...	૪૧૩

1629491

આતમાને લગતી સન્નામતીવાણાં વચ્ચેના	૪૧૩
કાયેદાસરની નેકી.. ..	૪૧૪
વગર ધાસ્તીવાળી જીંદગી	૪૧૪
આદમીઓની પરવરશી અને તેઓનો છુટકારો.. ..	૪૧૫
આદમીઓની અંદર ઘણુંજ ઉત્તમ અને ઘણુંજ ખુરું આદમી કયું છે?	૪૧૬
ગેળી સનજ મેળવવા સાથે યજ્ઞદોષની યાદ કરવા વીશે	૪૧૬
આદમીઓના આતમાને નોકસાન કરનારા જોહાકની કીરતી	૪૧૭
મજ્જદીઓની દીનથી આદમીની અંદર સારા ગુણો અને યાહુદીની દીનથી દુર્ગુણોની ઉત્પત્તિ થાયેછે	૪૧૮
બંધે દુનીઆની ખુશીને માટે રહ્યતને સુધારનાર તથા તેને દુઃખ દેનાર રાજા વીશે.. ..	૪૧૮
દાદાર અહુરમજ્જદની પેહલ્લા આદમી સાથની દોસ્તી તથા તેની તરફનો માણસો ઉપર પેગામ લેઈ જનારા યજ્ઞદો વીશે	૪૧૯
માણસને મજ્જદીઓની દીનનો સંબંધ જોદાઈ અકબ્રની કહિમ્મત મેળવવાથી છે.. ..	૪૨૦
સારી અને ખરાબ જાતવાળાં મુજ—માણસને નેક જાતવાળું બનવું સારી ઉલ્લે અને ખુરા જોસ્સાવાળું બનવું ખુરી ઉલ્લે છે તે વીશે	૪૨૧
અગમખુદિવાલો સખ્શ પોતાના શખુનોથી લોકોને કાયદાકારક રીતે ચકાવનારછે.. ..	૪૨૨
આતમાને ખાણું—પીનાથી હુશીઆર રેહવુંછે, તથા બદનને તેથી જાળવી રાખવુંછે.. ..	૪૨૨
આદમીની કાયને મોતવાળી તથા વગર મોતની બનવા વીશે	૪૨૩
મોત અને એબને લગતી સખ્તી ઉપજાવનારી કહિમ્મત	૪૨૪
અંધમઠનીઉશની ઉપર સપેનોમઠનીઉશની સેવટની ક્તેહ અહડતે દરજજોનાં કહિમ્મતથી છે	૪૨૪
ખુરા લોકોના માર તથા ધજથી ભલા લોકોને સાચવવા તથા ખુશ રાખવા	૪૨૫
દુઆ અને બદ દુઆ કેમ પોંહચેછે તે વીશે.. ..	૪૨૫
લગણના તરીકાએ પાદશાહી ખુનીઆદથી જનમેલો શાહજદો પાદશાહીને સારૂ લાએકનો છે.. ..	૪૨૭
હયાતીવાળાં (આદમી) ની કાયેમ રેહનારી ખુશી અને નાખુશી તથા વગર હયાતીવાળાઓની નાપાયેદાર ખુશી અને નાખુશી	૪૨૮
સારી અને નરસી હકુમત કરનારા હાકમોનું શેવટનું પરીણામ	૪૨૯
મજ્જદીઓની દીન એ અહુરમજ્જદનું કેહવું છે તેની ધધાણી	૪૨૯
દીનથી કરનારા લોકોને આએ દુનીઆના પાદશાહઓએ સુધારવા	૪૨૯
આદમીનો યજ્ઞદો તથા દેવો સાથનો સંબંધ તથા જીંદગીનો સખખ.. ..	૪૩૧
હાકમોની લાએક ખુશી.. ..	૪૩૨
શરૂઆતથી તે શેવટ સુધી ધરમની કહિમ્મત એહેરેમનની ઉપર બલવંત છે.. ..	૪૩૩
રૈશની અને અંધારાની હસ્તી	૪૩૫
અહુરમજ્જદની દીન તથા એહેરેમનની દીનના હાકમ તથા ધરમખુશી ખાસીઆત.. ..	૪૩૫
આદમીને સચાઈ અને ધનસાકનું મલવું અહુરમજ્જદની પખ્શમાં રેહવાથી તથા એહેરેમનની પખ્શમાં નહી જવાથી છે	૪૩૬

ભલી અને ખુરી દીનનું મુળ..	૪૩૭
આતમાનો સંભાલ કરનાર તથા આતમાને નોકસાન પોંહ્યાડનાર કોણ છે? ..	૪૩૮
દુનીઆની અંદર ચહડતે દરજ્જેની તરણ કહિઆત છે	૪૩૮
ચહડતા અને ઉતરતા ગુણવાળા સરદારો વીશે..	૪૩૯
મજદીઆસ્ની દીનની જાત—તેની અગમ બુદ્ધિ—દાનાઈ—અપ્પશેશ—ઉદીઆગ— કામ—વીચાર—શક્તી—અને ક્ષાએદા વીશે	૪૪૧
મજદીઆસ્ની દીન તથા દેવપ્રસ્તી દીનના પેશવા તથા આગેવાન વીશે	૪૪૨
દરએક જાણને પાપથી છોડવનાર અને સવાબકાર બનાવનાર ધરમનો આધ આપનાર દસ્તુર છે..	૪૪૩
દરએક જરતોશતીને પોશાક પેહડવાની અને શુદરેહ કુશતી વગર નહી આલવાની ફરજ	૪૪૪
ભલી દીનનો તરીકો અને ખુરી દીનની રીતભાત..	૪૪૫
દુનીઆમાં દીનનો ફેલાવો કરનારી લાએક વસ્તુ કેઈ છે?..	૪૪૬
ધણું ચહડતાં અને ધણું ખુરાં આદમી વીશે	૪૪૭
દીનને પસંદ કરનારા તથા લોકોને ગુનાહથી ફેરવનારા લોકો વીશે	૪૪૮
પેગંમબર જરતોશતના હજારમાં થનારા તરણ ખુરી દીનવાળા હાકમ તથા ધરમગુરુઓથી મજદીઆસ્ની દીનને તરણ મરતબે નોકસાંન પોંહ્યશે તે વીશે.	૪૪૯
જોદાની અકલનો ભલી દીનની સાથે સંબંધ હોવા વીશે..	૪૪૯
સારા અને ખરાબ વખત વીશે	૪૫૦
ભલાં માણસનાં દીલમાં પાપની ધાસ્તી છે. અને ખુરાં માણસને તે નથી	૪૫૦
મજદીઆસ્ની દીનનો સંબંધ ધરાવનારો સુખ્ય અશોઈની હકુમતને પાએદાર રાખનારો અને ખુરી દીનનાં સંબંધવાળાં ધમાનને નાખુદ કરનારો છે..	૪૫૧
હયાતી ધરાવનારાઓનાં મકાન વીશે	૪૫૩
હાકમો સાથે આદમીઓના સંબંધનું રેહવું જોદાઈ પ્રતાપથી છે	૪૫૩
સરવેથી સરસ ભલી દાનાઈવાળાં આદમીને જોદાતાલાની તરફથી યજદોની મારફતે જોદાઈ દોલતનું મલવું છે અને ખુરી દાનાઈવાળાં આદમીને તેનું મલવું નથી	૪૫૪
અપ્રમાણીક અને એવનતાં માણસના સંબંધવાળી ધરજા..	૪૫૫
દીનદાર પાદશાહ જમશેદે આદમીઓને કરેલી નસીહતો	૪૫૫
જોરેહને જલવી રાખનારી તથા જોરેહને હાંકી કાહડનારી વસ્તુ વીશે	૪૫૬
(ધનસાનનો) આતમા તેની દેહનો માલિક અને તેને સહમજ આપનાર તરીકે છે.	૪૫૭
હકુમતની કહિઆત જેમ આદમીને ક્ષાએદો કરનારી તેમજ નોકસાન કરનારી છે..	૪૫૭
આદમીએ આતમાને લગવું કામ કરવું અને જે કામ આતમાની વીરધનું હોએ તેને તેણે છોડી દેવું	૪૫૮
જોરેહવાળા દાદારની કીરતીનો અનાદર કરવાએ માણસની કીરતીનું દુર થવું છે.	૪૫૯
ખત્રકની પાસખાની અને સંભાલ કરવા વીશે	૪૬૦
આદમીની ચહડતે દરજ્જેની તથા ઉતરતે દરજ્જેની કીમત વીશે	૪૬૦

(૧૧૭) માણસનાં ગણેઆણને સાડું મળદીઅસની દીનની
દાંનાઈનાં એહદ પ્રકરણોછે, તે વીશે ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

૧

જાણવું કે, જે વસ્તુ સઘલી દાનાઈથી સીનગાર પામેલી છે, તે
મળદીઅસની દીન છે. અને તે, પેદાના કરનાર અહુરમઝદનો આભાર
માનવા સાડું ચહુડતે દરજ્જેનાં ગણેઆણવાલી અકલ છે, તથા તે
(અકલ), સઘલાં આદમીએને દરએક વસ્તુને માંટે એક (દાદાર) ને લાએકનાં
ગણેઆણથી ચહુડતે દરજ્જેનાં ગણેઆણવાલા બનાવનારી છે. તે (દીન) ની
અખરમપાર સહમજનું પ્રકરણ દાનાઈની શકતી ધરાવનારા દાંનાવ લોકોમાં
નથી. સહમજ ધરાવનારાં લોકોમાં જેઓ સરવેથી સરસ સહમજ ધરાવ-
નારાછે, તેઓજ તેને લગતી સહમજ મેલવી શકેછે. આદમીની સહમજશક-
તીની અંદર કાએદાસરનું ગણેઆણ, મળદીઅસની દીનની દાનાઈથી છે.

૨

૩

૪

(૧૧૫) ખોદાએતાલા મીનોને લગતી પેદાએશને આએ દુનીઆંની
કયા તોખમ (યાને યુનીઆદ) ના વસીલાથી આપનારો છે.
તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૧

જાણવું કે, જેખી પેદાએશને હયાતી આપનારો ખોદાએતાલા પોતે,
એમાલમ રીતે, (આએ દુનીઆંની) દરએક વસ્તુને, તોખમના વસીલાથી
કહઅતવાલી કાયા આપનારો છે. જેમ ઉતનો દોરો કાંતવા અને વણવાથી
ઘણીએક તરેહનાં કપડાં બનેછે, તે પ્રમાણે પાક ખોદાએતાલા સઘલી જેખી
વસ્તુએને હયાતી આપનારો તથા ખીયાંની મારફતે આએ દુનીઆંની
કાયા બખશનારો છે. જેમ ચહુડતે દરજ્જેની ઉતથી તેને લગતા પોશાકો
છે, તેમ આએ દુનીઆંની કાયાએ કેહેવાએલીછે.

૨

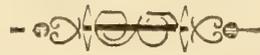
- ૧ (૧૧૧) દાદારને લગતી તેની સાથે સંબંધ રાખનારી આગલી અને તેની સાથે સંબંધ રાખનારી પાછલની પેદાએશ કેહીછે ? તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ બાણુવું કે, દાદારની સાથે આગમચનો સંબંધ ધરાવનારી ખુદ દાદારના સંબંધવાલી પેદાએશ (યજ્ઞ અમેશાસ્પંદો) છે. અને દાદારની સાથે સેવટનો સંબંધ ધરાવનારી (પેદાએશ) હુદવાલા વખતની અંદર (યનો રીસ્તાખેનની આગમચ) ઋશકેરેતિ (યાને છેલ્લા સુધારા) ને માટેનું કામ કરનારા લોકોની છે.*

- ૧ (૧૧૨) સરવેથી ચહુડતે દરજ્જેની દુનીઆને માટેનું કામ કરનાર તથા સરવેથી ખુરી દુનીઆની તરફ વધારે ખેંચાનાર (આદમી) વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ બાણુવું કે સરવેથી ચહુડતે દરજ્જેની દુનીઆને માટેનું કામ કરનાર આદમી તે છે, કે જે પોતાના મુખ્ય (ખોદાએતાલા) ની તાખેદારી કરનાર તથા તેના હોકમને માંતનાર તથા તેને લગતા પાદશાહનાં ફરમાન પરમાણે ચાલનાર અને તે વખતના જરતોશતી વડા ધરમગુરના હોકમને માન આપનાર હોએછે. જે આદમી ખુરી દીનને માટેનો ફરેખ આપનારના સંબંધને લીધે પોતાના ખોદાને નહી માંતનાર છે, તે સરવેથી ખુરી દુનીઆની તરફ વધારે ખેંચાનાર છે, તે (આદમી) તેના વખતના જરતોશતી વડા ધરમગુરની તથા તેને લગતા પાદશાહની નીમખહુરામી તથા નાફરમાની કરનાર છે.

* છેલ્લા સુધારાને લગતું કામ કરનારા લોકો ગયોમરદ—હોશંગ—તેહમુ-રસ્પ—જમશેદ—ફરેદુન—કેખસર—સાંમ—પેશોતન—હોશેદર—હોશેદર માહ—અને સોસીએશને સહમજવા.

(૨૧૧) હકુમતે પોહચનારી ઝોલાદની નીશાનો તથા તે હકુમતને ૧
તેથી પાછી પ્રવાની નીશાનો વીશે, ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, જે ખાનદાનવાળાઓમાં નુરનો પ્રકાશ—ખોદાઈ ૨
બુદ્ધિનું રેહઠાણ—અને બંદગીથી (ખોદાએતાલા તથા યબદ અમે-
શાસ્પંદોનો) સંબંધ હોએ, તેઓને હકુમતે પોહચવું છે—અને તેઓને
મોટા અને નાંધલા ઉપર બુજેરગીનું મેલવવું—તેઓની ખરદાશત
કરવી—નાંધલાંથી તે મોહટાનું સારી રીતે સાંભલવું—ભલાઈ શાથનું
ચહડતે દરજ્જેનું કહિયત—ખેટાના ફરબંદોની ઘણી વરધી અને
(તેઓથી) ફુનીઆમાં મોતનું કમ થવું છે.

જે ખાનદાનમાંથી હકુમતનું પાછું ફરવું છે, તેની નીશાંત સારા ૩
ખવાસવાલી બુદ્ધિનું તેથી પાછું ફરવું છે—નાશકારક લડાઈનું (તેની
અંદર) રેહઠાણ થાય છે. તેમાં યબદાંની દોસ્તી રેહતી નથી—મોહટાથી તે
નાંધલાને તેની તરફથી ખરાબ મદદ કરવી છે—તે નાંધલાથી તે મોહટાનું
સાંભલનારો નથી—ચહડતે દરજ્જેનાં ખેટાઓનાં ફરબંદોની વરધી તેને
ત્યાં થતી નથી અને તેનીથી ફુનીઆમાં મોતનો ઘણો ઉપદ્રવ થાય છે.

(૨૧૦) આતમા (પાક ખોદાએતાલાની) બંદગીને કબુલનારો છે, ૧
તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, જે શખસ અગમ બુદ્ધિવાલો છે, તે પોતાના આતમાને ૨
સારું (પાક દાદારની) બંદગીને કબુલ રાખનારો છે; કારણ કે તે પોતાની
ખોદાઈ દોસ્તીવાલી જાતથી—નીરમલ સચ્ચાઈથી—કાએદાસરના વાબખી
ખોલવાથી—અને ભરોસો રાખવાનેગ સખુનો વાપરવાથી—દાનેશ-
મંદોની સોહબત રાખવાથી અને તપાસ રાખીને ઘટતે વખતે વાતચીત
કરવાથી, પોતાનો (દોષખથી) છુટકારો મેલવનારો છે.

૧ (૨૮૧) અશો અને પાપી (આદમી) ની નીશાંન વીશે
ભલી દીનને લગતો ખોલાશો.

૨ જાણવું કે, અશો અને પાપી (આદમી) ને લગતી ઘણીએક નશાંણીઓ છે, તેમાં અશોને નેકનામી અને પાપીને બદનામીની (ધધાંણી) છે. આતમાને લગતા ગેબી જવાંને (યાને ખોદ—અખો—રવાંન અને ફરોહર) ને લગતા પુરતા સુધારાથી, તે અશોની ઉપર નેકીનું પ્રકાશવું છે. અને તેની જાત રોશની વાલી સરવેથી ચહુડતે દરજ્જેનાં ઉપરી (અશો અહુરમબદ) થી છે. તથા (મીનોઈ જેહાનમાં) તેનાં રવાનનું મકાંન ચહુડતે દરજ્જેનું છે.

૩ પાપીનાં રવાંનને વધારે કહિયતદાર બનવું, અંધારાવાલાં (દોબખ) ની ગંધાતી જાતવાલા સરવેથી ચહુડતે દરજ્જેના (એહરેમન) થી છે. દીનમાં જણાવેલું છે કે, જેની ઉપર યજ્ઞોનું પ્રકાશવું છે, તે અશો લોકોની અંદર વધારે કહિયતવાલો છે, પાપીઓના ધંધાતા સરદાર (એહરેમન) ની ઉપર, અશોની અંદર જે વધારે અશો છે તે ઉનચે દરજ્જેનો છે. અને પાપીની અંદર જે વધારે પાપી આદમી છે, તેને નાસ પામનાર (એહરેમને) બનાવેલું છે.

૧ (૨૮૨) આદમીઓની ઓલાદની અંદરના આદમીઓને
સુધારનારા, ઘણા સુધારો કરનારા, અને (કુનીઆને)
સરવેથી સરસ જેબદાર બનાવનારા પાદશાહ-
ઓની ઓલાદ વીશે, ભલી દીનને
લગ તો ખોલાશો.

૨ જાણવું કે, સઘલાં આદમીઓ ગયોમરદની ઓલાદના છે. અને ગયોમરદની અંદરથી સરવેને સુધારનારા પાદશાહની બુનીઆદના ફરવાક*થી ચહુડતે દરજ્જેના એઆર બખતાવર છોકરાઓ જનમેઆ હતા. (તેમાં એક) હોશહંગ—(બીજો) વહુદાદે—(તરીજો) અશોદાદે—અને (ચોથો)

* ગુપ્ત ફરવાક—વીસે બુન્દેહશને નાંમની પેહલવી કેતાબમાં લખે છે કે તે સીઆ-મકની ઓલાદનો હતો. અને ફરવાકનાં તોખમથી પાદશાહ હોશંગ જણમેઓ હતો.

દરએક ઠેકાણે લાંબી મુદતવેર ને કાંઈ પાદશાહી કાચ્ચેમ રેહશે તે આચ્ચે ચેચ્ચાર જણથી જનમ લેનારાઓની ઓલાદથી છે; વલી દરએક તખ્તકાનું રાજ જેનીથી તપતું રહેસે તે રાજ આચ્ચે ચેચ્ચાર ઓલાદમાંના કયાંની એક રાજને એકેક પછી મલતું થાશે. તેમજ ને કોઈ ક્રશકન્તને માટેની કેટલીએક દાનાઈ ધરાવનારાછે તે પણ મીનાચે-હર અને હોસંગ એ બે બેહુ (પાદશાહો) ની ઓલાદની અંદરના (ગ્રહસ્થો) છે. વલી (દીનમાં) જણાવેલું છે કે તે (ક્રશકન્તના વખત) માં જેને પાછી હકુમતનું મલવું છે, તે એજ (કયાંની) ઓલાદનો સંબંધ ધરાવનારને છે. એટલેજ તે વખતમાં હકુતકેશવરના લોકો ઉપર કેખશરને ઘણીજ અહ-ડતે દરજ્જેની હકુમત ભોગવવી છે.*

- ૧ (૧૪૫) પાદશાહોમાંનાં જે પાદશાહો હકુમતની અંદર ઘણાજ ઓત્તમ તથા ઘણાજ યુરા છે, તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, ઓત્તમ હકુમતવાલો પાદશાહ અહડતે દરજ્જેનાં ખોરેહવાલો—(લોકોમાં) ખોદાઈ બુદ્ધિવાલા ધરમને જનમ આપનારો,— રાજની આબાદીને જવાંત (યાને ખીલતી) રાખનારો—અને બીજાઓની સંકટને પુરતી રીતે પીછાંણીને ફનીઆંને શુખ આપનારો—ખલકની પરવરશી કરનારો—ખુશીનું મુલ—માણસને છુટાપણું આપનારો અને સખાવતથી દુરવેર પ્રકાશનારોછે. અને તેઓમાંનો જે ઘણાજ યુરો હાકમ છે તે, ઘણાજ યુરા સાયાવાલો—યુરાઈનો શોકીન—ઉલટા વીચારવાલા (ધનામીનો) ના ખરાખ મારગનો ખચાવ કરનારો—અધરમીને

શતે, ફરવરદીન યશતના ૨૮ માં કરદાની અંદર મીનાચેહરશાહની પછી કયાંની પાદશાહોનાં નામોની અંદર પેહલી કરેલીછે. જેમકે :—

○ ૪૭૫૫૫૫૫૫૫ ૬૨૫૫૫૫૫૫૫ ૬૩૬૫૫૫૫ ૪૭૫૫૫૫૫૫૫ ૪૭૬૫૫૫૫

કેકોખાદનાં અશોકરેહરની હનો યાદ કરીએ છઈએ.

* ક્રશકેરેતી—યાને છેલ્લા મુધારાના (યાને રીસ્તાખેજનાં) વખતમાં કેખશર પાદશાહની પાછી હકુમત થશે, તે વીશેનું વરણન જંદે બેહમન યશત—જાંપાસ્પનાં મે અને ખુન્દેહશને નામની પેહલવી કેતાખોમાં આવેલું છે.

ઉત્તેજન આપનારો—(ખલકને) ઘણીજ સંકટમાં રાખનારો—અને પોતાની હુકુમતથી લોકોને કમજોર કરનારો—પાપનું મુલ—ધન દેનાર—ખીજાઓને ઘણું દુઃખ દેનારો—દુનીયાંને સંકટમાં રાખનારાં (લોકોને) મદદ કરનારો—(લોકોને) અશક્ત કરનારો—(પોતાના) હરીફને કહ્યત આપનારો—અને બખીલીથી (ખલકને) ઘણીજ બંદીવાન કરનારો છે. વલી પેલા દુરઅંદેશ હાકમો વીશે કહેલું છે કે, તે પાદશાહો મોહટી નજરથી હુકુમતની મારફતે સખાવત કરનારા—હીમતથી લોકોને બચાંની માફક ઉધારનારા—તેઓનું પાલણુ કરનારા—લોકોને ચહુડતે દરજ્જેના બનાવનારા—મોલુકને જ્યદાર તથા રોનકદાર કરનારા—હુજુરીઓને માનએકરામ અને ચહુડતી પદવી આપનારા છે. અને (તેઓ) દુશમનોને જર કરે છે, તેઓને પછાત નાંખે છે અને (પોતે) ચહુડતે દરજ્જેની બુજુરગી મેલવે છે, અને ગેતી અને મીનાઈ (દુનીયાં) ને લગતી સઘલી નેકીનાં કાંમ કરે છે. હાકમો આતમાને (દુખ દેવાના) કનજુસીના વીચારથી હુકુમતને ખરાબ કરે છે—દુકાલ પાડે છે—ખલકને કમજોર બનાવે છે—અને લોકોના જલકાટને જાંખ પોહચાડે છે—તથા મુલકોની ખરાબ તથા બુરી અવસ્થા બનાવે છે અને (પોતાના) હુજુરીઓ (યાને વજીર અમીરો) ને દુખી અને પરતી દસાવાલાં કરે છે. અને જે ઉલટું કરનારા દુશમનો છે તેઓને વધારે છે અને સારી ચાલવાલા લોકોને હીના કરે છે. અને સઘલાઓને ખાંમીથી ચલાવે છે.

૪

૫

(૧૧૫) હદવાલા અને વગર હદવાલા વખતને લગતી જ્યદાર દાનાઈથી (માણસ) શક્તીવાન કેમ થાય છે? તથા હદવાલા તથા વગર હદના વખતમાં (માણસ) મોતવાલું (યાને ઈલા ભોગવનાર) સાથી બને છે? તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૧

જાણવું કે, હદવાલા વખતની અંદર ચહુડતે દરજ્જેની હયાતી દાનાઈના સખબથી છે, અને માણસ સઘલી રીતનું જ્યદાર તેથી બને છે. દરએક વખતમાં માણસને લાએક શક્તીવાલું થવું લાએક જનક-

૨

ગીથી છે. જેમદાર દાનાઈ હોવાથી ઇનસાન સઘલી બાબતમાં શક્તી-
વાન જણાયેલું છે. તેથી ખલકનું મુલ (યાને લોકોને જનમ આપનાર)
જે અશો અહુરમજદ છે, તેને લગતા વગર હુદના વખતની સરવેને
સહમજ આપનારો ધરમગુરૂ સઘલી જેમદાર દાનાઈની અંદર પુરતો
શક્તીવાન છે. અને લોકો આસમાની દોરવાલા આચ્છે ફુનીઆને લગતી
હુદવાલા વખતની અંદર તેનીથી હયાતી ભોગવવાને શક્તીવાન થાયે છે.

- ૩ જે પાપી (એહરેમન) છે, તે આસમાની દોર વગરના વગર હુદના
વખતની અંદર હુમેશનું દુખ ભોગવનાર બનેલો છે. તેમજ જે પાપી
આદમી છે તે આચ્છે હુદવાલા દોરને લગતી યાને આચ્છે ફુનીઆની
હયાતી પુરી કીધા પછી દુખ ભોગવનારું છે.

- ૧ (૧૧૭) જે કોઈ સવાબ કરવા છતાં તે કરેલા સવાબનો લાચ્છેક
બદલો મેલવાને ઉમેદવાર રેહ્યે, તે વીશે ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, જે કોઈ સવાબ કરવા છતાં તે કરેલા સવાબનો લાચ્છેક
બદલો મેલવાને ઉમેદવાર રેહ્યે, તે (સવાબ) એઆર પ્રકારના છે.
- ૩ પેહુલું—સવાબ કરવાને વાસ્તેનું અહુડતે દરજ્જેનું કામ સહમજઆ
વગર, જે કામ સવાબ કરવાની સહમજને લગતું નહી હોચ્છે તે કરે, તે
કાચ્છેદાસરનું નથી. એમ છતાં જે કોઈ તે દીનથી ઉલટું કામ કરે તો
તે કામનો બદલો તેને મુતલક પોહુચ્છે નથી.
- ૪ બીજું—વલી જે (સવાબ) ની ઉપર તેની ઇચ્છા—શોક ધરાવનારી
નહી હોચ્છે, પણ તેને કાંઈએક સવાબનાં કામ તરીકે ગણીને તે કરે, તો
તે અણગમતા કરેલા સવાબનો બદલો તેને મલતો નથી.
- ૫ તરીજું—વળી જે (સવાબનું) કામ કરવાને એક શખ્સ જાતે
શક્તીવાન હોચ્છે તથા તે કામને સવાબ તરીકે તે સમજે અને તેની
ઇચ્છા તે ઉપર હોચ્છે, તે છતાં તે સવાબનું કામ તે પોતે નહી કરે (યાને
બીજા પાસે કરાવે) તો તે સવાબનું કરેલું કામ તેને નહી પોહુચ્છે.

ચોથું—વહી જે શખ્સ એક કામને સવાખને માટેનું સહમને ૬
અને તે કરવાની કુશેશ તેણે પોતાની ઇચ્છા અને બલે કરવી જોઈએ, તે
છતાં તેની હીલચાલ તે નહી કરે, તો તેને સાઈ કરેલો સવાખ તેને નહી
પોંડુએ. પણ જેને તે સવાખનું કામ સહમને, તે સવાખનું કામ તેણે
પોતાની ઇચ્છા અને ઉલટથી કરવું જોઈએ, તે કરવામાં જેમ અને
તેમ તે કુશેશ કરે તો, તે કરેલા સવાખનો બદલો તે કરનારની આસા
મુબબ તેને મલે.

સવાખ કરવાને માટેનો ઘટતો વીચાર બે તરેહનો છે. (એક) બનતી ૭
કુશેશથી સવાખને લગતાં કામને પીછાણવાનો અને (બીજો) તે ઉપર શોક
રાખવાનો, કે તેને લગતી બનતી કુશેશથી તે સવાખનો તેને સંબંધ થાઈ
શકે. જેમકે અવસ્તામાં ફરમાવેલું છે કે, સવાખને માટેની બનતી કુશેશ
કરનાર—પેહલવાનોમાં સરવેથી સરસ પેહલવાન છે.

વહી ઉપર (સવાખની) એચ્ચાર વીગત જણાવેલી છે, તે ઉપરાંત ૮
દાનાઈ—ઇચ્છા—શક્તી અને ઇન્દરીઓ ઇત્યાદીબી (સવાખકારીને
માટેની) કુશેશનો રસ્તો ખોલેલો મેલનારી એચ્ચાર વસ્તુઓ છે.

(૨૮૫) આદમીઓની તરફથી દેવોને કુખ થયું, એ જમશેદના ૧
લાવેલા ધરમના કાએદાઓ વારેઘડીએ આદમીઓને જાહેર
કરવાથી છે. તે થીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે દરએક વસ્તુને લગતાં કામને કાએદો થવો, એ ૨
જમશેદને લગતા ધરમના કાએદાઓથી છે. અને તેથી ઋહીયુત તથા
અઈબીયુતને તથા તેનાં બુરાં કામોને હાંણી પોહ્યે છે. અને (તે જમશેદનો)
ધરમી કાએદો આદમીઓની અંદર દાદારની જાતી અકલની મારફતે
સુધારો કરનારો છે. તે (જમશેદનો) ધરમી કાએદો ઋહીયુત તથા અઈબી-
યુતની મતલબવાળા અને દેવનો ઉલટો વીચાર ધરાવનારા લોકોને ખોદાઈ
અકલથી હાંણી પોહ્યાડનારો છે. આદમીઓની અંદર ધરમને લગતી
ખોદાઈ અકલ હોવાથી તેઓ ઉલટા વીચારના દેવની ઉપર હુમેશાં ફતેહ
મેળવનારાં છે. આદમીઓને ધરમી તરીકાની ચાલચલણથી (બદીની ૩

- ૪ ઉપર) ક્રતેહ મેળવવી છે. અને તેથી ક્રહીયુત અને અધબીયુતને નબલાઈ મેલવવી, અને લોકોને ખુબીથી રેહવું છે. આદમીઓની અંદર તે પાદશાહ સરવેથી સરસ છે કે, જેની અંદર દાદારની જાતી અકલ વધારે હોય છે. અને તેથી તે (પાદશાહ) દરએક ઠેકાણેથી જાલેમ—ઉલટા વીચારવાળા દરૂજને દુર કરનારો અને હાંકી કાઢનારો છે. અને તે ખોદાઈ અકલવાળા ધરમ-ગુરૂઓની મારકૂતે આદમીઓને હીમતથી દીનતી સહમજ આપી સારી રીતે ચલાવનારો છે. અને ઉલટા વીચારના મુખ્યતી (યાને એહરેમનતી) નબલાઈથી દરએક ઠેકાંણે આદમીઓની અંદર દેવતા સંબંધ વગરની ખોદાઈ અકલતી નસીહતની અસર થાય છે. અને દુનીઆમાં ઈનસાફ તથા ધરમી કાએદો ચાલુ રેહ છે, અને લોકો નેકીથી સુધારાવાળાં બને છે. જમશેદની હકુમત થવાની આગમચના હાકમોની અંદર દેવોનાં લુટારાપણાંથી ખોદાની અકલતી નબલાઈ—અને ઉલટી અકલનું વધારે બળ હતું. અને ખોદાઈ બુદ્ધીનો નીતીવાન તરીકો દેવની ક્રહીયુત અને અધબીયુતની બુરી બુદ્ધીથી એટલો નીચે પડી ગીઓ હતો કે આદમીઓ ફાડી ખાનારાં જાનવરોનાં જેવાં હતાં. અને તેઓમાં ખોદાઈ નસીહત નહી હોવાથી તેઓ બુરી હાલતના બનેઆં હતાં. અને તેઓ ઉપર ક્રહીયુત અને અધબીયુતને (યાને અપ્રમાણીક તથા એબ આપનારને) ઘણી ક્રતેહ મેલવવાથી તેઓ બેઅદબ બનેઆં હતાં. અને ધરમ વગર કામ કરવામાં—ખાવામાં—આપવામાં—રાખવામાં અને બીજી ચાલચલણમાં ખરાબ થાયેલાં હતાં. અને તેથી દુનીઆં ગોયા આએ રીતે જણાતી હતી, કે આદમીઓની તરફથી ખોદાની ધરમી બુદ્ધીનું પાછું ફરવું અને દેવની બુરી બુદ્ધીનું ફાવવું હોય, તથા ખોદાઈ બુદ્ધીવાળા તરીકાના વિચારનું દુનિઆંમાંથી અસ્ત પામવું હોએ અને ક્રહીયુત તથા અધબીયુતના અધરમી વીચારનું આદમીઓની અંદર રેહકાણુ થયું હોએ અને દુનીઆં તેથી વેરાન તથા ખરાબ થઈ હોએ.
- ૬ દાદારની ઈચ્છાથી જમશેદને હકુમતે પોહચવું અગત કરીને દેવોની આરાધના કરવાથી આદમીઓને અશકત કરવા સાફ તથા તેઓને ખોદાની ધરમી અકલથી દેવની ઉલટી અકલવાળા કમારગથી છુટકારો આપવા સાફ હતું. દેવોની ઉલટી અકલવાળા ક્રહીયુત તથા અધબીયુતનો ઉપાયે આદમીઓ ધરમી કાએદાવાલી ખોદાઈ અકલથી જોઈ શકે છે, અને દરએક જગોએ દેવને આદમીઓથી આજેજ થવું—તથા

વગર મારગના બનવું અને નબલા થવું (તે ધરમી બુદ્ધીથી) છે. ખોદાતાલાની ધરમી બુદ્ધીના પ્રકાષવાએ દેવને લગતા ઋહીયુત અને અર્ધબીયુતને હાણી પોંહયવી છે. અને ખોદાઈ બુદ્ધીવાલા ધરમના વીચારથી ઋહીયુત તથા અર્ધબીયુતને (દુનીઆમાંથી) હાંકી કાઢડવા છે. અને તેથી દુનીઆમાં સુલેહ સંપન્ન તથા બુજેરગી અને ચલકાટની કઠવતનું રેહવું છે. અને તેથી દુનીઆને આરાસ્તગી—સીનગાર અને શુખ રેહ છે. પણ દાદારની ચહડતે દરબજેની ખોરહે અને બુજેરગીને આદમીની ઉપરથી લેઈ લેવામાં આવે છે, ત્યારે તે આદમીને દોબખમાં પોંહયવું છે. અને તેની શુસ્ત જાતને દોબખની અંદર દેવનાં રૂપમાં હીલચાલ કરવી છે. અને તે વેળા તેનામાં દેવને મારવાની કસ્સી શક્તી રેહતી નથી. દેવો ખોરહેમંદ તથા ખોદાની આરાધના કરનારાં આદમીઓના ઉપાએવાલા કામોથી અશક્ત થાય છે અને પાછા હટે છે. અને દેવો પોતે મરાએલી અને હાણી પોંહયેલી શક્તીના થાય છે, તેઓ આદમીઓથી તેઓને અશક્ત થાવું અને દુર રેહવું છે. અને તેથી ઉલટા વીચારવાળો દેવ આદમીઓ ઉપર ગાલેમો કરવાથી પોતાને દુર રાએ છે તથા ઉલટા વીચારના ઋહીયુત તથા અર્ધબીયુતને તેથી નબલું પડવું છે. અને ધરમી ખોદાઈ બુદ્ધીનું આદમીની અંદર પ્રકાશવું તથા ખલકની અંદર ખોદાઈ બુદ્ધીવાલા તરીકા તથા વીચારોને ક્ષેત્ર મેલવવી છે. અને તેથી અહુરમજ્દની પેદાએશને હાણી પોંહયાડવાનો અટકાવ કરવો છે. દીનમાં જણાવેલું છે કે જમશેદના ખોલાસા ભરેલા ધરમી વીચારોથી (દુનીઆમાં) દરએક ઠેકાણે દેવોનો અટકાવ કરેઆમાં આવેઓ હતો.

(પાદશાહ જમશેદે) આદમીની અંદર દાદારની ખોદાઈ અકલનો ફેલાવો આએ અને આવતી ખેડુ દુનીઆને લગતી ક્ષાએદેમંદ આરાધના કરવા સારું તથા આતમાને ખેડુ દુનીઆને લગતો ખોરાક આપવા સારું અને દરએક યજ્ઞ અમેશાસ્પંદને પીછાણવા સારું કરેઓ હતો. કારણકે (આદમીઓને સારું) દરએક સુખને જનમ આપનારો ધરમનો કાએદો છે. (આદમીઓને) યજ્ઞમાંથી અટકાવવાં તથા તેઓની અંદર ઉલટા વીચાર ઉત્પન્ન કરવો, સઘલી હલાકીવાલી ઋહીયુત અને અર્ધબીયુતની હુમેશની વગર તરીકાવાલી દીનથી છે.

- ૧ (૫૧૪) ટોલાનું ભલું કરનારા જમશેદની આદમીઓને માટેની ૧૦ શીખામણ, તથા તે યુખી ભરેલી ૧૦ શીખામણની વીરૂઢની પેદાએશને ઘટાડનારા જોઆકની ૧૦ શીખામણ, ભક્ષી દીનને લગતા લખાંણ ઊપરથી.

- ૨ જાણવું કે, જોદાઈ અકલને જનમ આપનારી, લોકોને ક્ષાએદો કરનારી—ભક્ષી દીનને પસંદ પડતી દાદારની ઈચ્છાવાલી—ટોલાનું ભલું કરનારા જમશેદની આદમીઓને ૧૦ નસીઅત (નીચે મુજબ) કરે-આમાં આવી હતી.
- ૩ પેહલુનું—(આદમીઓએ) દાદારને દુનીઆને પેદા કરનાર તથા દુનીઆને નહીં ખરાબ કરનાર તરીકે વીચારવો—ગણવો—કેહવો અને તેની ઉપર (સરવેએ) એતેકાદ રાખતાં રેહવું.
- ૪ ખીજું—આબાદીને માટેની કોઈખી વસ્તુને સાફ, દેવને (યાને એહરેમનને) નહીં યાદ કરવો.
- ૫ તરીજું—પોતાની વચ્ચે ધરમને મોટો ગણવો અને તે ઉપર વીશ્વાસ રાખવો.
- ૬ ચોથું—દરએક કામમાં (પોતાને) પ્રમાણીકપણાંથી ચલાવવું, અને તે (ચાલચલણ) થી ક્ષહીયુત અને અઈખીયુતને વગર તેજના કરવા.
- ૭ પાંચમું—(લોકો સાથે) ભાઈઓની માફક ભાઈબંધ તરીકે ખાનું ખાવું.
- ૮ છઠું—આપની માફકનું કામ કરવાની કેજવણી લેવાની ખાપે (પોતાનાં) ફરજદોને સારી ઉલટ આપવી.
- ૯ સાતમું—અખ્શોશને લાએકનાએને (ઈઆને ગરીબોને) પોતાના તરીકે ગણીને અખ્શોશ કરવી. અને જો તેની તરફની કોઈ અખ્શોશથી તેઓ નહીં ધરાએ તો (તેઓને) શીખામણ દેવી.
- ૧૦ આઠમું—દરએક જણે રવાંનને લગતો નેક બદલો મેલવવા સાફ આદમીઓ તથા ગોસપદોને માટેલાં કરવા સાફ તે મકાનમાં અનાજના કોથરાવોનો જખીરો કરી રાખવો.
- ૧૧ નવમું—(મકાનની અંદર) પખ્શીઓ તથા બકરાં અને મેહુનડાં-ઓનાં નેજસતથી આદમીઓને નોકસાંત નહીં થાએ અને ઘણો ક્ષાએદો

થાએ તે સાડું બદખોઈવાલી વસ્તુને ત્યાંથી દુર કરવાની (લોકોને) નસીહત કરવી.

દશમું—ગોસ્પંદ એચ્ચાર વરસની ઉમરે પોંહચે, તેની આગમચ ૧૨ ખોરાકના સામાંને સાડું તેને નહીં મારવું; કારણકે એચ્ચાર વરશ સુધી ગોસ્પંદ—બકરાં અને મેહનડાંની જાતને પાલીને ઉધારવાનું કરમાન છે. તેથી એચ્ચાર વરસમાં તેના દેખાવ તથા કદને વધવા દેવું અને એચ્ચાર વરસવેર તેને પાળવું અને તેવાર પછી તેહનો ઘટાડો થાએ.

(૨૮૮) નેક ટોલાવાળા જમશેદની આએ ઊપલી બલકને પ્રાએદો ૧
કરનારી ૧૦ નસીઅતની સાહમણે, યજદાંની બલકને
નોકસાંત પોહચાડનારા—યાહુદી ધરમના—દેવની
ઈચ્છાવાળા—પેદાએશનો ઘટાડો કરનારા—
ધરમગરૂ જોહાકની ૧૦ નસીહતો.

પેહલુનું—જમશેદની દાદારને દુનીઆંને પેદા કરનાર તથા દુની- ૨
આંને નહીં મારનારો કેહવાની (નસીહતની) સાંહમણે, જોહાકે દાદારને
દુનીઆંને હાણી પોંહચાડનાર તરીકે કહેઓ હતો.

બીજું—જમશેદે દેવને દુનીઆંની વસ્તુની આબાદી કરનાર તરીકે ૩
નહીં યાદ કરવાની નસીહત કરી હતી, તેની વીરૂધ જોહાકે દુનીઆંની
સરવે ચીજની આબાદી કરનાર તરીકે દેવોને ઈજવા સાડું કહીઉં હતું.

તરીજું—જમશેદે આદમીઓની અંદર ઈનસાફને મોટું માન ૪
આપવા સાડું નસીહત કરી હતી, તેની સાંહમણે જોહાકે ઈનસાફ
અને ચુકાદાને હાણી પોંહચાડવા સાડું તથા ઈનસાફની જગોએ લોકોને
ઉલટો ઈનસાફ કરવા કહીઉં હતું.

ચોથું—જમશેદે દરએક કામની અંદર પ્રમાણીકપણાંથી પોતાને ૫
ચલાવવા સાડું નસીહત કરી હતી, તેની વીરૂધ જોહાકે દરએક કામની
અંદર અપ્રમાણીક અને એમ આપનારી રીત વાપડવાનું (લોકોને)
કહીઉં હતું.

- ૬ પાંચમું—જમશેદે લોકોની સાથે ભાઈ તરીકે ખોરાક ખાવાની નસીહત કરી હતી, તેની સાંહમણે જોહાકે લોભ રાખવાની કેલવણી આપવા તથા જોહાકની જીનદગીથી (યાને એખલપેટાપણાથી) રેહવા સારું કહીઉં હતું.
- ૭ છઠું—જમશેદે આપે તેનાં બચ્ચાંએને પોતાના જ્વેણું કામ કરવાની સારી કેલવણીની ઉલટ આપવા વીશે નસીહત કરી હતી; તેની સાંહમણે જોહાકે આપની માફકનું કામ કરવાની કેલવણીની ઉલટ તેનાં બચ્ચાંએને નહી આપવા સારું વસીચ્ચત કરી હતી.
- ૮ સાતમું—જમશેદે અખ્શેશ કરવાજ્જેગ (ગરીબ) લોકોને પોતાની માફકના ગણીને અખ્શેશ કરવાની નસીહત કરી હતી; તેની વીરૂધ જોહાકે તેને લગતી અખ્શેશને દરએક જણ પાસેથી લુટી લેવા સારું કહીઉં હતું.
- ૯ આઠમું—જમશેદે ગોસ્પંદને પુરતી ઉમરના થયા આગમચ કાપવાની મનાઈ કરી હતી; તેની સાંહમણે જોહાકે યાહુદીએની રસમ પરમાણે શોકથી ગોસ્પંદને કાપવાની (લોકોને) કેલવણી આપી હતી.
- ૧૦ નવમું—જમશેદે કોઈ વસ્તુથી (આદમીએ તથા ગોસ્પંદને) નોકસાન નહી થાયે તે સારું આદમીએ અને ગોસ્પંદના ઘણા ક્ષએદાને સારું ગંદગી અથવા બદબોઈને તેએથી દુર કરવાની નસીહત કરી હતી; તેની વીરૂધ જોહાકે યાહુદીના ધરમ પ્રમાણે દેવસ્થાંતને ભોગ આપવા સારું યજ્ઞપ્રસ્ત તથા પરહેજગાર આદમીનાં માથાને કાપવાની અગતની ભલામણ કરી હતી.
- ૧૧ દશમું—જમશેદે હુનાળા તથા શીઆલામાં (આદમીએ અને ગોસ્પંદને) ઉધારવા સારું અનાજનો જખીરો કરી રાખવાની નસીહત કરી હતી. તેની વીરૂધ જોહાકે ઘાતકીપણાથી દીલમાં વેર રાખવા અને
- ૧૨ નવા નવા ભાએકસારીને કતલ કરવા સારું કહીઉં હતું. આએ જમશેદની ૧૦ ક્ષએદાકારક નસીહતની સાંહમણે જોહાકની આલમને નોકસાંત કરનારી દશ નસીહતને સારી રીતે લખીને ધરમનાં લખાણ તરીકે જોરશલમની અંદર રાખવા સારું (જોહાકે) ફરમાવીઉં હતું.
- ૧૩ તે પછીના યાહુદીએના ધરમગુરૂ ઈબરાહીમે તે લખાણથી કામ કીધું

હતું. અને તે જાહાકની* તરફનું ધરમનું લખાણ હતું તેને લોકો સેવટે ૧૪
આવનારા ઈબરાહીમ પેગમબરનાં લખાણ તરીકે ગણવા લાગા હતા.
અને પેલા જાહાકથી સાંભલેલા સખુન હતા, તેને લોકોમાં ચાલુ
રાખવા સારું કહીઉં હતું. તેથી દરએક યાહુદી તે (જાહાકનાં)
ધરમનાં લખાણને પોતાને માટેનું ગણવા લાગા અને તે ઉપર
એતકાદ રાખવા લાગા.

(૫૧૧) રઈઅતની ઉપર હકુમત કરનારાઓ—અને તે હકુમતથી ૧
રઈઅતની ઉપર સારી નજર રાખનારાઓ, વીશે
ભલી દીનને લગતો ખેલાસો.

જાણવું કે, રઈઅતની ઉપર હકુમત કરનારા પાદશાહો દાદારની ૨
ઈચ્છાવાલા અને દાનાઈની કહિઅતવાલા હોએ તે છે. જે પ્રમાણેનો
(પાદશાહ) આદમીઓની અંદર સામની બુનીઆદનો શ્રિત હતો.† આએજ
મતલબ ઉપરથી અવસ્તાની અંદર બદનવાળાં ઈનસાનોના માલેક તરીકે
ઈનસાફી પાદશાહને કહેલાછે. અને તેનો અરથ બદનવાળા લોકોના માલેક-

* જાહાક—વીસે યજ્જશનેના ૯ માં હાના ૮ માં ફેકરામાં નીચે મુજબ
પાક અવસ્તામાં લખાણ આવેલુંછે.

“જેણે (યાને ફરેદુને) તરણ મોહડાંવાલા (યાને જુડા)—તરણ માયાંવાલા
(યાને ખેરડા)—છ આંખવાલા (યાને લોભીઆ)—હજર ગણી ખુરી કુશેશવાલા—
દેવ-દરજની અતી ઘણી સકતીવાલા—દુનીઆંની અંદરના ખુરા પાપી જાહાકને
મારેઓ હતો. જેહને અંબ્રમહનીઉશે તનોમંદ દુનીઆંની અંદર નેક દુનીઆંને
હલાકી આપવા સારું, ઘણીજ કહિઅતવાલા દરજ તરીકે ખનાવેલો હતો.”

○ ۶۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ . ۱۱۱۱۱۱۱۱ . ۱۱۱۱۱۱۱۱ (۱) . ۶۱۱۱۱۱۱۱۱۱ . ۶۱۱۱۱۱۱۱ . ۶۱۱۱۱۱۱۱ . ۶۱۱۱۱۱۱۱ . ۶۱۱۱۱۱۱۱

† શ્રિત—એ—પાદશાહ જમશેદની ઓલાદથી પાંચમી પેહડીએ જનમેલા
પેહલવાન સામનો દીકરો હતો. યજ્જશનેના નવમા હાના ૧૦ મા ફેકરાના પાક
અવસ્તામાં જણાવેલુંછે ૨ કે શ્રિતએ હોમની ક્રિયાથી યજ્જશને કરીને દાદાર પાસે
ખેટાએ માંગેઆ હતા, તેથી એક ઈનસાફને જેમ આપનારો એરવાખ્શ અને
ખીજો જેહાંપેહલવાન કેરશાખ એ નામના એ ખુખીવંતા ખેટાએ તેનાથી
જનમેઆ હતા. સામનું નામ હાલમાં રવાનોની યાદ કરતી વખતે આપણા
મોખેદો ‘સહેમ’ કરીને લીએછે. અને શ્રિતનું નામ ‘અસરત’ કરીને લીએછે.

○ ۶۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ . ۱۱۱۱۱۱۱۱ . ۱۱۱۱۱۱۱۱ (۱) . ۶۱۱۱۱۱۱۱۱۱ . ۶۱۱۱۱۱۱۱ . ۶۱۱۱۱۱۱۱ . ۶۱۱۱۱۱۱۱

નો થાય છે. જેમ દાદાર આદમીઓને સલાંમતી ભરેલાં રાખનારો અને (પોતાનાં ભણાં કાંમથી) સીનગાર આપનારો છે, તેજ પ્રમાણે સઘણાં બદન વાળાં આદમીઓનો આચ્છે દુનીઆનો પાદશાહ છે. અને તેમજ દરએક બદનવાળું આદમી તેની જાત ઉપર માલેક છે. આદમીને રઘવ્યતની હુકુમત આપવાનો સખખ આચ્છે છે કે, બીજાં આદમીઓને તે આચ્છે દુનીઆનાં (લોકો ઉપર) તેના સારા ઈનસાફથી સરદારી કરવાચ્છે દાનાઈની ઈચ્છાથી ચલાવે. અને તેઓને દુરગુણોને ટાલવાની ચહુડતે દરજ્જેની કેલવણી આપીને ઉલટા મારગથી તેઓને ચટકાવે. કે જેથી સઘણા લોકોને ‘ક્રશોકન્ત’ (ઈચ્છાને સેવટના સુધારા) ના સંતોષકારક વખતનો સંબંધ મલે, તથા દુનીઆંતી અંદર તે સરવે શક્તીવાન દાદારની ઈચ્છા મુજબની છેલા સુધારાને લગતી હુકુમત અપાચ્છે. જેને લીધે તે પાદશાહ, આદમીઓના ઘર—ગામ—શેહર અને કેશવરની ઉપર, સઘણી સહુમજ ધરાવનારા—સરવે શક્તીવાંન—બરદાસ્ત કરનારા (દાદાર) ની તરફથી, જેમ તે તેની પોતાની પેદાચ્છેશની ઉપર માલેક તરીકે છે, તેવી બખ્શેશવાળી જાતનો બને.

- ૩ તે (પાદશાહ) નું કામ રઘવ્યત ઉપર સારી રીતની નજર રાખવાનું છે, કે જેનું કામ જમશેદની માફક ખલકના સારા પાદશાહ તરીકે અતીઅંત સવાબનું હોચ્છે. પણ જે તે (પાદશાહ) અતીઅંત ગુનાહનાં કામવાળો હોચ્છે તે તે જોહાકની માફક બુરા હાકમનું નામ ધરાવનારો છે.

- ૧ (૧૧૦) ઈનસાફની મારપૂતે વીચારથી ચુકાદો આપવા વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણુવું કે, વાદીએ ઈજા પાંમેચ્છા વગર, કોઈની પાશે ઈનસાફ કરાવવાના વીચારને સાડું નહી જાણું. પણ જે વાદી ઉમરે પોંહુચ્છેચ્છા વગરનાં (બાળક) થી ઈજા પામવા વીશે નીઆધીસની આગલ જાચ્છે, તે તે (બચ્ચાં) ને સાડું ઈનસાફ આપવાની આગમચ તકરાર કરવી અને જેમ બને તેમ તેને ઈજા નહી દેવી.

- ૪ છુટકારાના વીચારને લગતી તે (ઓરત) છે, કે જેણીની જાત, વગર ખાવંદ તરીકેના બીજા શખ્શને બદકારીને સાડું અપાચ્છેલી હોચ્છે. અને

તેણીને પારકાઓની મદદ પેલા બેવફા પુરૂષથી બચાવવા સારું નહીં મળી હોય, તો ખચીત તે જોલમથી થાયલાં કામની આગમ્ય તેને મદદ નહીં મળવાનાં કારણને લીધે તેણીને નીર્દોશ સહમબવી. અને જો તેણી વગર પરણેલી હોય અને તેને બાળક અવતરે તો તેણીની ઘણી લાબનો વીચાર રાખીને તે બચ્ચાંને ખેતીઓદયથી (યાને નેકાહથી) જનમેલું કેહવું.

(૧૧૧) કોઈથી ઠેકાણે જો અલકને હાણી પોંહ્યાડનારી વરતુ ૧
હોય તો, તે હાણી પોંહ્યાડનારી વરતુને લોકોથી દાખી
નાંખવાને અલકની ઉપર રેહમ કરનારો દાદાર
શક્તીવાન છે, તે વીશે ભલી દીનને
લગ તો ખોલા સો.

જાણવું કે, દાદાર અલકની સાથે ઘણો સંબંધ ધરાવનારો અને ૨
બાપથી જનમેલાં ફરજંદની માફક તેની ઉપર દયા રાખનારો છે. અને જમ
બાપ પોતાનાં બચ્ચાંને હલાક કરનારો નથી અને તેને મુતલક પાપ નહીં
કરવા વીશેતી અને નેકી (તેની તરફથી) થવાની ઈચ્છા રાખનારો છે, તેમ
દાદાર પોતાની પેદાએશને સારું (કામ) કરનારો છે. તેમજ તે અલકની અંદર
હાણી તથા એમ કરનારો નથી. દાદાર પોતાની પેદાએશને ચાહનારો છે.
અને દાદારની સામણે થનારા દુશમન (એહરેમન) થી જમ જોઈએ તેમ
તેની પેદાએશને દુર રાખનારો છે. કારણકે ફરજંદને ચાહનારા બાપથી તેનાં
બચ્ચાંને હાણી પોંહ્યતી નથી, પણ તે ફરજંદના બાપનાં દુશમનથી પોંહ્યે છે.

શક્તીવાંન દાનાઈવાળો સાહેબ યુરી બખ્શોશ કરવાને લાએક બનેલો ૩
નથી. તેમજ તે સાહેબ અલકની અંદર વગર હલાકીએ કોઈને ઈજા
દેનારો નથી. યજદાં વગર તેઓને બેકરારીવાળા (એહરેમન) થી છુટકારો
તથા હમેશનાં સુખનું મલવું નથી. સેવટને લગતી કુશોશથી (યાને
સેવટનું સુખ મેલવવાની હીલચાલ કરવાથી) આદમી એમ આપનારા
એહરેમનને ટાળે છે, અને દાદારની મદદનો બદલો મેલવનારું થાય છે.
દાદારે અલકનાં લોકોને તેઓનાં દુઃખને તથા તેઓનાં દુઃખવાળાં
મુળ (એહરેમન) ને ટાલવા સારું પુરતી શક્તીઓ બખ્શેલી છે, જેને

લીધે દરએક પેદાએશ ઉલટાં મુળવાળા એહરેમને દાખી નાખવાને ગાલેખ જણાયલી છે.

- ૪ જે ધરમગુરુઓ દુનીઆમાં એખ અને હુલાકી આપનારા અને દાદારની પેદાએશને યાહુદીના ધરમના તરીકા સાથે શરાકતવાળી બનાવનારા છે, તેઓને તે યુજ્જેરગ રેહેમના સાહેબ દાદાર વીશેની સહમજ આપવી અને દરએક હુલાકી પોંહચાડનારા ગુનાહનાં કામ નહી કરવાની તથા નેકી અને સવાખનાં કામ કરવાની તેઓને નસીહત કરવી.

- ૧ (૧૧૧) ઊલટા મુળવાળી અનીતીના તરીકા વીશે
લલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે જે કાંઈ નીતીનું મુળ છે તે દાનાઈ છે અને દાનાઈનું મુળ ખોદાઈ અકલ છે; અને ખોદાઈ અકલને પેદાએશની અંદર જનમ આપનારો દાદાર છે.
- ૩ અનીતીનું મુળ યુરી યુક્ષી છે, અને યુરી યુક્ષીનું મુળ અંધમઈ-નીઉશની ઉલટી અકલ છે. અંધમઈનીઉશની ઉલટી અકલવાળી યુક્ષી અનીતીનાં મુળને જનમ આપનાર છે અને તે દાદારની પેદાએશની અંદર કામ કરવાને માટેની નથી, પણ તેમાં એખ કરવાજોગ છે. વળી અહુર-મજ્દની તરફનો દરએક કાએદો છે, તે દરએક નીતીને જનમ આપનારો અને નીતીના પ્રકાશથી પેલા ઉલટા મુળવાળાના નાલાએક તરીકાનાં પરીણામોને જાહેર કરનારો છે. અને તે લલાની તરફનું મુળ તેને લગતી લલાઈથી ઘણી લલાઈ કરનારું છે.
- ૪ જે યુરાની તરફનું (મુળ) છે, તે તેને લગતી યુરાઈથી ઘણી યુરાઈ કરનારું છે. વળી ખોદાઈ અકલને લગતી જે દાનાઈ છે તે દાનાઈની અંદરની લલી દાનાઈ છે; ખોદાઈ અકલને લગતી જે નીતી છે તે દાનાઈના તરીકાથી લલી છે. નીતીમાંથી જે વસ્તુઓ જનમ લેનારી છે, તે આએ અને આવતી દુનીઆંને લગતી નેકીવાળી નીઆમત છે. અને તેથી આવતી દુનીઆંને લગતી સઘલી ખુખીઓ છે. અને આએ દુનીઆંની નેકીની નીઆમત નીતીથી છે.

જે ખોદાઈ અકલવાળું મુળ છે, તે સઘલી નેકીઓને સારૂં ઓત્તમ ૫
વસ્તુ છે, અને એવી બીજી સઘલી નેકીઓનો સંબંધ (માણસને) તેથી છે,
તથા તે (માણસ) ભલું, તેને લગતી ખોદાઈ અકલવાલી સઘલી નેકીથી છે.

જે ઉલટી અકલવાળાની યુરી બુદ્ધી છે, તે ઉલટી અકલવાળાની ૬
યુરી બુદ્ધીથી માણસ યુરાઈ કરનારૂં છે. અને જે યુરી બુદ્ધીવાળું છે તે
અનીતીવાળું છે અને તે અનીતીવાળી યુરી બુદ્ધીથી યુરાં કામ કરના-
રૂં છે. અનીતીનાં જે બચ્યાંઓ છે તે કંગાલીઅતને લગતી બદીની
અનીતીવાળી હયાતી છે. તે યુરૂં કામ કરનારૂં (આદમી) આવતી ફની- ૭
આંતી અને આએ ફનીઆંતી સઘલી હલાકીવાળું છે. આવતી ફની-
આંતું અને આએ ફનીઆંતું (યાને આતમા અને બદનને લગતું)
સઘલું નોકસાંન-હાંણી અને દુઃખ અનીતીવાળાં ઇતશાનથી છે. ઉલટા ૮
વીચારનાં મુળથી સરવેથી સરસ સઘલી હલાકી છે તથા યુરૂં કામ કરનારૂં
આદમી બીજી સઘલી હલાકીના સંબંધવાલું તેથી છે, અને ઉલટા વીચા-
રથી તેને લગતી સઘલી હાણી છે.

જે ધરમગુરૂઓ દોલતવાળાં એક મુલના (યાને ખોદાએતાલાના) ૯
મનહુબને લગતા છે, તેઓનો મનહુબ નીતીવાન છે. તે યુરાં મુળવાળો
શખ્સ (પોતાની) સઘલી યુરાઈને લીધે યુરો કેહવાએલો છે. જે સપેના-
મીનોને લગતી નીતીવાલો છે, તે બદકારી વગર અંબમઈતીઉશનો સરદાર
(યાને એહરેમનને કાએદામાં રાખનારો) કેહવાએ છે.

(૧૧૩) નીતીવાળી હયાતીથી લોકોમાં યુરાઈ જણાતી નથી. ૧
તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, જે આદમી ખોદાતું તાએદાર અને પવીત્ર ઇચ્છાવાળું ૨
હાય છે, તેનીથી દરએક ઠેકાંણે જ્યાં ખરાબ ઇચ્છાવાળું (માણસ) હોએ છે
તે (નેક) ઇચ્છાવાળું થાએ છે, (અને તે સખબને લીધે) કેહે ખરાબ ઇચ્છા
રેહતી નથી. જેની ઇચ્છા યુરાઈથી પાક અને સવછ છે, તેનામાં કાંઈબી ૩
યુરાઈ રેહતી નથી. અને નીતીવાન-સવછ અને પાક ઇચ્છાવાળું માણસ
બદીને લગતું બની શકતું નથી. જ્યાંસુધી પેદાએશ નીતીવાન હયાતીવાલી છે

૪ ત્યાંસુધી લોકોની અંદર ઈચ્છાની મારફતે બદી જણાતી નથી. જે યુરાં મુજથી છે, તે પવીત્ર અને સવછ નીતીવાળું બની સકાતું નથી. કારણકે યુરાં મુજને એ પરમાણે લાએક થવું હોએ કેમ? અને લલાઈ જે અહુરમનદી હયાતીવાળાએનું મુજ છે, તેને જાહેર કરનાર પેલું યુરાઈનું મુજ હોએ નહી? અને જેનીથી લોકોને લલાઈ છે, તે મુજ સંકટવાળાં મુજ તરીકે કેમ હોએ?

૫ જે ધરમગુરુએ લોકોની અંદર યુરાઈને જાહેર કરનારા છે, તેએ પોતે નીતીની આંખ વગરના છે. જેએનો ધરમ હુમેશની બદીથી નજીસ થાએલો હોએ તે પેલા નીતીની ઈચ્છાવાળાની વસ્તુના તરીકા વાળો કેમ હોએ? અને જે નીતી સવછ અને પવીત્ર ઈચ્છાએ કરી (માણસને સાર) છે, તેને શુધરવું દેવની નજીસ ઈચ્છા જે યુરાઈને મારેની છે તેથી કેમ અને? જેએનો નીતીવાળો ધરમ છે તે બદી વગરનો કેહેવાએછે.

૧ (૧૧૬) ખોદાએતાલાની ઈચ્છા છે કે દરએક ઠેકાણે આદમીએ તેને પીછાણે. તેમ આદમીએની ઈચ્છા તે સાહેબને પીછાણવાની છે. તે વીશે ભલી દીનને લગ તો ખોલા સો.

૨ જાણવું કે દાદાર અહુરમનદની ઈચ્છા આદમીએ તેને પીછાણે તે વીશેની છે. વળી તેજ સખબને લીધે જે કોઈ શખસ તે દાદારને લગતી સઘલા આદમીએને સહમજ આપવાની શક્તી ધરાવનારો હોએછે, તેને દીનની અંદર મુખ્ય અને એાતમ (દાદારને પીછાણવાની) શીખામણ આપનારો જણાવેલોછે. દાદારને પીછાણવાને મારેનું ભાષાણ કરવાની અમરગીવાળાં (યાને દોજખની ઈજથી છુટકારો મેલવેલાં) આદમીએને સારૂં નથી, પણ ખીજાં આદમીએ જે લોભ—હવસી વીચાર—દેવાંતગી—આલસાઈ—સુસ્તી અને ખીજા દુરગુણોની ઈજ દેનારી દરએક ખરાબ શક્તીથી એખવન્તા થાએલા હોએ અને જેએ તે પેદા કરનારને નહી એલખતા હોએ તેએને દીનના પેશવાએ

અહુરમઝને લગતી સહમઝ આપવી. ખોદાઈ અકલ જે આદમી (દેવની બુદ્ધીથી) ફેરવાઈ ગએલું હોએ તેને પેદા કરનારની સંભાલ ભરેલી શક્તીની સહમઝ આપનાર છે. અને આદમીએ ખોદાઈ અકલની શક્તીનું મેલવવું તેને લગતી કેળવણી આપનાર (ધરમગુરૂ) ની તરફથી છે.

જે કોઈ આદમીએ ખોદાઈ અકલની નસીહત શીખવનારો છે તેને તે કેલવણી આપવા સારું દાદાર ખોદાઈ અકલનું કઉચ્ચત બખ્શનારો છે. તેથી તે શક્તીવાન ઉસ્તાદને ઉલટા વીચાર અને બીજી એએથી નથી નોકસાન થવાનું કે નથી ઈજા પોહચવાની. ૩

જે ધરમગુરૂએ ઉલટા વીચાર અને બીજા દુરગુણોથી (આદમીએ) આજર દેનારા તથા દુઃખી કરનારા છે, તેઓ ખોદાઈ અકલની કેલવણી આપવાની તથા નીતીની સહમઝ આપવાની શક્તી ધરાવનારા નથી. પણ આદમીએ ગુનાહ કરવાની અને નીતીથી ઉમેદવાર (યાને નીતી વગરના) રાખવાની સહમઝ આપનારા છે. તેઓનો ધરમ (આદમીએ) નોકસાન કરનારો છે. ૪

ખોદાતાલાને લગતી સહમઝ ધરાવનારું અને સવાબનું કામ કરનારું આદમી, ધરમ વગરનું તથા ખોદાની એલખ વગરનું અને ગુનાનું શોકી કેહવાતું નથી. ૫

(૧૧૦) એબ આપનાર (એહરેમન) ના પાંચ દુરગુણો માણસોની જાતની અંદર (સવાબકારીની) રાહ મારનારા છે; તેઓથી (માણસોએ પોતાને) સુધારવાં તથા તે દુરગુણોને વગર તેજવાળા કરવા વીશે ભલી દીનને લગ તો ખોલાસો. ૧

જાણવું કે એબ આપનાર (એહરેમન) નાં પાંચ દુરગુણો દરએક માણસની અંદર (સવાબકારીની) રાહ મારનારા છે. અને તેથી માણસો બેલમગાર થાય છે. તેઓની વીગત :—(માણસને) ઈજા દેવાની કેળવણી—ઠગાઈ—દુઃખ દેવું—બદકારી—અને જાદુઈ છે, તેઓથી આદમીએ ૨

- ૩ પોતાને સુધારવું. આદમીને ઈજ્જત દેવાની વધારે કેળવણી, લોભની મારફતે મલેછે; વધારે ઠગાઈ કરવી, દેવોના ખવાસથી છે; અને વધારે દુઃખ દેવું, વેર રાખવાય્ને છે; વધારે બદકામ કરવું, અદેખાઈથી છે. અને વધારે
- ૪ જાદુઈ યુરી નબરથી છે. ઈજ્જત દેનારી કેળવણીને વગર તેજની કરનાર થવું પોતાની અંદર સંતોષને મોહટાઈ આપવાને લીધેછે; વળી બદનની અંદર સંતોષને લગતા સારા ગુણને મોહટાઈ આપવાય્ને, આદમીની અંદરથી લોભનો દુરગુણ દુર થાય્નેછે; અને તેથી યુરી કેળવણીવાળી
- ૫ દરજની શક્તી માણસથી વગર તેજવાળી બનેછે. ઠગાઈને લગતાં (યાને દેવથી ઠગાય્નેલાં) આદમીયે પોતાની અંદર ઘણું કરીને સવાબનાં કામ કરવાને ચહડતે દરજેનું ગણવું, કે (સવાબનાં) જાહેર કામ કરવાના સારા ગુણને આદમીની અંદર ચહડતે દરજેનો ગણવાય્ને, દેવોના ખવાસવાલી એમ તુટેલી થાય્નેછે. અને તેથી ઠગાઈ કરવાની યુરી શક્તીએ તે
- ૬ માણસની અંદર વગર પ્રકાષવાળી રેહુછે. જે આદમી ઈજ્જત દેવાવાળું હોય્ને, તેણે પોતાની અંદર ઘણું કરીને બરદાશત કરવાના ગુણને મોહટાઈ આપવી, કે બરદાશત કરવાના ગુણને તેમાં મોહટાઈ મલવાય્ને, વેર રાખવાના દુરગુણને હાંણી પોંહુચેછે. અને દુઃખ દેનારા દરજની શક્તી તે આદમીથી વગર તેજની થાય્નેછે.
- ૭ જે આદમી ખરાબ મતલબવાળું હોય્ને તેણે પોતાની અંદર ખોદાની તાબેદારીના વીચારને ઘણી મોહટાઈ આપવી; કેમકે ખોદાની તાબેદારીના વીચારવાળા સારા ગુણને તેની અંદર મોહટાઈ મળવાય્ને, અદેખાઈની આય્નેપતવાળા દુરગુણને હાંણી પોંહુચેછે. અને દરજની બદકારી તેની અંદર વગર તેજની થાય્નેછે.
- ૮ જાદુઈવાળાં આદમીયે અગત કરીને પોતાની અંદર સારી નબરને (યાને લોકને સારી રીતે ચાહવાના વીચારને) મોહટાઈ આપવી, કારણકે તે નેક નબરવાળા સારા ગુણને તેની અંદર મોહટાઈ ભોગવવાય્ને, બદનબર (યાને લોકોને યુરાઈ પોંહુચાડવાની મતલબ) ના દુરગુણને હાંણી પોંહુચેછે.
- ૯ અને જાદુના દરજની શક્તી તેનાથી વગર તેજની થાય્નેછે. જે કોઈ ભલી દીનવાળાં તથા દાનાઈની પુછપરછ કરનારાં આદમીને ઘણા ઉલટથી આય્ને (ઉપલી) સહમબ આપનારો હોય્નેછે, તે (પોતાનાં) કામથી આય્ને માંચ દરજોને (યાને ઉપલી દુરગુણ શક્તીએને) હાંણી પોંહુચાડનારોછે.

અને તે શખ્સ તેનાં ભક્તી દીનને લગતાં તે ચહુડતે દરબજેનાં કામથી, ભક્તી દીનને લગતી ઓત્તમ નામદારી મેલવનારો છે. અને શખ્તી ઉપજવનારા અંધકારની હલાકીથી છુટકારો મેલવનાર અને ચહુડતે દરબજેની નેકીવાલા (દાદાર) ની સગાઈવાલો થાય છે.

(૧૧૫) આદમીનાં માલેકપણું વીરો ભક્તી દીનનો ખોલાસો. ૧

જાણુવું કે જે આદમીની અંદર તેની ઈચ્છાનો ઉપરી ખોલાસેતાલા ૨ હોય છે, તે આદમી જાતે નુરવાલું છે. તે આદમી પોતાની દોલત તથા કામોથી ચહુડતે દરબજેનું બને છે, તેઆરે તે પોતાને નમનતાઈના ગુણથી સુધારે છે. જેમ એક ઘોડાનો સવાર લગામની મારફતે ઘોડાને આગલ અને પછ વાડે ચલાવનારો છે, તથા જેમ એક અકલવાળો સવાર પોતે સુધરેલા અને તાબેદાર (યાને કેલવાયેલા) ઘોડાને હાંકવામાં કઉચ્ચતદાર હોય છે. અને એક બુદ્ધીવાન સવારની ઈચ્છા પોતાના છુટકારાને મારેની તથા હાણી પેંહ-આડનારા હરીફથી દાનાઈએ કરી પોતાને ચલાવીને હરીફની ઉપર ફતેહ મેળવવાની હોય છે, તથા જેમ એક ખુબીથી તપાસ રાખનારો ઘોડેસવાર પોતાના ઘોડાને ફુશમનોની લડાઈમાં લેઈ જાય અને સંભાલ રાખીને તેને પાછો લાવે છે તે પરમાણે છે. પણ જે (દેવથી) ચોરાયેલી અકલવાલો ૩ છે, તે પોતે ઉલટી બુદ્ધીની ઈચ્છાથી પોતાનાં નોકસાનને સાડું અને હરીફનાં કામને સાડું સઘળાઓથી હીણાતો રેહ છે. અને જેમ એક ખરાબ ઘોડેસવાર તેનો જે હરીફ હોય છે તેની આગલ પોતાના ઘોડાની મારફતે મોતને સાડું પોતાને લેઈ જાય છે તે પરમાણેનો છે.

(૧૧૬) આહુરમજદને માનવાની ભક્તી દીનનાં કામના વીચાર ૧ વીરો ભક્તી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણુવું કે ભક્તી મજદીઅસની દીનને લગતાં કામનો વીચાર ૨ લોકોમાં પ્રમાણીકપણું લાવીને, અપ્રમાણીક તથા એબ આપનારાં કાંમોનો અટકાવ કરવા સાડું છે. અને તેથી ખલકનાં લોકોને (દોબખથી) છુટકારો મેલવવાનું તથા પોતાને સુખ આપવાનું છે. વળી દાદાર આહુર-

મનદે મનદીઅસની દીનને એહરેમનને હાણી પોંહચાડીને ખલકને તેથી સુખ આપવા સાઝં મોકલેલી છે. તે દીનની મારફતે વાજબી રીતે એહરેમનને ટાલવાએ ખલકનાં લોકોને પવીત્ર બનાવવાં અને અહુરમનદની પેદાએશને સઘલી સેવટની સહમનથી જુદી જુદી રીતે સારી રીતનો સીનગાર આપવો છે. એક ખોદાએતાલાના વીચારથી સઘલા યજ્ઞોની પ્રમાણીક કઉચ્ચત (માણસને) મલે છે. ઋહીયુતે (યાને અપ્રમાણીક), તથા અધબીયુતે (યાને એબવનતું) એ બે દુરગુણવાલા આદમીઓ, ખરાબી કરનારા એહરેમનથી હુમેશાં દરજની (યુરી) શક્તી ધરાવનારાં છે. એ આદમીનાં પ્રમાણીકપણાંથી અહુરમનદનો અહુડતો દરબજો છે. એક (ઋહીયુતે) પ્રમાણીકપણાંથી વેગલો (ઇચ્ચાને અપ્રમાણીક) છે. અને બીજા (અધબીયુતે) અહુરમનદની પેદાએશથી પ્રમાણીકપણાંનો અટકાવ કરનારો છે. (ફનીઆમાં) જે આદમી ઋહીયુતેથી પોતાને દુર રાખીને પ્રમાણીકપણાંથી પોતાને અલાવનારૂં છે, અને અધબીયુતેથી પ્રમાણીકપણાંને લીધે પોતાને દુર લેઈ જનારૂં હોએ છે, તે આદમી મનદીઅસની દીનને લગતી અગમબુદ્ધીનાં કામે કરી દરએક નોકસાનથી પોતાને બચાવનારૂં છે. માણસને સઘલી નેકી પવીત્ર ધરમની મારફતે મલે છે. વલી તે વીશે દીનના પેશવાઓએ કેહલું છે કે, સઘળાઓને સાઝં ભલી દીનનો યાને અહુરમનદની દીનનો શોક ઉતપન કરનારી એક વસ્તુ પ્રમાણીકપણું છે. અને એહરેમનની દીનનો શોક ઉતપન કરનાર ઋહીયુતે અને અધબીયુતે એ બે જણ છે.

૧ (૧૧૧) જે એક દાનાઈથી ખલકના લોકોને (હલાકીથી) છુટકારો તથા યુજેરગી મેલવવી છે, તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, જે એક દાનાઈથી અહુરમનદની સઘલી પેદાએશને દરએક હલાકીથી છુટકારો મેલવવો છે તથા સઘલી નેકીની મારફતે યુજેરગ બનવું છે, તે (દાનાઈ) દાદારની એજમતી શક્તીને સહમનવાની છે. વળી સઘળાં આદમીઓને દાદારની એજમતી શક્તીની સહ-

મન મેલવવાએ તેઓ સઘળાં યજ્ઞને લગતા રેહુ છે. અને સઘળાં આદ-
મીઓને દાદારની દીનમાંથી ઘટાડો કરનાર એમ આપનારો એહરેમન છે.
ખલકનાં લોકોમાંથી જે શખ્સ ખલકને પવીતરાઈ અને તનપસીનને
માટેનો છુટકારો આપનારો છે, તે અહુરમઝનાં પુરતાં નુરવાળો છે.

(૧૧૧) જે સલામતીવાળું આદમી છે, તે દર વખતે પોતાની જાતને ૧
આએ દીનને લગતાં લખાણો ઉપર વીશવાસ રાખવાથી
સીનગારનારૂં અને સુધારનારૂં છે, તે વીશે ભલા
દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, જે સલામતીવાળું (યાને આએ ફુનીઆમાં વગર કસુરે ૨
રેહુનારૂં) આદમી છે, તે દર વખતે આએ (લલી) દીનને લગતાં લખાણ
ઉપરનાં એકીનથી પોતાની જાતને સીનગારનારૂં અને સુધારનારૂં છે.
લલી દીનને લગતા ફાએદાએ (તે દીનને લગતા) ખાલેસ વીચારને લીધે
છે. જે શખ્સ પોતે દીનનો શોક રાખનારો અને તેની યાદ કરનારો
છે, તે આપ મતલબ વગરનો છે. અને તે દીનના પેશવાએના હોકમને
માનનારો છે. અને ગણેયાણવન્ત ધરમી ઉસ્તાદની હુજુરમાં કેળવણી
લેધને દીનનાં લખાણોને સારો જેમ આપનારો છે.

(૧૦૦) જે (આદમી) પ્રમાણીકપણું વગરનું છે, તે અનીતીવાળા ૧
દરૂજની દાનાઈવાળું અને પાપી થાએલાં (એહરેમન) ની
તરૂજની લડાઈ કરનારૂં છે. અને જે (આદમી) પાપીથાલા
(એહરેમન) ને લગતું છે, તે અનીતીવાળા દરૂજની કુમખથી
જગડો કરનારૂં છે. (વળી) કોઈ (આદમી) અનીતીવાળા
દરૂજને લગતું હોએ છે, પણ એહરેમનને લગતું નથી; કોઈ
(આદમી) અનીતીવાળાના સંબંધવાળું નહીં હોએચ અને
એહરેમનના સંબંધવાળું હોએ છે; કોઈ (આદમી) અનીતી-
વાળા દરૂજ તથા એહરેમન મધેના કોઈના સંબંધવાળું
નહીં હોતું, તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, જે (આદમી) પોતાની જાતની અંદર પ્રમાણીક દરૂજ તથા ૨
દાનાઈને ઠગનારી અનીતીવાળા (એહરેમન)ની ઉલટી ચાલચલણવાળી જાતને

- રાખનારૂં હોએછે, તે એમ આપનાર (એહરેમન) ની મદદથી લડાઈને
 ૩ ખરપા કરનારૂં છે; જે (આદમી) દેવોની મોહટી શક્તીવાલું છે, તે આએ
 દુનીઆની સપાટી ઉપર અનીતીવાળા દરૂજની મદદથી એહરેમનને
 ૪ લાએકની (યાને શેતાનની મરજી મુબબની) લડાઈ ઉઠાવનારૂં છે. જે
 આદમી અનીતીવાળા દરૂજને લગતું નહી હોએ, પણ એહરેમનને
 લાએકનું હોય, તો તે આએ દુનીઆની સપાટી ઉપર વધારે બધડો
 ૫ ઉઠાવનારૂં છે. જે (આદમી) એહરેમનને લગતું નથી, તે લાએક
 લોકોને સખાવત કરનારૂં અને બીજા સવાબનાં કાંમ કરનારૂં હોએછે.
 ૬ જે (આદમી) અનીતીવાળા દરૂજ તથા એહરેમન એ બેહુમાના કોઈને
 લગતું નથી, તે અહુરમબદની મબદીયસની દીનને લગતી પવીતર
 માથ્રેને પઠનારૂં છે.

- ૧ (૨૦૧) દીનને લગતી ઉલટ આપનારાં (આદમી) વીશે
 ભલા દીનને લગતો ખોલાસો-

- ૨ જાણુવું કે, દીનને લગતી અખ્શોશ કરનારૂં આદમી દીનને લગતો
 ધરમગુરૂ છે, તે જ્યાંસુધી આએ દુનીઆમાં આદમીએને દીનને
 લગતો ઉલટ આપનારો છે, ત્યાંસુધી તેને (ખોદાની તરફથી) સારી આએ-
 પત મલેછે. પણ જે આદમીને દીનની અખ્શોશ કરનારો તે ધરમગુરૂ, તેને
 લગતી દીનની અખ્શોશને (યાને દીનને લગતો ખોધ આપવાના કામને)
 પાછું રાખે તો તેને (આવતી દુનીઆમાં) દોબખનું મકાન મલેછે.
 ૩ જે દીનદાર આદમી જ્યાં સુધી તેની દીનને લગતા (ભલા યા
 બુરા) મીનાને પોતાની અંદર રાખનારૂં છે, ત્યાં સુધી તે મીના
 તેને આએ દુનીઆમાં ચલાવનારો છે. તેમજ તે તેને આવતી
 દુનીઆમાં પોંહચાડનારો છે. જે (માણસ પોતાની અંદર) ભલા મીનાને
 રાખનારૂં હોએછે, તો તે તેહને રોશનીવાળાં મકાનમાં પોંહચાડેછે. અને
 જે બુરા મીનાને રાખનારૂં હોએછે, તો તે તેને અંધારાં મકાનમ
 પોંહચાડેછે. માટે માણસે ભલા મીનાને (યાને સ્પંતોમઈનીઉશને) ખુશ
 રાખવો અને બુરા (અંધમઈનીઉશ) ને ઈજા દેવી, કે તેથી તે ખુશી
 આપનારાં મકાનને મેલવનારૂં થાએ.

(૨૦૨) મીનોઈ દુનીઆના નીઆધીશના તથા આએ દુનીઆના ૧
નીઆધીશના ચુકાદાના વીચાર વીશે ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે મીનોઈ દુનીઆનો ચુકાદો કરનારો નીઆધીશ, કીહાં ૨
કારણથી આદમી વગર ઈબ્ને માટેનું અને (દોબખથી) છુટકારો મેલ-
વનારું છે, તેની તથા કોણ પોતાને લગતી (યાને આતમાને વાસતેની)
વસ્તુવાળું છે, કોણ રાહબણ (અંબ્રમઈનીઉશ) ની ઈલાવાળું છે, કોણ
ચોરીના વીચારવાળું છે, અને કોણ સાચું તથા કોણ જુઠું છે. તેની
પીછાણ પોતાની રોશનીવાળી આંખે (ઈઆને ગેબી સહમબથી) કરનારો છે.

આએ દુનીઆને લગતો ચુકાદો કરનારો નીઆધીશ, માણસને ૩
સાક્ષીથી છોડનાર તથા સબથી વેગલું કરનાર છે, કારણ કે મીનોઈ
દુનીઆનો નીઆધીશ ગેબી આંખે (યાને મીનોઈ શહમબ સકતીથી)
ખોલ્લી રીતે જોનારો (એટલે સહમબનારો) છે, તેમ આએ દુનીઆનો
નીઆધીશ સઘળી વસ્તુને જોનારો (ઈઆને સહમબનારો) નથી, પણ
ખામીવાળો નીઆધીશ છે, તેથી તે વાદી તથા પ્રતીવાદીની સાક્ષી
સાંભળીને જે કોઈ કેદથી દુર રાખવા જોગ તથા કાએદથી સબ કરવા
જોગ હોએ તેનો સરેશતા પરમાણે ચુકાદો કરનાર છે.

(૨૦૩) (આતમાને લગતી) સલામતીવાળા વચનો વીશે, ૧
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, (આતમાને લગતી) સલામતીના (યાને જીવને બચા- ૨
વનારા) સખુનો, દુખીએને માટે કેહવા સબવાર છે. કારણકે ઈરાનના
રાજાએ, પારકા રાજવાળાએ સાથની લડાઈના વખતમાં, પારકાએને
સાડું, આએ (નીચે જણાવેલી) તરણ બાબતની ભલામણ કરતા હતા.

એક માણસની હયાતીને લગતી એત્તમ નેકીની, (ઈઆને તેઓના ૩
જાનનો બચાવ કરવાની). બીજી-ગોસપંદોને ઘાસ-દાનો આપવાની. અને ૪
ત્રીજી-લડવઈઆએ આબાદ હાલતમાં રીહે તે માટે સારો ખોરાક આપવાની. ૫

- ૬ આએ યોત્તમ રસ્તો બતલાવનારો ઈરાંતનો યજ્ઞાંપરસ્ત પાદશાહી
મીનોએહર હતો. અને તેણે કેદીએને દીનનાં ફરમાન મુજબ ખુબીથી
રાખવા સાડું-ગોસપંદોને વગર ધાસ્તીએ રાખવા ધાસ દાંનો આપવા
સાડું અને લડવઈઆએને આખાદ હાલતમાં રેહવાં માંટે સારો ખોરાક
આપવાની સખાવતને લગતી લલામણુ કરી હતી. અને તે પારકાં
રાજવાળા કુખી લડવઈઆએને છુટકારો આપવાની તે (પાદશાહી) લલા-
મણુ કરવાથી ઈરાનીએને બીજાં રાજવાળાએ ઉપર ફતેહ મલી હતી.
- ૭ દીનનાં ખરાં ફરમાન મુજબ (માણસની) જીનદગીનો ખચાવ
કરવામાં નેકી કાએ નહી હોએ ?
- ૮ ગોસપંદોને વગર ધાસ્તીએ પાળવા સાડું ધાસ-દાનો ખોરાક તરીકે
આપવો વાજબી કાએ નહી હોએ ?
- ૯ જે યુરા લોકોએ આગમચથી ખોરાકીની વસ્તુને ખરીદલી હોએ,
તેએને કીમત આપીને, રઈચતને સુખી રાખનારા લડવઈઆએને
ખોરાકને સાડું તે આપવામાં (રઈચતને) શુખ મળેલું કાએ નહી કેહવાએ ?

- ૧ (૨૦૨) કાએદાસરની નેકી વીશે, ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, ખલકના લોકોને કાએદાસરની નેકી સચાઈથી છે.
અને જે લોકો સાચવટવાળા છે, તેએ વગર શકે (આદમીના) લલા
મદદગારછે અને અગમચુદ્ધીવાળા તથા સઘળી સહમજ ધરાવનારા દાદાર
અહુરમજ્દના તાએદાર છે.

- ૧ (૨૦૦) વગર ધાસ્તીવાલી જીનદગી વીશે, ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, (આએ) ધાતવાલી દુનીઆંની અંદર, એક હુશીઆર
માણસ, વગર ધાસ્તીએ (પોતાની) જીનદગી ગુજરી શકે તેવું બનેલું નથી;

કારણકે, કબુ તે વાધ અને મુજી જનવરોથી વગર ધાસ્તીવાલું રેહી શકે, ૩
 પણ ચેર—લશકર—ઉલટી દીનની કેળવણી આપનાર આશમોગ તથા
 બુરા હાકમથી વગર ધાસ્તીએ રેહી શકે નહી. જે કબુ તેઓથીબી કોઈ
 વગર ધાસ્તીએ રહી શકેતો, તે મોતના દેવથી અને બીજી ઘણીએક ગેબી
 ધાતથી, વગર ધાસ્તીની જીંદગી ગુજરી શકવાનું નથી. પણ હયાતીવાળાં
 આદમીને ખોદાએતાલાની તરફથી આએ ફુનીઆમાં વગર ધાસ્તીએ
 જીવવું, તનપસીનના વગર ધાતના વખતની અંદર થાશે. કારણકે આએ
 ધાતવાલી ફુનીઆંની અંદર જે કોઈ આદમી ધાસ્તી વગરનું થાશે, તે
 સેવટના તનપસીનના વગર ધાતના વખતની અંદર થાશે. આએ વેળા
 અહુરમનદી વીચારની ક્તેહથી (એટલે જે અહુરમનદના વીચારો
 ફુનીઆંમાં ફેલાવાથી) ધનસાનોની અહુડતે દરજ્જેની જીંદગી છે.

(૧૦૫) આદમીઓની પરવરશી અને તેઓના છુટકારા વીશે, ૧
 ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, ભલી દીનના ઉસ્તાદની તરફથી રવાનને વાસ્તે ઓત્તમ ૨
 ચાલની તથા પવીત્રાઈને માટેની કેલવણી તથા સહમન માણસને
 આપવાએ, તેનો (દોષખથી) છુટકારો થાએછે. આદમીનાં બદનની ૩
 પરવરશી ફુનીઆંની અંદર સખાવતથી તથા આદમીને સુખી રાખનારા
 સુખવંતા (પાદશાહ) થી થાએછે. સખાવતવાળા શખ્સો ત્રણ તરેહના છે ૪
 અને તે આએ પ્રમાણેના છે. પેહલું—જેઓ પુણને લગતા શોકથી ૫
 સખાવત કરનારા છે, તેઓનું નામ ધરમી સખાવત કરનાર છે. બીજું— ૬
 જેઓ હુમજતવાલાઓને પેચારથી સખાવત કરનારા છે, તેઓનું ૭
 નામ વગર એબની સખાવત કરનારા છે. અને ત્રીજું જેઓ કરજીને ૭
 પેચારથી બખ્શેશ કરનાર હોએ, તેઓનું નામ વીસવાસુઓને સખાવત
 કરનાર છે. જેઓ આએ ત્રણ તરીકા વગરની સખાવત કરનારા હોએમ, ૮
 તેઓનું નામ બુરી સખાવત કરનાર તરીકે છે.

૧ (૧૦૧) આદમીઓની અંદર જે ઘણું જ્યોત્તમ અને જે ઘણું જ્યુરૂં આદમી છે, તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, આદમીની અંદર જે ઘણું જ્યોત્તમ આદમી છે, તે ભલી દીનની સહમનથી છે. કારણકે રવાનને સારું સરવેથી જ્યોત્તમ મીજ અશોધને કહેલી છે, અને તેથી (આદમી) દોષખથી છુટકારો મેલવે છે. અને અગત કરીને ખેડશતનું મકાન ભલી દીનને લગતી સહમનથી માણસને મલે છે.

૩ આદમીઓની અંદર ઘણું જ્યુરૂં આદમી અગત કરીને ભલી દીનની સહમન વગર બને છે.

૪ તે યુરાઓના રાજાઓની અંદર જે રાજા તેઓના ધરમગુરૂ તરીકે હોય છે, તે અંધમધનીયુશની બરાબરના ક્રેડવાય છે. અને તેજ કારણસર જે યુરો ધરમગુરૂ મનદીઅસની દીનને લગતી એજમતી સહમન વગરનો હોય છે, તેને દીનની અંદર યુરી સહમનવાલો ગણેલો છે.

૧ (૧૦૨) ખેશારતની મદદ મેલવવા સારું, ગેખી યજ્ઞોની યાદ કરવા વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, ભલા મીનો યજ્ઞોની યાદ કરવાયે, માણસને તે યજ્ઞોની તરફથી ખેશારત થાય છે. અને તે યજ્ઞોની મદદવાળું આદમી ખેડુ દુનીઆમાં જ્યોત્તમ રેહ છે. વળી (અશો) જરતોશતે યજ્ઞોથી ચાહેલી મોરાદ આપણને જણાયેલી છે, કે હું પેદાએશની અંદર ભલો સરદાર (યાને મનદીઅસની દીનની રેહનોમાઈ કરનાર) થાઉં, તે અખશોશ તમે મને કરો !

૩ યુરા મીનોની યાદ કરવાથી આદમીને દેવોની આએપત મલે છે, તેથી ખેડુ જેહાંનમાં તે ઘણું જ્યુરૂં હોય છે. જેમકે ખલકનો ઘટાડો કરનારા તાજની યુનીઆદના જેહાકને હેશમ દેવની યાદ કરવાયે, એહુરે-

મનની તરફથી ગરદનની નીચેનાં હાડકામાંથી સીંગણાના આકારના પેદાએશને ડંખનારા કેરમે (યાને સાંપો) નીકલેલા જણાવ્યા હતા.*

(૨૦૧) આદમીએના આતમાને નોકસાંન કરનારા ઉપરી જોહાકની કીરતી વીશે ભલો દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણવું કે, આદમીએની ઉપર જોહાકની વધુ કીરતી, આએ બે ૨
તરીકાથી હતી. એક તો તેનામાં યુરી દીનવાળી અકલની પુરતી ૩
કહવ્યત હતી. બીજી તો તે લોકોના ઉદ્દીએગને લગતી ઉલટને નોકસાંન ૪
કરનારો હતો. અને તે જોહાકની અંદર યુરી મદદ કરનારી બે ધાતકી ૫
સકતી હતી. તેમાં એક તેની ઉપર હોકમ કરનાર અંધમઘનીઉશની ઉલટી
બુદ્ધી અને બીજી ઉદ્દીએગની કીરતીને ખરાબ કરનારી આલસાઈવાળી
યુરી સકતી હતી.

* શાહનામાં મધે લખેછે કે શેતાન માણસનાં રૂપમાં પાદશાહ જોહાકને
આવરચી થએએ હતો, તેનું પકવાંન જોહાકને ઘણું ખુશ લાગવાથી, તેની જે
ધરછા હોએ તે અપશવાની તેણે મરજી બતાવી, તે ઉપરથી જોહાકનાં બેહુ ખભાં
ઉપર ખોસો લેવાની તેણે આદેશ જણાવી, તે જગોએ સુંમી લેવાથી, જોહાકનાં
બેહુ ખભાં ઉપર બે સીંગનાંની માફકના બે સાંપ નીકલી આવયા હતા. જે વીશે
શાએર શીરદોસી પોતાનાં લખ્યાંણમાં નીચે મુજબ લખી ગીએછે.

بفرمود تا دیو چون جفت اوی همی بوشه داد بر کتف اوی
چو بوشید و شد بر زمین ناپدید کس اندر جهان این شکفتی ندید
دو مارسیه از دو کتفش برست غمین کشت و از هرسوئی چاره جست

પાક અવસ્તામાં જોહાકને ત્રણ મોહડાંનો—ત્રણ માયાંનો અને છ આંખનો
ધત્યાદી વીશેષણુ લગાડેલાંછે, તેને જે તેની આતેનની યુરી અમુકત નહી ગણીએ
અને તેને ઉપલા બે સાંપના રૂપમાં લીજીએ, તો અવસ્તાથીબી ઉપલી આવત
પુરવાર થાએછે.

- ૧ (૨૧૦) મનદ્યસની દીનના તરીકાના સંબંધથી (આદમીની અંદર) સઘળા સારા ગુણો ઉત્પન્ન થનાર છે, તેજ પરમાણુ યાહુદીની જાડુઈ (ની દીન) થી (આદમીની અંદર) બદીને લગતી દરએક એમ ઉત્પન્ન થનાર છે, તે વીશે ભક્ષી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, મનદ્યસની દીનના તરીકાના સંબંધથી દુનીઆમાં સઘળા સારા ગુણોની ઉત્પન્નતીનું ચાલુ રેહવું છે. અને દેવને લગતી જાડુઈવાળી યાહુદીની દીનથી (દુનીઆમાં) સઘળી એબોની ઉત્પન્નતી જણાએલી છે. તેથી મનદ્યસની દીનવાળાથી દુનીઆનો વધારો થવો છે અને યાહુદીની જાડુઈથી દુનીઆની ખરાબી થવી છે.
- ૩ (ખાણસમાં) સંતોષ—ઉદીઓગ—ઉલટ—ખોદાની તાબેદારીનો વીચાર—મરવત—મોહોટાઈ—બરદાશત કરવાની શક્તી—નીતી—અકલની ખેદ—સારું સંલલાણ—શભીયતા—મોહટું દીલ—સખાવત—સચ્ચાઈ—વક્ષાદારી—નેક મતલબ અને ખીજ સારા ગુણો મનદ્યસની દીનની તાલીમ આપનારી ખોદાઈ અક્કલની મારફતે મલે છે. અને તે શક્તી ધરાવનારું આદમી દુનીઆનો વધારો કરનારું છે.
- ૪ લોભ—વેર—વગરઉદીઓગે રેહવું—આળસાઈ—મગરૂરી—અકુનમ—તુનદી—અદેખાઈ—અનીતી—અચ્છાનપણું—આપમતલબ—નાફરમાની—દીનની ખાબત સાંભળવાનું બહેરપણું—ખખીલાઈ—જુઠાઈ—નીમખહુરામી—બદદીઆનત—અને ખીજ દુરગુણો યાહુદીની જાડુઈ (વાલી દીન) થી છે. અને તે ઉલટી અકલવાલી નખલી કઉઅતથી દુનીઆને નોકસાંન કરનાર છે.

- ૧ (૨૧૧) રયતને અંધે દુનીઆની ખુશીને માટે સુધારનાર, તથા રયતને દુઃખ દેનાર (રાજા) વીશે ભક્ષી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, જે કોઈ ખેડુ દુનીઆની ખુશીને માટે રયતને સુધારનારો (રાજા) છે, તે આએ દુનીઆની વગર એબની હકુમતવાળો છે. જે

તેને લગતા ધરમની પુસ્તી કહ્યતવાલી (રયતની) બરદાશત કરવા સાડું, ખોદાઈ અકલની તેમાં બેહુદ ઉતપનતી કરનારોછે; તે (પાદશાહ), તે (કામ) થી કૈશવરમાં આબાદી કરનારો તથા બેહુશતની ખુશી—અને બુજેરગીવાળો તથા નેકી સાથની નામદારી મેલવનારોછે.

જે (રાજા) રયતને દુઃખ દેનારોછે, તે આગ્ને દુનીઆનાં સુખને હાંણી પોહ્યાડનારો અને મીનોઈ દુનીઆની કંગાલીઅત અને દોબ-ખની બદીના હુમેશના સંબંધવાળો છે. ૩

(૩૧૨) દાદાર અહુરમજદની દોસ્તી પેહુલ્લાં, કીહાં આદમીની અંદર થાઈ હતી. અને તેનો પેગામ લેઈ જાનાર કોણુ હતું. તે વીશે ભણી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણુવું કે, આગ્ને તેનોમંદ દુનીઆમાં પેહુલ્લાં ગયોમરદને ખોદાની દીનનો પેગામ પોહ્યાડનાર તથા કેળવણી આપનાર ગેબી યજ્ઞે હતા.* અને વળી બીજી વખતે તે કેહવું અને બતલાવવું મશીય અને મશીયાંનેને સાડું થઈઉં હતું.† અને તે દીનની દોસ્તીવાલી નસીહતનો પેગામ પેહુલ્લા મશીયના દીકરા સીઆમક અને તેનાં ફરજંદોને બેહુમત અને સરોશના સંબંધની મારફતે મોકલેઆમાં આવેઓ હતા. અને ઇરાનવેજથી બીજાં ભલાં પરેહુજગાર આદમીઓની ઉપર તે પેગામ લેઈ જાનારાઓનો પેગામ, દુનીઆના લોકોની પાગ્યેદારીને ૨ ૩ ૪ ૫

* જુઓ એ વીશેની શાહદતમાં ફરવરદીન યશતનો ૨૪ મો કરદો અને ૮૭ મો ફકરો.

† બુન્દેહશને કેતાબમાં અવસ્તાને આધારે જણાવેલું છે કે :—

કેવુ જાહુમ ૧૫૫૭ મોજીનુ જાહુમ ૧૫૫૭ ૫૫ ૫૫૫૭ ૧ ૫૫૭ ૬ ૫૫૫૭ ૫૫૫૭
૫૫૬ ૫૫૫ ૫૫૫૫ ૫૫૫૫૫૫ ૫૫૫ ૫૫૫ ૫૫૫ ૫૫૫૫ ૫૫૫૫૫ ૫૫૫૫૫ ૫૫૫૫
૦૦ ૫૫૫ ૬ ૫૫૫૫ ૧ ૫૫૫ ૫૫૫ ૧ ૫૫૫૫ ૫૫૫

મશીય અને મશીયાંનેને અહુરમજદે કહ્યું હતું કે, તમો આદમી છેઓ, તે દુનીઆનાં માખાપ તરીકે છેઓ; હુંએ તમોને મારી બંદગીને લગતો ઓતમ વીચાર અપ્પેલોછે, તેથી તમો દીનનાં કામ નમનતાઈ ભરેલા વીચારથી કરજો, નેક વીચાર કરજો, ખુખીવંતું ખોલજો અને સારાં કામ કરજો, દેવોને માનતા ના.

સારૂં, “સરસવક ગાએ” (યાને કાએદા મુજબ દરીએ પેદનારી ગાએના આકારની કીશતી) ની મારકૂતે દરીઆઈ મારગે લેઈ જવામાં આવેએ હોતો.* તથા જમીન ઉપર જગો જગોએ લેઈ જવામાં આવેએ હોતો. કે દુનીઆમાં હકૂત કેશવરની જમીનની અંદર વસેલાં સઘલાં હયાતીવાળાં આદમીએ દુનીઆમાં તે દીનથી પુરતી રીતે ચાલી શકે.

૧ (૫૫) (માણસને) મજદીઅસની દીનનો સંબંધ, ખોદાઈ અકલની કહીઅતને સારૂં છે. તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, મજદીઅસની દીનની સહુમજને (માણસે) કબુલ રાખવાનો સખખ, ખોદાઈ અકલને નમવા (યાને માન આપવા) સારૂં છે. ખોદાઈ અકલની બુજેરગી મજદીઅસની દીનના સખુનોથી જણાએલી છે. તેમજ આએ મજદીઅસની દીન ખોદાઈ અકલની કહીઅત છે. અને તેજ સખખને લીધે મજદીઅસની દીનના વચન તે ખોદાઈ અકલના વચન છે. જેએ છે—થાઈ ગીઆ અને થાશે તે દરએકને લગતા ખોદાઈ અકલના વચન, મજદીઅસની દીનની અંદર છે. જેથી ખોદાઈ અકલ પોતે મજદીઅસની દીન છે. અને મજદીઅસની દીન પોતે થાઈ ગએલા—છે અને થાસે તેએને લગતી ખોદાઈ અકલ છે. મજદીઅસની દીનની સચાઈ—અને ભલાઈની કહીઅતે કરી, બુરી દીનથી જે કાવનારા લોકો હોએ, તે સઘળાં આદમીએને, તનોમંદ દુનીઆમાં જે સુધારનારો શખસ છે, તે (ભલી દીનથી સુધરેલાં) આદમીના વીચાર, વચન અને કરવાના કામની અંદર, તે કામ કરનારાં (આદમીએ) ના ખરેખરા ભાગીઆ તરીકે છે. જેઆરે તનોમંદ દુનીઆં સઘળી રીતે સચાઈ અને ભલાઈની અંદર પોંહચશે, તેઆરે તેથી દરજો વગર તેજના થાશે. અને જે અંધમઈનીઉશ દરજના લશકરવાળો, છે તેની બદી, પેદાએશની અંદરથી તુટશે. અને કશોકરેતના (યાને છેલા સુધારાના) વખતમાં, અહુર-મજદની સઘળી પેદાએશ દુનીઆંમાં હુમેશની નેકીવાળી થાશે.

* એ વીશેનું વરણન બુન્દેહશને કેતાખમાં આપેલું છે. જુવો વેસ્ટરગાર્ડ મેક્રો ૪૫ મો.

જે ધરમગુરુઓ તે ખોદાઈ દીનને કબુલ કરનારા નથી, તેઓ ખોદાઈ ૩
અકલની તરફ નહીં આવવાથી, તેઓ ભલાઓને લગતા નથી; પણ વરૂને
(યાને ઉલટા વીચારવાળી શક્તીને) પસંદ કરવાથી, તેઓના ધરમના
કલાંમે, ખોદાઈ બુદ્ધીને કજલાવનારા અને ઉલટા વીચારને વધારનારા છે.
અને તેઓનો મનહુબ ખોદાઈ અકલનાં ફરમાનો અને અહુરમબદના
વીચારો વગરનો છે. તેઓ દેખઈતા ઉલટા વીચારવાળા (વરૂન) ના ફરમાનો
વાળા તથા દરૂજના (યાને અંધમઈનીઉશના) વીચારવાળા છે.

(૪૧૫) સારી જાતવાળાં તથા ખરાબ જાતવાળાં મુળ વીશે—તથા ૧
સારી જાતવાળાંને નેકજાત બનવું, સારી ઊલટે કરીછે. તથા
ખરાબ જાતવાળાંને યુરા જોરસાવાળું બનવું, યુરી ઊલટે
કરીછે. અને ઈજા દેનારા લોકો ખરાબ હયાતીવાળા,
(અંધમઈનીઉશ) ને લગતા છે. તે વીશે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, સારી જાતવાળું આદમી હુમેશાં યજ્ઞને લગતું રેહીછે. ૨
અને યુરા દેખાવવાળું આદમી હુમેશાં દેવને લગતું રેહીછે. યજ્ઞદો ૩
સઘળાં આદમીઓને સારી જાતવાળાં કરવાને માટેના છે. તથા દેવો સઘળાં-
ઓને યુરી જાતવાળાં બનાવવાને માટેના છે. આદમીને ધાતકી બનવું, ૪
સારી જાતવાળા (યજ્ઞ) થી યુરી જાતવાળા (દેવ) ની તરફ ફરવાએ છે.
માટે યજ્ઞને લગતું (રવાંન) સારી જાતવાળું, અશોઈથી છે. અને (દેવને
લગતી) યુરી જાતવાળું (રવાંન) પાપથી છે. જે (આદમી) યુરી જાતવાળાં છે,
તે પેલા પાપી (અંધમઈનીઉશ) ને લગતાં છે. અને જે સારી જાતવાળાં છે,
તે પેલા અશો (સ્પંતોમઈનીઉશ) ને લગતાં છે. કારણકે જે સારી જાતવાળું
આદમી છે, તે તતદોરસ્તી, જવાંની, છુટાપણું, પવીતરાઈ, ખુશખોઈ,
ઉદીઓગ, કોશેશ, સખાવત, સચ્યાઈ અને બીજા સારા ગુણોથી છે. તથા
જે યુરી જાતવાળું આદમી છે, તે બીમારી, જઈફી, કંગાલીઅત, નજીસી,
ગંધકી, ખેરોજગારી, આળસાઈ, બખીલી, ખોટાઈ અને બીજા દુરગુણોથી છે.
આએ સખબથી સઘળા યુરી જાતવાળાઓના તરીકાને, નેક જાતવાળાના

કેટલાએક તરીકાઓની સાંમણે ગણેલાછે. માટે (આદમીએ તે યુરા તરીકાથી) તુરત ફરવું ઘટારત છે. અને તેજ વીચારથી, ગોસ્પંદો અને બીજી જાતોની અંદરથી, તે (ફરગુણે) નાં મેલાપને જલદીથી ફેરવવો. ખરાબ લોકોને સારા મજહુબમાં, અને સારા મજહુબવાળાને યુરાઈથી જલદીથી ફેરવવા, કે જેથી તેવો સવાબને લગતાં કામ કરે.

- ૧ (૨૧૦) અગમયુદ્ધીવાળો શખ્શ સખુન સાંભળનારા શખ્સને સખુન કેહવાથી, (લોકોને) પ્રાએદાકારક રીતે ચલાવનારછે. તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, અગમયુદ્ધીવાળા શખ્સે, તેની આગળ આવનારા સખુ-
નની સહમજ ધરાવનાર શાગેરદને, તેની જાતને ફુનીઆમાં ફાએદાકારક
રીતે ચલાવવાના સખુનો કેહવા સજવાર છે. પણ તે અગમયુદ્ધીવાળો
સખુન કેહનાર, જે તેની આગળ નહીં આવનારા સખુનની સહમજ
ધરાવનાર શાગેરદને લીધે, આદમીઓને પોતાના કેહવાનો ફાએદો આપવો
અટકાવે, તો તે એવી રીતનોછે કે, જેમ એક ખેતીખાન (જમીનમાં) ઘણું
પાણી હોવા છતાં તેને વગર ફાએદાવાળી તથા ભાજપાલા અને કાંદાનાં
૩ ફળો વગરની રાખનારછે. અને અગમયુદ્ધીવાળા સખુન કેહનારની આગળ,
સખુનની સહમજ ધરાવનારા શાગેરદના આવવાએ, ફુનીઆમાં મીઠાસ-
દાર સખુનોનું, ખુબીવંતાં પાણીની માફક ફાએદાને માટે ચાલુ રેહવું છે.

- ૧ (૨૧૧) આતમાને ખાણું-પીનાથી, હુશીઆર રેહેવુંછે. તથા
બદનને તેથી જાલવી રાખવુંછે. તે વીશે ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, આતમા આમેજશવાળાં બદનની અંદર સુધારો કરવાએ
(પોતાની) અમરગીને વાસતેનો છે. બદનને પાએદાર રાખવું, એ ખોરાકે

કરી છે. અને બદનની પાએદારીને સાડું બદનમાં ખોરાક જોઈએ છે.* વગર ખોરાકે તે વગર ઉપાએનું તથા વગર જોરસાવાળું થાએ છે. ખોરાક નહી મલવાએ લુપ્પતા ગલબાનું તેની ઉપર ફાવવું છે. ખોરદાદ અને અમરદાદને લગતા ખાણાં પીનાને તેનીથી અટકાવનારો શખ્સ, તેહને હીલચાલ કરવાના જોરસાથી બંધ કરે છે. તેને મદદ કરનારો ખોરાક લુપ્પતા ગલબાની સાંમણે લડત કરનાર છે. જ્યારે બદન, ખોરદાદ અને અમરદાદના ખાણાં પીણાંના હીરસાથી બંધ પડે છે, ત્યારે ખોરાકની મદદ તેને નહી મલવાથી, લુપ્પનો ગલબો તેની ઉપર પડવાએ, તે વગર તેજનું થાએ છે. અને આતમાથી બદનની અંદર સુધારો થાઈ શકતો નથી. અને આતમાના બદનની અંદરના સુધારા વગર, બદનને મરણ પામવું છે.

(૫૧૪) આદમીની કાયાને મોતવાલી અને વગર મોતની બનવા વીશે, ભલો દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણવું કે, મોતવાળાં (આદમી) એની કાયાને મોતવાલી બનવું (યાને દુખવન્તી થવું), ઉલટી જાતવાળા એહુરેમનના (તેની સાથના) મેલાપથી છે. અને તેથી એહુરેમનના મેલાપવાળાં સતર પાયાની નીચેનાં મકાનમાં, (યાને દોજખમાં) તે (આદમી) નું રેહઠાણુ થાએ છે. દાદારની પેદાએશવાળા-એની અંદર એહુરેમનનો મેલાપ, તે (એહુરેમન) નો અટકાવ તેઓથી નહી કરવાના સબબથી છે. તે એહુરેમનનો આદમીએની અંદરનો એહુદ રીતનો ચાલુ સંબંધ, તેના મેલાપથી (તેઓને) મોતમંદ (યાને દુઃખવન્તાં) થાએ તે વીશેનો છે. લોકોને લગતો ફરશોકન્તના સંબંધને મારેનો ફાએદો, તે

* વંદીદાદની ૩ જી પ્રગરદના ૩૩ માં ફકરામાં પાક દાદારે આએ રીતે ફરમાવેલું છે કે:—

.૬૫૧૧૧૧૧૧૧૧ .૬૫૧૧૧ .૬૫૧૧૧ .૬૫૧૧૧૧૧ .૬૫૧૧૧-૬૫૧૧૧ .૫૫૧૧૧ .૬૫૧૧૧૧૧૧૧૧ .૫૫૧૧૧૧૧૧
 .૫૫૧૧૧૧૧૧ .૫૫૧૧૧૧૧૧ .૫૫૧૧૧૧૧૧ .૬૫૧૧૧૧૧૧ .૬૫૧૧૧૧૧૧૧૧ .૬૫૧૧૧૧૧૧૧૧૧ .૬૫૧૧૧૧૧૧૧૧૧૧
 ઠી ૫૫૧૧૧૧૧૧૧૧૧૧૧૧ .૫૫૧૧૧૧૧૧૧૧૧૧૧૧

અરેખર મુઘળી કાયાવાળી પેદાએશ આધાથી જીવે છે અને વગર ખાવે મરે છે; વગર ખોરાકે કોઈને મરતી રેહતી નથી. વગર ખોરાકે નેકીનાં કામ કરવાને—પુરૂપતી મેળવવાને અને ફરજંદની દોલતને લાએક કોઈ થાઈ શકવાનું નથી.

એહરેમનની એબ અને મોતવાલી નોકસાનકારક ઈચ્છાથી, પોતાને પાછું ફેરવવાએ છે. જેથી સેવટે એહરેમન પોતે મોતવાળો (યાને દુઃખવંતો) છે.

- ૩ (માણસોને) અમરગી, અમેશાસ્પંદોની સાથના સંબંધે જીંદગી ગુજરનારાં થવાથી, અને સતરપાયા—માહુપાયા અને ખોરશેદ પાયાનું ચહુડતે દરજ્જેનું રોહાણ મેળવવાથી છે. અને ખલકતાં લોકોને તે કાએદો કરનારા, ફશકરેતેને (યાને છેલ્લા સુધારાને) લગતા લોકોને ભાષાણની મારફતે દર વખતે સહમજ આપનારા અને સેવટનો સુધારો કરનારા (પેગમબરો અને પાદશાહો) છે.

- ૧ (૪૧૮) મોત અને એબની સખતી ઉપજવનારી કહીઅત વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, મોત અને એબને લગતી સખતી ઉપજવનારી કહીઅતો આએ પ્રમાણેની છે, જે કોઈ મોતવાળો છે તે એબની સહમજ મેલવેલો છે. મોતની લડાઈ ખેમાલુમ રીતે કુશેશ કરનારી છે. આએ દુનીઆનું દરએક માણસ પોતે મોત અને એબની તરફ દોડનારું છે. જેમકે ફરેબ આપનાર (એહરેમન) થી, જોહાક પોતે મોત અને એબની તરફ, દાદારની તરફની આપેલી ફરમાનની સહમજ છતાં ફરેએ હોતો. અને પોતાની ઈચ્છાથી આએ દુનીઆનાં માણસોની હયાતીને વગર દુરઅંદેશીએ અને વગર જરૂરે ખરાબ કરનાર તરીકે જણાયો હોતો.

- ૧ (૪૧૯) અંધ્રમઈનીઉશની ઉપર રુપેનામીનોની શેવટની પ્રતેહ, ચહુડતે દરજ્જેના કહીઅતથી છે. તે વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

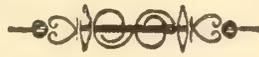

- ૨ જાણવું કે, અંધ્રમઈનીઉશની ઉપર રુપેનામીનોની શેવટની પ્રતેહ ચહુડતે દરજ્જેના પુરતાં કહીઅતથી છે. કારણકે, અંધ્રમઈનીઉશની ઉપર રુપેનતોમઈનીઉશ, તેની સઘલા ઉપાએએને લગતી એક સંપુરણ સહમજના

વીશેશ બલના વધારાથી છે. અંધમઘનીઉશને તેના અંતને માટેના ઉપાયે કેહવી રીતનો છે, તેને લગતી સહમજ નહી હોવાથી, અંધમઘનીઉશ પોતાને લગતો ઉપાયે આગમચથી કરી શકવાનો નથી.

(૧૧૦) ભલા લોકોને ખુરા લોકોના માર તથા ઈળ દેવાથી સાચ- ૧
વવાએ તથા ખુશ રાખવાએ, (આદમીને) ચહડતે દરજજેનો
બદલો મેળવવોછે. અને ભલા લોકોને મારનારા તથા ઈળ
દેનારા ખુરા લોકોનો સંભાલ કરવાથી તથા (તેઓને) ખુશી
રાખવાથી, (આદમીને) મોહટી સજા અમવીછે. તેવીશે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, દરએક ભલાને જલવવાનું તથા ખુશ રાખવાનું જે કારણ ૨
છે, તે ઘણાએક ખુરાએને (ખુરાઈ કરવાથી) સાચવી રાખવાનું અને
તેઓને રાજી રાખી કાએદાસર ચલાવી લાએક બનાવવાનું છે.
અને ઘણાએક ખુરાએને સજા કરવાનું અને ઈળ દેવાનું કારણ,
તેઓને કાએદાસર નહી ચાલવાને લીધેછે.

જેમ દરએક ભલાને સજા કરવા અને દુખ દેવા કરતાં ઘણીએક રીતે ૩
તેને અમરગીને સાડું સુધારવાનો દેખઈતો સખબ છે. તેમ ખુરાએના
માર અને દુઃખથી ભલાએને જલવવાનો અને તેઓને ખુશ રાખવાનો
બદલો ઘણો ખુબરગ છે. અને ખુરાએથી ભલાએને મારવા તથા દુખ દેવા
સાડું (ખુરાએને) જલવવા અને તેઓને ખુશ રાખવાની મોહટી સજા છે.

(૧૧૧) દુઆ અને બદ દુઆ પોંહચવા વીશે, ભલી ૧
દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, નેક દુઆ તથા બદ દુઆની અસર, તેને લગતા વખત ૨
ઉપર પોંહચી શકેછે. નેક દુઆ કરવી—નેક દુઆને માટેના કામને સાડુંછે.
અને બદ દુઆ—તેને લાએકતાં કામથી છે. નેક દુઆ અને

બદ દુઆનું લાગવું, જે શખ્સ તેના કામથી નેક દુઆ અને બદ દુઆને લાએકનો હોએછે તેને તેના વખત ઉપર છે. જેનું કામ જેવું હોએ, તે માફક તે ઉપર નેક દુઆ કરવી છે. દુઆ કરનારાએની અંદર ફરેકુન (પાદશાહ) નેક દુઆ કરનાર તથા બદ દુઆ કરનાર તરીકે હોતો; સખખ કે ફરેકુને નેરીએસંગ* ની હજુરમાં ખોદાતાલાથી માંગીઉં હવું કે, “એ ખોદા! પેલા પશચમના હાકમો તરીકે ગણાએછે, તેએની ઉપર તું મને હીમતવાન કર. (એટલેજે તુરાન અને ચીનના રાજા તુર અને સેલમની ઉપર હું ફતેહ મેલવું તેવી હીમત તું મને બખ્શ). કે તેએનું દરખવાણું કામ (યાને હકુમત) તેએથી દુર થાએ. અને તે દરએક છોકરાને તેની

* નેરીએસંગ—આફરીને અરદાફર અશમાં તથા આતશ નીઆએશના પાક અવસ્તામાં ‘નેરીએસંગ’ નામના આતશને સરવેથી ખુજેરગ ગણેલોએ. ‘ખુન્દેહશને’ માં પાંચ જાતના આતશોનું વરણન આપેલુંએ, તેમાં એ આતશનું નામ આપેલું નથી. પણ આતશ નીઆએશમાં તેને પાદશાહી ખાનદાનને લગતો કહેલોએ. જેમ કે:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

‘સુધળા આતશોની અંદર અહુરમજદનાં અંકસવાળા નેરીએસંગ યજદને લગતો પાદશાહી ખાનદાનનો સંબંધ ધરાવનારો આતશ છે.’

ઉપલા અવસ્તાની પેહલવી શરેહની અંદર ‘પાદશાહી ખાનદાનનો સંબંધ ધરાવનાર’ એખારતનો ખોલાસો એવી રીતે કરેલોએ, કે તે નેરીએસંગ યજદને લગતાં અહુરમજદી નુરના પ્રતાપથી, મોભાદાર અને પ્રતાપવાળા હાકમો— પાદશાહો—પરેહજગાર લોકો અને ખુજેરગવારોની એલાદ તથા ખાનદાનને (ખરાબ અવસ્થામાંથી) પાછું સુધરવુંએ.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

આએ નેરીએસંગ નામના આતશને પેશદાદીઆંન પેહલા પાદશાહ હોશંગના વખતમાં સરવેથી પેહલાં આએ દુનીઆમાં પાહડ ઉપર જશન કરીને કેખલા તરીકે તખતનશીન કરેએ હોતો. અને તે જશનને પાદશાહ હોશંગે جشن شید ‘જશને સદે’ કરી નામ આપીઉં હવું. પણ ફારસીમાં جشن شید જશને શીદિ—ને બદલે جشن شید થાએલુંએ; કેમકે અવસ્તાના અસઘતિ—ખોલ ઉપરથી جشن شید ખોલ નુર અથવા રોશનીને વાસ્તે વપરાએલોએ. શાએર શીરદોસીએ વીથે પોતાનાં બનાવેલા શાહનામા મધે નીચે મુજબ લખી ગીએએ:—

همین آتش انکاه قبله نهاد	که او را فروغی چندین دیده دان
پرستید باید اگر بخردی	بگفتا فروغیدست این ایزدی
بسی بان چون او دگر شهروزار	زهوشدک مازد این سده یادگار

દુઆથી (યાને ફરેકુનના આશીરવાદથી) મળેલી જાહોબલાલી જતી રહે.” આએ હાએ અફસોસ સાથની બદ દુઆની અસર, તેના ઘટતા વખત ઉપર (તેઓને) પોંહચી હતી.

વળી ફરેકુને તેના તે છોકરાઓને (પાદશાહી આપતી વખતે) ૩ પોતાની તરફથી દુઆ કરીને કહીઉં હતું કે “હું તમારી ઉપર પાદશાહ છેઉં, આએ દોલત તમોને હુંએ આપેલીછે, જાંહાંસુધી તમો યજી ખોરેહ અને નુરથી ફરસો નહી, (યાને પાક દાદારનાં અને માહુરાં ફરમાંન મુજબ ચાલસો) ત્યાંસુધી જેખી દોલત તમો મારી પાસે માંગશો તે દરએક વસ્તુ હું તમોને આપશ. અને હવે પછે જેખી દોલત તમોને મલે તે દરએક વસ્તુ તમોને મુખારક થજે.” આએ પરમાણે જે નેક દુઆ કરનારો હોએછે, તે બદ દુઆ કરનારો થાએછે. વળી જેમ નેક દુઆવાળાઓને નેક દુઆ લાગેછે, તેમજ તેઓને બદ દુઆખી લાગેછે. નેક માણસની દુઆનું કામ, જે કોઈ તે નેક દુઆને લાએકનું હોએછે, તેને કારગર થાએછે. તેમજ તેની બદ દુઆના કામની પણ અસર થાએછે. સારી દુઆવાળું માણસ જેઆરે બદ દુઆને માટેનું થાએછે, ત્યારેજ તેને બદ દુઆ લાએકની થાએછે. અને બદ દુઆની યોગીયતાથી તે યુરો થાયછે. તથા તે યુરો, ઈજા અને દુખ ભોગવેછે. એજ પરમાણે લાએકીવાળો ફાએદેમંદ શખ્સ ખુશ રેહવાજેગ ભલાઈવાળો રહેછે.

(૪૨૮) પાદશાહીને સાઈ, લગણના તરીકાએ પાદશાહી યુનીઆદથી ૧
જનમેલો શાહજાદો છે. અને પાદશાહી યુનીઆદથી નહી
જનમેલો, પાદશાહીને માટેનો નથી. તે વીશે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, પાદશાહીને સાઈ, પાદશાહી યુનીઆદથી પરણેલી ૨
એરતને પેટે જનમેલો શાહજાદો ઘણોજ અતલગનો છે. જેમ પોતાના
હથીઆરથી જમીનની અંદર ખેતી કરવાએ ઉગેલી વસ્તુ, તે સઘળી જમીન
તે ખેતી (કરનાર) ની પોતાની હોવાને લીધે વાજખી ગણાએછે, તેજ
ખમાણે આથવીઆંનના ફરેકુનની પાદશાહી એલાદ પોતે, (પુરથવીની) હકુ-

- મત કરવાને લાએકની છે. અને તે એલાદથી નહી જનમેલો કોઈ શાહુજદો-
 ૩ પાદશાહીને માટેનો નથી. કારણકે એક જમીન પોતાની નહી હોએ, તેમાંની વસ્તુ વાજબી રીતે તેનો પોતાનો સંબંધ રાખનારી કેમ હોએ ?
 ૪ તેજ પ્રમાણે બેકાએદે જનમ લેનારો બેટો કાએદાસરનો નથી. પાપી અંધકાર (એહુરેમન) ને તેજ આપનારૂં આદમી, (પાદશાહીથી) રદ થાએલું છે. જે પ્રમાણે આથવીઆંનની પખ્શ (યાને યુનીઆદ) ના યુરા તરીકાવાળાએ, (ઈરાનની) હુકુમતને માટે જનમેલા નથી.* તેજ પ્રમાણે જુહાકની હાંણી પોંહમાડનાર જુહાકની યુનીઆદનાએ, પાદશાહી એલાદને લગતા નથી.

- ૧ (૪૪૪) હયાતીવાળાં (આદમી) એની કાએમ રેહુનારી ખુશી અને નાખુશી. તથા વગર હયાતીવાળાએની પાએદાર નહી રેહુનારી ખુશી અને નાખુશી વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણુવું કે, હયાતીવાળાં (આદમી) એની કાએમ રેહુનારી ખુશી આવતી દુનીઆંને માટેની ખુશીના સંબંધની સાથે જોડાએલી આએ દુનીઆંની ખુશી છે. અને વગર હયાતીવાળાં (આદમી) એની નાપાએદાર ખુશી, આવતી દુનીઆંની ખુશીથી કપાએલી આએ દુનીઆંની ખુશી છે.
 ૩ હયાતીવાળાં (માણુસ) એની કાએમ રેહુનારી નાખુશી, આવતી દુનીઆંને માટેની ધાસ્તીની સાથે જોડાએલી આએ દુનીઆંની દીલગીરી છે. અને વગર હયાતીવાળાએની નાપાએદાર દીલગીરી, આવતી દુનીઆંની ધાસ્તીથી કપાએલી, (યાને આવતી દુનીઆંની દરકાર વગરની) આએ દુનીઆંની દીલગીરી છે.

* તુર—સેલમ—અર્રાસીઆખ—અરજાસ્પ ઇત્યાદી.

† આએ જગોએ હયાતીવાળાં અને વગર હયાતીવાળાં આદમીનો અર્થ દીનદાર અને વગર દીનવાળાં આદમીનો સહમજબો.

(૨૧૯) સારા હાકમ અને નરસા હાકમની હકુમતનું સેવટનું ૧
પરીણામ કેહવું છે ? તે) મલયા વીશે, ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, જે સારો હાકમ છે, તેની હકુમતનું પરીણામ તેની ૨
સારી હાકમીથી ખુશી, છુટાપણું, અને મોહટાઈને મારેનું છે. અને તે
(હાકમ) થી ધનસાફની મારફતે દુનીઆનાં લોકોને જમશેદ પાદશાહની
માફક નેકીનું પોંહવવું છે.

જે બુરો હાકમ છે, તેની હકુમતની બુરી હાકમીનું પરીણામ ૩
ધનસાફની મારફતે ઈજ્જ, અને પસ્તાવાને લગતું છે. અને તે હાકમ
દીનમાં જણાવેલા જેહાકની માફક દુનીઆનાં લોકોને હલાક કરનારો છે.

(૨૨૦) મજદીઅસની દીન તે હોરમજદનું કેહવું છે. તેની ઈધાણી ૧
વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, મજદીઅસની દીન એ અહુરમજદનું કેહવું છે, તેની ૨
ધણીએક ઈધાણીએમાંની આએ (નીએ જણાવેલી) ત્રણ મુખ્ય ઈધાણી છે.

એક તો (મજદીઅસની દીન) સંપુરણ દાનાઈવાળી છે. બીજું ૩-૪
તે સઘળી (દીન) ઉપર વધારે સાચી છે. ત્રીજું—દીનના ઉમેદવારને ૫
દાદારની હયાતીને લગતી સંપુરણ સહમજનો ખવાસ તે પોતે આપનારી છે.

(૨૨૫) મીનોઈ જોરથી (યાને ખોદાઈ દીનથી) પ્રરનારા લોકોને, ૧
આએ દુનીઆના પાદશાહે સુધારીને ચલાવવા વીશે,
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, સઘળી પેદાએશકાએદાસરની, પેદાના કરનારની અખ્શોશ ૨
થી છે. આએ દુનીઆમાં આદમીએને હયાતી આપનારો અહુરમ-

૧૬ છે. અને સઘળાં આદમીઓની અંદર તેઓને કાએદાસર અને
 સકતીવાન રાખનારો એક ખુબીવંતો હાકમ, શેહરોનો પાદશાહ છે. તે
 (ખેડુ) ના સંબંધ અને બંધાનથી જે કોઈ ફરે છે, તે ફરેલા લોકોને
 પેલા પાદશાહે કાએદાથી કેમ ચલાવવા, તે વીસે (દીનમાં) એમ જણાવેલું છે
 કે, તે પાદશાહની તરફથી નેક ઈચ્છાવાળા લોકોને સારી મદદ આપવી.
 અને જે લોકો યુરી (યાને હવસી) ઈચ્છાવાળા હોયે, તેઓને યુરી
 મદદ આપવી (એટલે જે શીખ્શા કરવી). અને તે આદમીઓને
 અકલના શોકથી, અમરગીને માટેની દાનાઈવાળાં બનાવવાં. અને તેમ
 કરવાથી ઉલટા વીચારના (વરૂન) ના એરાદાવાળી યુરી બુદ્ધીને તેઓથી
 ૩ અટકાવીને તેઓને બંધ (યાને કાયદા) માં રાખવાં. માણસોને આએ સારા
 ખવાસથી અને દીનને લગતી કાબેલીઅતથી જેબદાર બનવું છે. અને (તે-
 ઓને) તે સુધરેલા ખવાસથી તથા ભલી દીનને લીધે (દોજખથી) છુટકારો
 ૪ અને (ખેડુશતની) બુજેરગીનું મેલવવું છે. સારો ખવાસ નજીસ
 થવાથી અને દીન યુરી હોવાથી, નોકસાનકારક ખવાશનાં અને યુરી
 ૫ દીનવાળાં (આદમી) ને દોજખની ઈજા છે. આદમીને સખાવત કરવાથી
 (લોકોમાં) આખરૂ અને ચલકાટ છે. અને તેથી દુનીઆને ફરાગતનું મલ-
 ૬ વું છે. (આદમીઓને) નહી બખ્શેશ કરવાની બખીલીથી એબ છે. અને તેથી
 ૭ ખલકને સંકટનું પોહચવું છે. (પાદશાહનાં) સુખ આપવાથી, દુનીઆમાં
 ૮ સુખનો વધારો છે. અને તેથી ખલકની આબાદી છે. અને તેનાં દુઃખના
 વીચારથી, દુનીઆની ખુશીનું ધાસ્તીમાં રેહવું છે. અને તેથી ખલકને
 ૯ ઘટારો છે. જેમ દુનીઆમાં પવન, હવાઈ વાદળાં, અને વરસાદને
 વરસાવનારાં વાદળાં, દુનીઆની ઉપર સખાવત અને કીરતીવાળું કામ
 કરનાર છે, અને તેને ઘણી કહિઅતમંદ રાખનાર છે. તેજ વીચારને
 મલતો (આએ દુનીઆમાં) પુણવંતો નેક પાદશાહ છે. સઘળા લોકોને
 આવતી દુનીઆનાં અને આએ દુનીઆનાં કહિઅતથી ચલાવવાં, એ
 “જેઓ દુઃખી હોયે તેઓને ખુશી કરવાથી છે.” આએ અવસ્તા,
 સપંદ નુસ્કની પરગરદના પેહલલા ફકરામાં જણાવેલા છે.

(૫૧૧) આદમીના દરએક યજ્ઞની સાથના સંબંધ વીશે તથા ૧
તેઓ વચેની જુદાગી વીશે, તથા દેવોના (સંબંધ અને
તેઓથી જુદું પડવાના) સખખ વીશે, ભલી દીનને
લગ તો ખોલાસો.

જાણવું કે, આદમીનો દરએક યજ્ઞની સાથનો જે કાંઈ સંબંધ ૨
છે, તે એક બીજા સાથની મોહ્યતના સખખને લીધે છે. અને તેઓને
એકબીજાથી જુદું પડવું તથા મોહ્યતનું ટુટવું છે, તે તેઓની અંદર
લોભ, ગ્રાસો, અદેખાઈ અને વેરના ગાલેખ થવાથી તથા દેવોની
મારફતે યજ્ઞાંની અકલ તેઓથી ચોરાવાએ છે.

દેવોનો આદમીની અંદર એક બીજા સાથનો સંબંધ, તેઓની ૩
સાથે મલીને આદમીઓને ઈજા તથા નોકસાંન કરવા થકી છે. પણ
જેઆરે તે આદમીઓ, નોકસાંનને તોડવા સાડ તથા તેઓની
જાળવણી કરનારા (યજ્ઞો) નો પેઆર મેળવવા સાડ પેલા દેવોની
બુરી જાતથી છુટા થાએ છે, ત્યારે યજ્ઞો પાછા તેઓની અંદર
પોંડુએ છે. અને તેથી દેવો આદમીઓને હલાક કરવાથી નાઉમેદ થાએ છે.
અને તેઓ જુદાઈને લીધે (આદમીનાં) સંબંધમાં જતા નથી. સારી
ચોકસી રાખનારા (યજ્ઞો) ને, છેલ્લા સુધારાને સાડ આદમીઓ સાથના
પેઆરથી ફરવું નથી. તે (છેલ્લા સુધારાના વખત) માં દેવોનો આદ-
મીઓને હલાક કરવાથી નાઉમેદી સાથે અન્ત આવવો છે. અને દેવોને
નવી નવી ઈઉકતીથી માણસો સાથે પુછપરછ કરવા જવાનું બંધ
પડવાએ તથા તેઓને હલાકીને માટેના બતાવવા સાડ તેઓમાં
વારેઘડીએ દોડવાથી અટકવાએ, તેઓનો ઘટાડો થવો છે. તે (છેલ્લા
સુધારાના વખત) માં અહુરમજ્ઞની પેદાએશ સુધરેલી રેહશે. તથા
ખલકના લોકો હુમેશની નેકીથી હુમેશાં વગર ધાસ્તીવાળાં બનશે.

૧ (૪૫૮) હાકમોની લાએક ખુશી વીશે, ભલી દીનને
લગતો ખોલા સો.

૨ જાણવું કે, હાકમોને ઘટતી રીતની વાજબી હકુમત કરવાથી, ઘણીએક તરેહની ખુશી છે. અને તેવી હકુમતને લગતી લાએક ખુશી પેલા 'ઓસદીન' ની મોટાઈવાળી ઓલાદને મલી હતી. અને તે 'ઓસદીન' ની ઓલાદનાઓનું મોટાઈ સાથનું સુખ આથવીઆંતની બુનીઆદને લીધે હતું. જેમકે દીનની અંદર ક્યાંની ઓસદન* ની ઓલાદનાઓને લગતું વરણન જણાવેલું છે તે એ રીતનું છે કે, તેઓને યજ્ઞદોથી સારી દાનાઈ (યાને ભલી સાહવચેતી) મલતી હતી, તેથી તેઓ ફુનીઆંના લોકોની

* ક્યે ઉસદન—એ ક્યાંની પાદશાહ કાઉશનું અવસ્તાને લગતું નામ છે. ફરવરદીન યશતના ૨૯ મા કરદાના ૧૩૨ મા ફકરાની અંદર પાક અવસ્તામાં આએ વખણાએલા પાદશાહનાં ફરોહરની નીચે જણાવયા મુજબ યાદ કરેઆમાં આવેલી છે :—

و چاهارم کی ارمین کجا بود نام
سپردند کیتی بارام و کام

‘ક્યે ઉસદન (યાને કેકાઉશ) ના અશો ફરોહરની હમો યાદ કરીયે છીયે.’ પેહલા ક્યાંની પાદશાહ કેકોપાદની પછી કેકાઉશ ધરિનના તખ્ત ઉપર બેઠા હતો; શાએર શીરદોશીએ પોતાની લખેલી શાહનામાની તવારીખમાં જણાવેલું છે કે પાદશાહ કેકોપાદના એઆર છોકરાઓ હતા, તેમાં પેહલો કેકાઉશ, ખીજો કેઅરશ, ત્રીજો કેપસીન અને ચોથો કેઅરમીન હતો. જે વીસેનું શીરદોશીનું લખાણ હમો અતરે આપીયે છીયે.

پسر بد مرو او را خورد منک چار
نخستین کاوس با آفرین
که بودند از او در جهان یادگار
کي آرش دروم بد سیوم کي بشین
چهارم کي ارمین کجا بود نام
سپردند کیتی بارام و کام

ફરવરદીન યશતના ૨૯ મા કરદામાં કેકોપાદ પછી ‘ક્યે અપવંધુ’ (યાને ‘ક્યે-અપિવંડહુ’—નાં ફરોહરની યાદ કરેલી છે. અને તે પછી ‘કેકાઉશ’, ‘કેઅરશ’ અને ‘કેપસીન’ નાં ફરોહરની યાદ કરેલી છે, તે ઉપરથી પ્રોફેસર જેમસ દારમેસ્ટેટરે ‘ક્યે-અપિવંડહુ’ ને કેકોપાદનો દીકરો ગણેલો છે પણ વડા દીકરા તરીકે કેકાઉશને તખ્ત મલીઈ હતું, તે સાથે સરખાવતાં ‘ક્યઅપિવંડહુ’ કેકોપાદનો નાંબલો ભાઈ હોવો જોઈએ. માંટે એમાં એ કામલ પ્રોફેસરે ભુલ કરી હોએ; કેમકે આપણુ જરતોશ્તીઓ ચાલતા આવેલા રેવાજ પ્રમાણે કેકાઉશ અને કેપસીનનું નામ કેકોપાદની સાથે લીજયે છીયે, પણ કેઅરશ તથા ઉરવંદનું નામ કેપસીનની સાથે લીજયે છીયે, તે ઉપરથી અનુમાન કરવાને બની આવે છે કે કેઅરશ તથા કેઉરવંદ કેકોપાદના નખીરા હતા. અને શાહનામામાં જણાવેલો *کي ارمین* કેઅરમીન તે ‘કેઉરવંદ’ પાદશાહ કેલોહરાસ્પનો ખ્યા હતા.

જીનદગીને વગર ધાસ્તીએ તથા ખેહુશતને લગતા વીચારથી રાખનારા હતા. અને છેહુલ્લા શુધારાને લગતું જે કાંઈ કામ ખલકના લોકોના મોહુટા કાએદાવાલું હતું, તેને જાળવી રાખનારા હતા. જે પ્રમાણે ૩
ચહુડતે દરજ્જેના પાદશાહો આરંજનાં શરખતી ખોરાકે ખુશ થાએછે, તે પ્રમાણે પાદશાહોની તરફથી સઘળા લોકોને ચહુડતે દરજ્જેનો ધનસાફ મળવાથી (તેઓને) ખુશી ઉપજે.

(૪૧૧) ધરમની કહિઅત, શરૂઆતથી છેલ્લા સુધારાના વખત ૧
સુધી, એહરેમનની ઉપર ખલવન્ત છે. તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, ધરમની કહિઅત ધણી ભલાઈને લીધે એહરેમનની ૨
ઉપર ખલવન્ત છે. અને તે (કહિઅત) ના સંબંધવાળું આદમી આતમાને લગતા ચહુડતા દરજ્જેથી રેહુનારૂં છે. તથા તે (આદમી) યજ્જોના મેલા-પને લીધે, વગર ઘટારાવાળી કહિઅતનાં મુજવાળું (યાને સપન્તોમેઈનીઉસને લગતું) છે. અને તેને (નીતીની) દાનાઈને લીધે, લોકોમાં (આએ ફુનીઆને ૩
લગતા) વધારા તથા ઘટારાનું જણાવું નથી. (એટલે જે આએ ફુનીઆની અંદરનો જે ચહુડતો અને ઉતરતો દરજ્જે છે, તેની તે દરકાર કરવું નથી.) વલી (જાણસને) દરજ્જની તરફ ઘેઆન નહી આપવાએ, એહરેમનની કહિઅતનો (ફુનીઆમાં) ઘણો ઘટારો થાએછે. (ફુનીઆમાં) દરજ્જ (ઈઆને ફુરગુણ) નું નહી જણાવું, જ્યાંસુધી (જાણસો) દરજ્જની તરફ ઘણું ઘેઆન નહી આપતાં ત્યાંસુધી છે. ફુરગુણોની ચાલુ કહિઅત વગર, વધારે ભલી કહિઅતવાળાં આદમીને રોશનીવાળા ખોરશેદની માફક અંધ-કારની ઉપર પ્રકાશવું છે. અને હુમેશાં તેને ચહુડતા દરજ્જેથી રેહુવું છે. અને તેથી દરએક મુજ (યાને ખાનદાન) ને આખાદ હાલતમાં આવવું છે. તથા સઘળી આલમને પોતાનાં ઉપરીપણાંથી કાએમ રાખવું છે, અને દરએક મુજને તેનીથી આખાદ હાલતની અંદર આવવું છે. જાંહાંવેર ફુનીઆની ઉપર ખુરી શીકલ (યનો ખુરો ઘરેહ) યા વાદળનો આયો નથી, ત્યાંસુધી તે ખુખીવનતી રેહુ છે; પણ જ્યારે (તે તેઓના)

સાયાવાળી થાયછે, ત્યારે તે ખોરશેદના વગર દેખાવવાલી બનેછે. અને તે (સુરયના) નહીં દેખાવાનાં સખબને લીધે, તેને લગતી સઘળી વસ્તુઓને દાબી નાખવાની અંધકાર (એહરેમન) ને કહ્યત મલેછે. અને તે જોરાવર થાયછે. વલી જમ રોશનીની સાથે અંધારૂં હોયછે, તેમ સઘળા નીતીની કહ્યતવાળાઓની અંદર એહરેમનનું બળ રેહુછે. તથા સચાઈનાં મુળવાળો ઘટાડાના મુળની કહ્યતવાળો, (એટલે જ અહુરમઝદી દીનવાળો એહરેમનની દીન ધરાવનારો) થાયછે. અને તે (હોરમઝદી દીનવાળા) ની અંદર નજીસ મુળની અસર થવાથી, તે નીતીની કહ્યતવાળો પોતાને હાંણી પોંહ્યાંડનારો બનેછે. અને તેને અસલ મુળવાળાં કહ્યતમાં પાછું જોડાવું નથી. (એટલેજ સ્પેનામીનોની તરફેણવાળું બનવું નથી.) સઘળી સચ્યાઈવાળાં મુળથી, હુમેશાં માણસ તેનાં સાચાં મુળને લગતી ઘટતી ઈચ્છાવાળું થાયછે, પણ તે (સાચાં મુળ ઉપર) નહીં ધેઆન આપવાએ, માણસો દુનીઆમાં યુરા વીચાર, યુરાં વચન અને યુરાં કામની મારફતે, દેવોની ધણી આરાધના કરનારાં બનેછે. તેમજ (આદમીઓ) નેક વીચાર, નેક વચન અને સારાં કામની મારફતે, યજ્ઞદાંની આરાધના કરનારાં થાયછે. આએ દુનીઆમાં બદકારીથી ૬૦૦૦ વરસ લોકોમાં તે ઘાત જણાઈ હતી. દીનની અંદર જાહેર કરેલું છે કે, પેહલો હુજરો જમશેદનો નીતીથી પુર કીરતીવાળો, દુનીઆની અંદરની ઘાતને તોડનારો અને (એરેમન) ની કહ્યત વગરનો કેહવાએલો હતો. જોહાકના બીજા હુજરાની અંદર, યુરા જોહાકની ભારી દેવપર-
૪ સ્તીથી ઈરાન વેરાણુ થયું હતું. ત્રીજે* જરતોશતનો હુજરો કેહવાયલો છે,
૫ તેમાં મોહટી ઈજાઓનો અંત આવ્યો હતો. અને તે (વખતમાં) એહરેમનની સઘળાં જોરવારી હકુમત, જ એરેમનની દીનની કેળવણી, ઠગાઈ અને ખોટા-
૬ રાંને લગતી મોટાઈવાળી હતી, તેનો છેડો આવ્યો હતો. અને તે હુજરામાં યજ્ઞ-
૭-૮ દાંની લલી યાદ લોકો કરવા લાગા હતા. અને એહરેમનની દીનની કેળવણી તથા ઠગાઈને યજ્ઞદાંની લલી યાદ કરવાથી જાંખ પોંહ્યેઓ હતો. ચોથો હુજરો હોશેદરનો. અને પાંચમો હુજરો હોશેદર માહનો કેહવાયછે. અને છઠો હુજરો

* આએ જગોએ પેહલવી કેતાબમાં નકલ કરનારની નજર ચુકથી ત્રીજાને બદલે ચોથો અને ચોથાને બદલે પાંચમો અને પાંચમાને બદલે છઠો દોર લખેઆમાં આવેલો છે, તે હમોએ અસલ મુજબ પેહલવીમાં રેહવા દીધું છે, પણ જંદ અને શુજરાતી તરજુમામાં હમોએ તે શુધારેલું છે.

સોસીઓશનો કેહવાયછે. તે વખતમાં સઘળા (દેવદરજા) નો સેવટનો ઘટારો થવો છે. અને તે વખતમાં અહુરમજ્દની પેદાએશનો દોળખથી છુટકારો થવો તથા એજમતી ઉપાયથી ઋશકેરેતિ (યાને સેવટનો સુધારો) થાશે. અને માણસોને છેલ્લી કાયા મલશે.

(૩૩૦) રોશની અને અનધારાંની હસ્તી વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૧

જાણુવું કે, રોશનીની હસ્તીનું જાણુવું, તે રોશનીને પખરાવ-
નારી જાતના દેખાવને લીધે તથા તે પ્રકાશ આપનારી જાતનો દેખાવ
આદમીની આંખની અંદર એક બીજાના દેખાવ તરીકે પોંહચવાએછે.
અનધારાંની હસ્તીનું જાણુવું, તેની જાતથી નથી. (એટલેજ અનધારાંની
કોઈ જાત નથી); પણ તેનું કારણ (ઇનસાનની) જોવાની શક્તી અંધ થવાએ
તથા જોનારને તે રોશની આપનારી જાત નહીં દેખાવાએછે. દાનાઈવાળાં
આદમીને આંખની જોવાની શક્તી અંધ થવા છતાં દાંનાઈની રોશની રહેછે.

૨

૩

(૩૩૧) અહુરમજ્દની દીનવાળા હાકમ તથા એહરેમનની
દીનવાળા હાકમ અને અહુરમજ્દની દીનવાળા ધરમયુરૂ
તથા એહરેમનની દીનવાળા ધરમયુરૂની
ખાસીઅત વીશે, ભલી દીનને
લગતો ખોલાસો.

૧

જાણુવું કે અહુરમજ્દની દીનવાળા હાકમનો ખવાસ, (પોતાનાં)
કહ્યતથી (લોકોમાં) ભલા વીચારવાળાની દાનાઈ—પવીતર ઇનસાફ—અને
બરદાસ્ત કરવાની શક્તીને ઉત્પન્ન કરવાનો છે. અને એહરેમનની દીન-
વાળા હાકમની આદત, પોતાની કહ્યતથી (આદમીની અંદર) નેકીને
હાંણી પોંહચાડનારની યુરી યુદ્ધી—ગેરઇનસાફી અને ઘાતકીપણાંને જોરાવર
કરવાની છે.

૨

- ૩ અહુરમઝદી દીનવાળા ધરમગુરૂનો ખવાસ ભલા વીચારવાળા (ખેહ-મન) નું જાહેર (યાને સવાખનું સાચું) કામ કરવાનો છે. અને એહરેમનની દીનવાળા ધરમગુરૂની ખાસીચ્ચત ઉલટા વીચારવાળા (અકોમન) નું છુપીયું (યાને ગુનાહનું) કામ કરવાની (ખાણસને) આદત પાડવાનું છે.

- ૧ (૨૨૨) દરએક આદમીને એક જે અહુરમઝદ છે, તેની (પચ્શમાં) ચલાવવાના અને એક જે (એહરેમન) છે, તેની (પચ્શમાં) નહી ચલાવવાના સખખથી, સચ્ચાઈ અને ઈનસાફ છે. તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, અહુરમઝદ સરવેને જોવાની શક્તીથી સચ્ચાઈવાળો તથા સરવેનો ઈનસાફ કરનારો છે. અને દરએક સાચ્યા ખાણસને ઈનસાફ તેનીથી છે. વલી જેઓ સઘળાંને જોનારા નથી, તેઓ સઘળાઓને સાચ્યો ઈનસાફ આપનારા નથી. તેથી સઘળાઓને જોવાની સક્તી વગરના શખસો, દરએકનો સાચ્યો ઈનસાફ નહી થવાનાં ઉલટાં કામ વીશે લાચાર થાય છે. પણ દાદાર, જે આદમીની ઉપર વગર જોવે (ચુકાદાનું) ઉલટું કામ થયું હોય છે, તેનો ઘટતો ઈનસાફ કરનારો છે. તેથી જેઓ આવતી (મીનોઈ) દુનીઆના તરીકાને જોઈ શકનારા તથા તેની સહમજ ધરાવેલા હોય, તેઓએ ગુનેહગારને લગતો વાજખી ચુકાદો કરવો. કે જેથી આવતી દુનીયામાં તેઓનો ચુકાદો વાજખી ગણાય. વલી જે કોઈ વગર જોવે વાજખી ચુકાદો કરનારો નહી હોય, પણ તે યજ્ઞાંની ઈચ્છાવાળો અને સાચ્યી દીઆનતનો હોય, તે તે કાયદાસર ચાલનારો ગણાય છે. અને તે સાચ્યી ચાલચલણવાળો કાયદાસર હોવાથી, (દોજખથી) છુટકારો મેળવનારો છે.

(૧૧૧) ભલી અને ખુરી દીનનાં મુલ વીશે, ભલી દીનને ૧
લગ તે ખોલાસો.

જાણુવું કે, ભલી દીન—એ અહુરમબદના નેક ખવાસવાળી જાતને ૨
લગતી રોશની છે. અને તેનાં મુલનું જાણુવું અહુરમબદને લગતા
વીચારે કરીછે. અને અહુરમબદને લગતા વીચાર માથેનું સમરણ
(યાને અવસ્તાની બંદગી) અને આતમાની હુયાતીનાં પ્રમાણીક કાંમ
કરવાએ છે. વલી તે અહુરમબદનાં મુલના વીચારવાલી ભલી દીનનું તે કાંમ
કરનારને જાણુવું દારમના જાહડની જડ તથા મુલીયું જે જમીનની
નીચે વગર દેખાવે રેહુછે તે માફકનું છે. અને સમરણને લગતાં
કામને સાડું જેમ જમીનની ઉપરનાં દારમના જાડનાં પાતરાં તથા ફલથી
તે જાડની જરી તથા તેની રીશાનું તેના લેનારને જાણુવું છે, તે પ્રમાણે છે.

ખુરી દીન—એ અન્ધકાર દરૂજ (યાને એહુરેમન) ની જાતની ૩
બદખોઈ છે. અને તેનું મુલ તેની પ્રસ્તેશ કરનારો ઠગારો આશમેગ
(યાને ખુરી દીનનો ધરમગુરૂ) જેની અંદર (તે એહુરેમન છે) તે છે.
(ખુરી દીનને લગતાં મુલનું) જાણુવું, તે દીનવાળાનાં ખોટારાંને પસંદ
કરવાથી છે. ખુરી દીનવાળાનું કામ એહુરેમનની ખુદ જાતને લગતા
ઠહીબુતે (અપ્રમાણીક) અને અઈબીબુતે (યાને એખવનતા) ને લગતું છે.
અને તે ખુરી દીનનું મુલ, ખુરી દીનવાળા ઠગારા અને ખુરા ધરમગુરૂની
અંદર, સાંપની અંદરના જેહરની માફક રેહુછે. અને તે (જેહર) નું
જાણુવું—જેમ બદતની અંદર સાંપના દંખ મારવાથી મોતનો
સખબ છે, તેમ (ખુરી દીનવાળા) ના ખોટારાના શોકથી, તેનાં ખુરાં કામની
ઈચ્છાનું જાણુવું છે.

- ૧ (૧૧૬) આતમાનો સંભાળ કરનાર અને આતમાની રોશનીને હાંણી પોંહ્યાડનાર વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, આતમાનો સંભાળ કરનાર—જે (સખ્શ પોતાના) વીચાર—વચન—હાથ—મોહકું અને કમરને બદકારીથી જાલવી રાખનારો હોય તેને ગણવો. અને આતમાની રોશનીને હાંણી પોંહ્યાડનાર દેવની હીલચાલવાળાં મકાનને જે ચહડતે દરબજેનું સહમનતો હોય તેને ગણવો.

- ૧ (૧૧૭) દુનીઆંની અંદરની ચહડતે દરબજેની ત્રણ કહિચત છે. તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, દુનીઆંની કહિચતની અંદર કામને લગતી ચહડતે દરબજેની ત્રણ કહિચત છે. (તેમાં) એક—દાનાઈની કહિચત છે, અને ૩ તેનું મુળ આહુરમબદની ભલી દીનનો દસ્તુર છે. બીજી—કામને લગતી કહિચત છે, અને તેનું મુળ પાદશાહીને પ્રકાશ આપનારો પાદશાહ છે. ૪ ત્રીજી—વસ્તુએને માટેની કહિચત છે. અને તે (ત્રણે કહિચત) થી દુનીઆં એતેકાદવાળી (યાને જીંદગી ગુજારવા માટે ભરોસાદાર) છે. ૫ કારણકે દાનાઈથી તેને (દરએક વસ્તુને) પીછાણવાની સહમન મલેછે. હકુમતની મારફતે ચહડતે દરબજેનાં જોરાવર કામ થાયેછે. અને દુનીઆંની અંદરની વસ્તુએની મારફતે વસ્તુએને લગતાં કામોની કહિચતનું (યાને ધંધા રોજગારનું) લોકોમાં ચાલુ રેહવું છે. અને તેથી દુનીઆંમાં ૭ સુધારો થાયેછે. આયે ત્રણ (જાતની) કહિચત દાદાર આહુરમબદે ૮ પોતાના બંદાએને આપેલીછે. લોકોની અંદર એહુરેમનની તરફથી અપાયેલી કહિચત, જે કાંઈ વસ્તુએ હમણાં કાએમ રહેલીછે, તેને નોકસાન કરવા થકી તથા દાનાઈથી કામ કરનારાં આદમીએને નબળાં બનાવવા થકી છે. અને તે નબલાઈથી, જે કાંઈ કહિચત હમણાં (દુનીઆંની)

વસ્તુઓની અંદર કાચ્છેમ રહેલું છે, તેની ચહડતે દરજ્જેની સહમજ લોકોને આપનારા ધરમ ગુરૂને તેનાં કામથી પાછો ફેરવવા તથા તે કામથી અાજ્જે કરવા સારું છે. (ફુનીઆંના લોકોને) ઈજ્જ દેવી, એ આતશ— ૯
 પાણી—જમીન અને ઝાડપાણોની અંદર અફસ્તરોની જાતને નાખવાના સખખથી છે, અને (તે ચીજ્જેમાં અફસ્તરોનો મેલાપ) સાંપના તીખ્શણુ જ્જરની માફકનો છે. અને તે અફસ્તરોના રોગની ઘણીએક દવા તથા ઉપાય આદમી ઉપર કરવા છતાં તેની ઈજ્જ તથા નખલાઈનો સખખ તેમાં રેહુ છે. આદમીઓની અંદર દાનાઈ અને કામને લગતી કેટલીએક વસ્તુઓની કહ્યત પાછી લાવવા સારું અને તે વસ્તુઓની કહ્યત ખોદાઈ મુજવાળી ભલી દીન ધરાવનારની અંદર પાછી ચાલુ કરવા સારું, નેક હાકમને અહુરમજદ દાનાઈ ખખ્શે છે. અને તેથી આતમાનું (ખદનની અંદર) કાચ્છેમ રેહવું છે. ખોદાઈ મુજ (યાને દીન) વાળાને, વસ્તુઓને માટેની કહ્યતનો વધારો ખોદાઈ દીનને લીધે છે. અને આદમીની અંદર ખોદાઈ દીનની મારફતે સંપુરણુ સહમજ રેહવાએ તથા સેવટને લગતું કામ કરવાએ તેના ગુનાહનું દુર થવું છે. અહુરમજદની તરફથી પેદાએશને એહરેમનથી છુટકારો મેલવવો, ફુનીઆંનાં લોકોમાં તેઓને માટેનો છેલ્લો સુધારો કરવાથી તથા લોકોને હુમેશની પુરતી ખુશી તથા રોશનીવાળાં બનાવવાથી છે.

(૪૪૫) (ફુનીઆંમાં) ચહડતે દરજ્જેનો ઉલટ રાખનારા, ગુણવન્તા ૧
 સરદારો છે. અને ઉતરતે દરજ્જેનો ઉલટ રાખનારા, એખદાર
 ઘણીઓ છે. તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, પેહલવાંનો અને હાકમોના ઓતમ ખવાસ ચહડતે ૨
 દરજ્જેના ગુનવંતા ઉલટ સાથના છે. અને તેની વીગત આએ પ્રમાંણેની ૩
 (યાને નીચે લખેઆ મુજબની) છે. જમકે, નીતી—ખલ—મદદગારી—
 જવાંમરદી—સખાવત—યજદાંની ઈચ્છાવાળો વીચાર—સાચું ખોલવું—

હીમત—કુશેશ—જાહેર કામ કરવું* અને બીજા હકુમતને લગતા
 ૪ સારા ખવાસો છે. ચહુડતે દરજ્જેના એરાદાવાળા અથોરનાનના ગુણો
 ૫ ખોદાની બંદગીને લગતા એતમ ખવાસોને માટેના છે. જેને લગતી
 વીગત આએ પ્રમાણેની છે. ધરમને માટે ખમવું—બંદગીના વીચારની
 અંદર જોરાવર રેહવું—ઈબતદારને મદદ કરવી—સારી ઇચ્છાને માટેની
 જવાંમરદી રાખવી—આતમાને લગતો ખોરાક તઈઆર કરવો (એટલે જે
 ઇબશને આરાધના કરવી.) સખાવત કરવી—ફાએદા ભરેલું ખોલવું—
 સાચું ખોલવું—નમનતાઈ—હીમત—સંતોષ—કુશેશ—ધરમના આગે-
 વાન તરીકેનાં જાહેર કામ કરવાં અને બીજા દરએક સારા ખવાસની
 તાએદારીમાં જોડાયલા રેહવું.

૬ ઉલટા એરાદાવાળા મુખ્ય દુરગુણો ખુરી દીનની કેળવણી આપનારા
 ૭ હાકમના ખવાસ છે. અને તેની વીગત આએ પ્રમાણેની છે. ધરમનાં
 કામોને દુસ્મન તરીકે ઇબ દેનાર થવું—ધરમને સાડ ખમનારની
 ખરાતરૂતની માફક દુસ્મની કરવી. નમનતાઈની સાંહમણે થનારા ખરા-
 તરૂત (યાને પાપી) ના ગોસ્સાની શકતીવાળું બનવું—ઈબતની સાંહમણે
 થનારી ખરાતરૂતને મદદ આપવાની બદકારી—ભલી ખસલતને આડે
 આવનારી પાપીને લગતી બદકારીને માટેની દલેરી—જાંદગીને લગતા
 ખોરાકની સખાવતને આડે આવનારી પાપીને લગતી બખીલી—સખારેલા
 સખુને કરી યજદાંની ઇચ્છાને નોકસાન પોંહ્યાડનારું ચહુડતે દરજ્જેનું
 ખોલવું—ફાએદાને લગતું કેહવાની સાહામને થનારું પાપીના ફાએદા-
 વાળા વીચારનું સાચું ખોલવું—મોહટાં દીલની સાહામને થનારી મગરૂરી.
 સંતોષની સાહામને થનારી પાપીના લોભવાળી કુશેશ. જેમ અને તેમ ભારી
 ગુનાહોની મારકૂતે ઘણાં સવાખનાં કામને એાછાં કરવાની પાપીની જાહેર
 બખશેશ તથા જાહેર કામો. પેહુલલા ધરમવાળા જમશેદના સારા ખવા-
 સોને આડે આવનારા ખરાતરૂતને લગતા બીજા દરએક એખવાળાએના

* જાહેર કામ કરવું—એ મજદીયસની દીનને લગતાં દરએક સારાં ટોળાને
 ઉપીએગી અને આએ તથા આવતી દુનીઆમાં માંણુસને શુખ આપનારાં નેક
 કામોને શહમજવાં. પાક અવસ્તામાં ફરમાવેલું છે કે, “ અહુરમજદની ખુશી મેલ-
 વવાનાં અને એહરેમને તોડવાનાં જાહેર કામોએ (એટલે જે ખોદાનો પેઆર
 મેલવવાનાં અને શેતાંને હાંણી પોહ્યાડવાનાં સવાખનાં કામોએ.) અને તે (માંણુ-
 સના) છેલ્લા શુધારાની ઇચ્છાને લગતાં છે.”

દુરગુણો. એ પ્રમાણે ઉપર જણાવેલા બેહુ તરેહના ગુણો એક બીજાને
 આડે આવનારા છે. ઉલટા એરાદાવાળા સરદારોના દુરગુણો નેકીને હાંણી ૮
 પોંહ્યાડવાને લગતા છે. અને તે ખવાસોની વીગત આએ (નીચે જણા- ૯
 થ્યા) પ્રમાણે છે. ધરમીપણાની આડે આવનારી પાપીને લગતી ચોરીની
 બરદાશત કરવી. બાહુદુરીને આડે આવનારી પાપીને લગતા વેરી વીચાર
 વાળી નમનતાઇ. ખોદાની તાબેદારીને આડે આવનારી પાપીની બેશરમી,
 જવાંમરદીને આડે આવનારી પાપીની વેર રાખવાની છુપી કરણી.
 સખાવતને આડે આવનારી જીંદગીના ખોરાકને લગતી પાપીની
 કંજુસાઇ. ચહુડતે દરજેના વીચારને આડે આવનારો પાપીની
 તાબેદારીનો હીણ વીચાર. ઉદીઓગને આડે આવનારી બરાતરૂતના
 સંતોષવાળી આજસાઇ. અને એ (ઉપરાંત) બીજા સઘળા ઉલટા એરાદા-
 વાળા પાપીના દુરગુણો ઉપલા સારા ગુણવાળાઓના હરીફ તરીકે છે.

(૪૪૧) મજદીઅસની દીનની જાત, તેની અગમ્યુદ્ધી—અખ્શોશ— ૧
 દાનાઈ—ઉદીઓગ—કામ—વીચાર—શક્તી અને
 પ્રાએદા વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, મજદીઅસની દીનની જાત—તે અહુરમજદની અગમ્યુદ્ધી ૨
 છે. અને તે અગમ્યુદ્ધીની અખ્શોશ—દાનાઈવાળાં કામો છે. વળી તે અગમ- ૩-૪
 યુદ્ધી સઘળા હાજતમંદોને સઘળી રીતે ચહુડતે દરજે સુધારનારી દાનાઈની
 ખાણુ અને અહુરમજદના સઘળા જાતી ખવાસોની હયાતી છે. તેને લગતો ૫
 ઉદીઓગ—ખલકનાં દુઃખનું નીવારણુ છે. તેનું કામ—વીચાર શક્તીથી ૬
 દાનાઈની મારફતે દરએક વસ્તુની અંદર અપાએલી શક્તીને પીછાંણીને
 તે વસ્તુઓનો ઘટતી રીતનો ઉપીઓગ કરવાનું છે. તેનાં કામની કહવ્યત— ૭
 વસ્તુઓની અંદર (કુદરતની તરફથી) અપાએલા જોરને સવછપણુંથી
 રાખવા સાઝું લોકોની અંદરથી એહુરેમનના સંબંધવાળાં ગુનાહનાં
 કામોને દુર કરવાની અને તેથી લોકોનાં આએ દુનીઆને માટેના તથા
 આવતી દુનીઆને માટેનાં દુઃખનું નીવારણુ કરવાની છે. તેને લગતો ૮
 કાએદો—છેલ્લા સુધારાની હુદની અંદરના વખતમાં, વખતની અંદરનાં

કામોને લગતી કેટલીએક સહમજ મેળવીને, નેક પેદાએશને સુધારવાનું ચાલુ રાખવાએ છે. અને વસ્તુઓની અંદરની સઘળી કહ્યતને પીછાણવાએ તે (છેલ્લા સુધારા) ને લગતાં કામને સરંજમ પોંહ્યાડવું છે. તથા કામની મારફતે ખલકનાં લોકોની અંદરથી એહરેમનનાં દુઃખોનું નીવારણ કરવાએ, તેઓને સંપુરણ અને સલામતીભરેલાં હુમેશનાં સુખથી સુધારવું છે.

૧ (૩૩૧) મજદીઅસ્ની દીનના પેશવા અને દેવપ્રસ્તી દીનના આગેવાનને લગતો ભલી દીનનો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, મજદીઅસ્ની દીનના પેશવાએ (યાને દસ્તુરો), ધરમની મકતબમાં તરબીઅત કરનારા પેલા અશો અને સાચ્યા ઉસ્તાદની (યાને પેગમબર જરતોશ્તની) કેળવણીથી તેના એલા તરીકે સલામતીવાળી દીનની સહમજ મેલવીને, અહુરમજદની ઉપર એતેકાદ રાખવાથી, તેની દીનના વડાને (યાને પેગમબરને) દીનના સરદાર તરીકે અંતકરણથી માનનારી કહ્યત ધરાવનારા (એટલેજ પેગમબર જરતોશ્ત ઉપર ખરો વીસવાસ રાખનારા) છે. અને તે કેળવણી લેનારા અશો શાગેરદો, (યાને કેળવાએલા દસ્તુરો), નેક હાકમ તથા પાદશાહની સાથની સારી દોસ્તીથી, તેને દીનને લગતા ખવાસ સાથનો બનાવવાએ તથા ભલી દીનનો દુનીઆમાં તેની પાસે ફેલાવો કરાવવાએ, આદમીઓને તેને લગતો ફાએદો પોંહ્યાડનારા અને જીંદગીવાળાં બદનો ઉપર સારો આહ રાખીને તે ઉપર દીનને લગતી હાકમી કરનારા તથા તેઓનાં રવાનને છેલ્લા સુધારાને લગતાં સુખને સાઝું જાળવી રાખનારા મજદીઅસ્ની દીનવાળા અશો પેશવા તરીકે નેકનામી મેલવનારા છે.

૩ દેવપ્રસ્તી દીનના આગેવાનો, પેલા જોહાકની દીનના ઉપરી તરીકે છે. તેઓ અહુરમજદની ઉપર એતેકાદ નહીં રાખવાએ ઉલટી કહ્યત મેલવનારા છે. અને તેને લીધે તેઓ તે જુરી દીનના ઉપરીને (યાને જોહાકને) માનનારા છે. તથા તેના શાગેરદ તરીકે લોકોને જુરા (એહરેમન) ના જુરા ખવાસની કેળવણી આપનારા છે. અને (જુરા ધરમની) મદરેસામાં લોકોને દોજખનાં કામની તરબીઅત તથા સીનગાર આપનારા છે. અને તેઓ લોકોને ડગવા સાઝું જુરી

દીનવાળા હાકમની દોસ્તી કરવાએ તથા તે બુરી દીનવાળા ખવાસના હાકમનો પેચ્ચાર મેલવવાએ, તે હાકમને ગુનાહભરેલી હીલચાલ કરાવવાથી આત્માને લગતી દીનને તથા આદમીએને નોકસાન પોહ્યાડનારા છે. તથા દુનીઆને એખવન્તી કરનારા છે.

(૧૧૧) દરએક જાણુને પાપથી છુટકારો આપનાર અને પુણુના સંબંધવાલું કરી શકનારા (ધરમ બોધ આપનાર) વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણુવું કે, (આદમીને) પાપથી છુટકારો આપવો અને પુણુના સંબંધવાલું બનાવવું, એ એક વસ્તુની મારફતે બેહુ (કામ) થાય છે.* અને તે વગર ગુનાહે રેહવાએ તથા સવાબકાર બનવાએ છે. સવાબકારીની સહમજ આપનારો અશો મરદ (યાને પાક ધરમગુર) છે. અને તેથી પેદાએશની હયાતીની વસ્તુને (યાને આત્માને) ઘટતી રીતે રેહવું છે. દરેક માણસે કીયું કામ કરવું અને કીયું કામ નહીં કરવું તે વીશેની સહમજ મેળવવી દીનના દસ્તુરથી છે. દુનીઆમાં માણસને વગર ગુનાહે રેહવાની સહમજ પુણુવનતા માણસને દુઃખ નહીં દેવાથી છે. અને તેથી (તે માણસ) અહુરમજદના ચાહવાલું બને છે. સઘળાં આદમીએને તે દરએક વસ્તુને લગતી વાજબી સહમજ આપનાર (દશતુર) નહીં હોવાથી, તેની અંદર અહુરમજદની—ધરમની અને સવાબની સહમજ હોતી નથી. (દીનને) સહમજવાની શક્તી વગરનાં માણસને, તે સહમજવનારા ઉપરી વગર નેકીનું વીચારવું કેમ હોય? જેને સાડું માણસોમાંનો દરએક જાણુ, પાપથી છુટકારો મેળવવાની તથા પુણુનો સંબંધ મેળવવાની શક્તી આપનારાં એક માણસની (યાને વડા ધરમગુરની) જરૂરવાલું છે. ૨

* એટલેજ વગર ગુનાહે રેહવું એજ દોજખથી છુટકારો મેલવવાનું કામ છે. અને દોજખથી રસ્તગારી મેલવવી એજ સવાબકાર બનવું છે.

(૧૫૧) ભક્તી દીનનો તરીકો અને ખુરી દીનની રીતભાંત વીશે,
ભક્તી દીનને લગતો ખોલાસો.

૧

જાણવું કે, ભક્તી દીનનો તરીકો મીનોઈ દુનીઆંને લગતાં ચહડતે ૨
દરજ્જેનાં કામ અને નેકીને માટેનો છે. તે દીનવાળો જાતે અહુરમઝદને
પોતાનાં અંતઃકરણમાં પાદશાહ તરીકે રાખનારો અને મીનો યજ્ઞદોને
લગતાં સવાખનાં કામ કરનારો છે. અને આએ દુનીઆંનાં પ્રમાણીક ૩
સુખથી પોતાને સીનગાર આપનારો છે. તથા જાહેર કામો કરવાએ
આએ દુનીઆંના ખેહદ આદમીએની ઉપર મોહબત રાખવાએ અને એક
સરખી રીતે સખાવત કરવાથી દુનીઆંને આખાદ કરનારો તથા તેને
કાયદો પોંહચાડનારો છે.

ખુરી દીનની રીતભાંત લોકોને આવતી દુનીઆંના દુઃખ અને ૪
કશટીને માટેની છે. અને તેથી (મીનોઈ જહાંનની) બુજેરગીને હાણી
પોંહચાડવી અને જાણી જોઈને દુનીઆંની નેકીનાં સુખને રદ કરવું તથા
ગુમરાહીથી આદમીએને ઠગાઈનો શોક રાખનાર તરીકે બનાવવાં છે.
ખુરી દીનવાળાને સુખ અને ખુશી, ચોરીથી—તથા છુપી રીતે (લોકોને) ૫
હાણી પોંહચાડવાથી અને પવીતર અંતઃકરણથી દુર રેહવાએ છે. અને
તેની જાત તેથી અપ્રમાણીક દેખાવ આપનારી છે.

વાણી નહી પઢે, ભક્તિ પાણીથી આંગને પવીતર કરીને પેદાના કરનારની બંદગી
નહી કરે, તેને દાદાર અહુરમઝદે ખુરી દીનવાળા ઠગારા આશમોગનું નામ આપે-
લું છે. અને તેને છુપી રીતે (દીનની) ખરાખી કરનારો કહેલો છે. તથા આપણી
હકુમતના વખતમાં તેને કતલ કરવાની સજા ફરમાવેલી છે.^૨

૧ જુઓ વેસ્તર ગીઆડના છપાવેલા વંદીદાદને સર્કે ૪૫૮ મે ફકરો
૮—૧૦ મો.

પુસ્તકો: ૧૬૩ . ૬૬૭૬૬૬૬૬ . ૬૬૭૩૩૩૩૩૩૩ . ૩૩૩૩૩૩૩ (૩) . ૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩ . ૬૬૬૬૬૬૬૬ . ૬૬૬૬૬૬૬૬ . ૬૬૬૬૬૬૬૬

- ૧ (૧૫૧) દીનનો (દુનીઆમાં) ફેલાવો કરવાને લાએક વસ્તુ (કેહીછે).
તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખાલાસો.

- ૨ જાણુવું કે, દીનનો દુનીઆમાં ફેલાવો કરવાને માટેની લાયક વસ્તુ ચાર છે. જાતી બુદ્ધી, દીનની સહમજ, લોકોને દીનની સહમજ આપવી અને લોકોને દીન કબુલ કરાવવી. જેમ આદમીનાં ટોળાંને વાજબી રસ્તે ચલાવનારો અનજુમનનો વડો છે. અને તે વડાની નસીહતને આદમીઓ માનેછે; તેમ ગોસ્પંદોનાં ટોળાંનો વડો ભરવાડ છે. અને તે ભરવાડ પોતાની જાતી બુદ્ધીથી ગોસ્પંદોને ફેરવવા તથા ચરાવવાથી તેઓના પેશવા તરીકે છે. જેમ આદમીઓના ટોળાંને સાડું દીનના પેશવાને દીનને લગતી સહમજ છે. તે મુજબ ગોસ્પંદોને માટે ભરવાડને દીનને લગતી સહમજ છે. જેમ અનજુમનનો પેશવા આદમીઓને આએ દુનીઆમાં ચાલવાની દીનને લગતી સીખામણુ આપનારોછે, તેમ તે ભરવાડ ગોસ્પંદોનાં ટોળાંને ફરહુર કરવાની અને ચારો ચરવાની તરબીઅત આપનારો છે. અને તેથી તે ગોસ્પંદોના વડા તરીકે કબુલ રાખવાબ્લેગ છે. જે એક ભરવાડને ગોસ્પંદોને તરબીઅત કરવાને લગતી જાતી દાનાઈથી દીનને માટેની સહમજ નહી હોય, તો તેને ગોસ્પંદોનાં ટોળાંનો ગોવાલીઓ કરવો નોકસાનકારક છે. જે આદમીના ટોળાંનો દીનનો પેશવા દીનની સહમજથી નાવાકેફ હોએ, તો તે અનજુમનને વીખરાવી નાખેછે. અને તેના કેહવાને કોઈ માનતું નથી.
- ૩ જે ભરવાડ (ગોસ્પંદોનો ઉપરી) નહી હોએ, તો ગોસ્પંદો વગર કાએદાના—વગર કાએદાની હીલચાલવાળાં અને ચારો ચરવામાં વગર મદદના થાઈ પડેછે.
- ૪ જે દીનની વાકેફકારીવાળો દસ્તુર (આદમીઓનો ઉપરી) નહી હોએ તો, આદમીઓ ખોદાઈ બુદ્ધીની સારી શક્તી મેલવવા વગરના અને દીનને નહી માનનારા બનેછે.
- ૫ વળી જે આદમીઓનું ટોળું નહી હોએ, તો દીનની સહમજ ધરાવનારો દસ્તુર એખલો પડેછે. અને તેને દીનની સહમજ આપવાને માટેનો કોઈ શખ્સ હોતો નથી તથા તેની દીનને કબુલ કરનારો કોઈ રહેતો નથી.

જો ગોસ્પંદનું ટોળું નહી હોય, તો ગોવાલીઓ વગર દોલતનો— ૯
હીલચાલની પદવીથી પદભરશટ થાયેલો હોયેછે. અને ગોસ્પંદોને મારેનો
ચારો નકામો થાઈ પડેછે.

જો રેહનોમા (દક્ષતુર) ખોદાઈ અકલ વગરનો હોય, તો તે દીનની સહ- ૧૦
મજનાં બળ વગર તથા દીનને માનનારાઓ વગર નકામો છે. કારણકે ૧૧
જો પેશવા દીનનો ખોધ આપવાને લાયકનો નહી હોય, તો તેથી લોકો
વગર ક્ષાએદાના અને સવાબનો બદલો મેલવેઆ વગરના રેહછે.

જો ગોસ્પંદોનો ઉપરી ગોસ્પંદોને ચલાવી શકનારો (યાને તરખી- ૧૨
અત આપી શકનારો) નહી હોય, તો તેથી ગોસ્પંદો કાએદા અને ક્ષાએદા
વગરનાં—બંદીવાન—અને ચરવાનાં ચારાની મદદ મેલવેઆ વગ-
રનાં રેહછે.

જો દીન ઉપર એતેકાદ બેસાદનારો પેશવા નહી હોય, તો ખોદાઈ ૧૩
અકલ નકામી—દીનને લગતી સહમજનો દુકાળ અને લોકો તેને મેલ-
વેઆ વગરના રેહછે. તેમજ દીન ઉપર એતેકાદ બેસાડનારા દીનના ૧૪
પેશવાની બુબ્બેરગી ભરેલી પદવી તેથી નકામી થાયેછે, અને ટોળાંને
ક્ષાએદો મલતો નથી.

જો ચરનારાં જાનવરોનો ચારો નહી હોય, તો ગોસ્પંદોનો ટોળો ૧૫
વગર ખોરાકે હાણી પામનારો—બેચેની ભરેલો અને બંદીવાન રેહછે.
અને તેઓની હીલચાલ ફાકટની થાઈ પડેછે.

(૧૫૫) ઘણાં ચહડતે દરજેના તથા ઘણાં બુરાં આદમીઓ ૧
વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, ભલી દીનનાં લખાણ મુજબ, ઘણા ચહડતે દરજેનાં ૨
આદમીઓ, સઘળાં આદમીઓના ખુબીવંતા હાકમો અને રાજાઓ તથા
દીનની દાનાઈવાળા જમાનાના દસ્તુરો છે. ઘણાંજ બુરાં આદમીઓ, ૩
બુરા હાકમો તથા જમાનાના બુરી કેળવણી લીધેલા ધરમગુરૂઓ છે.

ઓતમ અને સારા થાઈ ગએલા હાકમોની અંદર જમશેદ (પાદશાહ) ૪
ઘણો સારો અને સરવેથી ચહડતે દરજેનો હાકમ થાઈ ગીઓછે. તે પાદશાહ

આએ દુનીઆનાં આદમીએને રવાંનને માટેનાં તેમજ બદનને માટેનાં કામોની (એટલેજે આએ અને આવતી દુનીઆની) ઘણી સારી સહમજ આપનારો હતો.

- ૫ દીનના એતમ દસ્તુરોની અંદર સરવેથી ચહુડતે દરબજેના દસ્તુર તરીકે સ્પીતમાન જરતોસત હતો. જે આદમીએને રવાનને લગતી (યાને મીનોઈ દુનીઆની) સરવેથી સરસ સહમજ આપનારો હતો.
- ૬ સરવેથી યુરા હાકમોની અંદર જમશેદનું મોત લાવનારો સરવેથી યુરો જોહાક (પાદશાહ) હતો.
- ૭ સરવેથી યુરા ધરમગુરુએની અંદર અતીઅંત યુરો ધરમગુરુ ઈજા દેનારી જાતવાળો જરતોશતની જાતનું મોત નીપજાવનાર તુરેબરાતરૂક હતો.
- ૮ હવે પછી થનારા ક્રશોકન્તને લગતાં (યાને છેલ્લા સુધારાને લગતાં) કામ કરનારા સરવેથી એતમ ભલા હાકમો તથા દીનના દસ્તુરોની અંદર સોસીએસ સરવેથી એતમ છે. અને તેના ક્રશોકન્ત કરવાને માટેના દોસ્તોની અંદર કેખસરૂ છે.
- ૯ (ક્રશોકન્તના વખતને લગતા) સરવેથી યુરાએની અંદર ઈજા દેનારી જાતવાળા તુરેબરાતરૂકની એલાદનો 'ગદરોસ' છે. અને સરવેથી યુરી ધરમની કેળવણી લીધેલા ધરમગુરુએની અંદર જોહાક છે. ભલી દીનની અંદર જણાવેલું છે કે તેએને મારનાર તથા હાર ખવાડનારો જે છે, તે ક્તેહમંદ સોસીએસ છે.

- ૧ (૧૧૧) દીનને પસંદ કરનારા તથા (લોકોને ગુનાહની) ઈચ્છાથી ફેરવનારાએ વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, ભલી દીનને લગતી નસીહત છે કે, લોકોએ નેક કામોને લગતી જરૂર ઈચ્છા રાખવી. અને સવાખનાં કામોની અંદર મોટે દરબજે પોંહચેલાએએ બીજા લોકોને ગુનાહનો શોક કરવાથી પાછાં ફેરવવાં.

(૧૧૭) જરતોસ્તને લગતા હજારાની અંદર, ત્રણ યુરી દીનવાળા ૧
હાકમોથી તથા ત્રણ યુરી દીનવાળા ધરમગુરૂઓથી, મજદી-
અસની દીનને ત્રણ વખત નોકસાન પોંહ્યશે તેવીશે,
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણુવું કે, જરતોસ્તના હજારાની અંદર (એટલે જે પેગમખર જરતો- ૨
શત પછી હોશેદરનો વખત પોંહ્યશે ત્યાં સુધીમાં) યુરી દીનવાળા હાકમોથી
માજદીઅસની દીનને ત્રણ વખત સખત નોકસાન થવાનું છે. તેમાં પેહલું ૩
નોકસાન કરનાર તુરકી (પાદશાહ) અરજારૂપ અને બીજા હાણી પોંહ-
ચાડનારા તેના સાથીઓની તરફથી છે. બીજી વખતે (નોકસાન કરનાર), ૪
યુરી નામદારીવાળો યુરો હાકમ સેકંદર રૂમી અને તેના સાથીઓ છે.
અને ત્રીજી વેલા (નોકસાન કરનાર) પેલો ખોલલા બાલવાળો સાઅદ (નામનો ૫
અરબ સરદાર) અને તેના સાથીઓ છે. તેમજ જરતોસ્તના હજારામાં ૬
યુરી દીનને લગતા ત્રણ ધરમગુરૂઓથી દીનને નોકસાન પોંહ્યશે, તેમાં
પેહલો ધરમગુરૂ રૂપેરી જાતવાળો.* બીજો ધરમગુરૂ સંકટને મદદ આપનારો
મજદક, અને ત્રીજો ધરમગુરૂ મહમુદ છે.

(૧૧૫) ખોદાઈ અકલની સાથે ભલી દીનનો સંબંધ હોવા વીશે. ૧

જાણુવું કે, તે ખોદાતાલાની ચહડતે દરજ્જેની દાનાઈના સખુનો, ૨
મજદીઅસની દીન (આએ ફતીઆમાં) આવેઆની આગમજ તથા તે
પછી, જે કોઈ જુદા જુદા મુલુકના સારા વીદવાનો હતા તેઓને સારું
યજદોની મારફતે મોકલેઆમાં આવેઆ હતા. અને તે બીજા જુદા જુદા
ખંડોની અંદરના દાનાઓનો મજદીઅસની દીનને લગતી સમાઈનો
સંબંધ આએ પ્રમાણે થયો હતો કે, તે લોકો મજદીઅસની દીનવાળાઓની
માફક ભલી દીનને લગતી ખોદાઈ અકલના સંબંધથી તે દીનના વીચાર
અને લખાણથી વાકેફ થયા હતા.

* રૂપેરી જાતવાળો ધરમગુરૂ એ ધારવામજે માંની હોવા જોઈએ.

- ૧ (૧૬૧) ઘણા સારા અને ઘણા ખરાબ વખત વીશે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, જ્યારે દુનીઆનાં સઘળાં રાજોની અંદર ભલી દીનથી રચા ઘટતી રીતે શુધરેલી હોય્ને, અને રાજની મારફતે ભલી દીનની કહ્યત યકીનથી ચાલુ રહેલી હોય્ને, ત્યારે લોકોની અંદર નીતીનું પંથરાવું અને દુનીઆં આબાદાંનીવાળી તથા જનદારો કાએમ સુખવાળાં—વગર ધાસતીનાં અને સારી જીવદગીવાળાં—દાનાઈમાં ચહુડતે દરબજેનાં—સાડુ સુખ ભોગવનારાં—જેબદાર અને સારી રીતભાંતથી શીનગાર પામેલાં તથા આદમીઓની અંદર સખાવત—સચ્ચાઈ—વફાદારી અને ઘણાએક સારા ઓત્તમ ગુણો હોય્નેછે.

૩ જ્યારે (દુનીઆંમાં) યુરાં રાજોની રઈચ્યત યુરી દીનની કેળવણીના શુધારાવાળી—યુરી દીનની કહ્યત અને યકીનથી પોતાને ચલાવનારી હોય્નેછે, ત્યારે લોકો અનીતીનો ફેલાવો કરનારા થાય્નેછે. તથા દુનીઆં ઉગડ—અને લોકો યુરી જીવદગી ગુજરનારાં—દુઃખવંતાં—યુરી બુદ્ધીથી પસ્તદરબજેનાં—બુઝં સુખ ભોગવનારાં—રખડતાં અને યુરી ચાલચલણથી ખરાબ દેખાવનાં રેહ્યે. અને આદમીઓની અંદર પાપ—બખીલી—નીમખહરાંમી અને ખરાબ મતલબનો ફેલાવો કરવાથી તેઓ ઘણી યુરી એબોથી ઘણાજ ખરાબ બનેછે.

- ૧ (૧૬૧) ભલાં માણસની અંદર આતમાને લગતાં (પાપની)
ધારતી રેહ્યે. અને યુરા લોકોની અંદર આતમાને
લગતું પાપી કામ કરવુંછે. તે વીશે ભલી
દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણવું કે, ભલાં માણસનું કામ આતમાને લગતાં (પાપની) ધારતી રાખવાનુંછે. અને યુરા લોકોની અંદર આતમાને લગતું પાપી કામ કરવુંછે. (જેને સાડુ) પેહુલલાને બદતની અંદર

તેને લગતો વીચાર પેવસ કરી તનની સલામતીને સાઈ રવાંનની
 યાદ રાખવી—ખોદાની તાખેદારી કરવી—બદનના ઘણાજ હાજતમંદ
 ભાગોને માટેના ભેદ ભરેલા વીચારો જ્યાંનની મારફતે જાહેર
 કરવાછે. જેઓ યુરા છે, તેઓને તેઓના પેદા કરનારથી હાજત ૩
 અને પોતાની જાતને મીનાઈ ફુનીઆંમાં છુટકારો મેળવવાની ઉમેદ નથી.
 તેથી તેઓ પોતાનાં રવાંનને માટેની એકીનદારીના વગર વીચારને લીધે
 તનને લગતા છુપા જોસાઓની અસરથી યુરી કઉચ્ચતવાળા થાય્છે.
 રવાંનને લગતી નેકી અને હુકુમતના વીચારથી માણસ પોતે (દોજખથી) ૪
 છુટકારો મેલવનાઈ છે. અને દેવોની દાંતાઈથી આદમી સઘળા યુરાઓનાં
 ચહુડતે દરજ્જેના કઉચ્ચતવાળું તથા પુરતું દુખ દેનાઈ બનેછે. માણસને ૫
 યજ્ઞોની મદદથી અકલને લગતું દેખાયછે—(અને) (તેનાં) દીલને કઉચ્ચત
 મલેછે. તથા લોકોના ક્ષાએદાને માટે હીમતથી ખોલવા શાઈ (તેની) જ્યાંન
 ખોલવી થાય્છે. અને તેથી દેવોને ગમગીની તથા યુરાઓને દુઃખ પોહય્છે.
 યજ્ઞોને લગતી દાનાઈથી (માણસ) નામને જેમ આપનાઈ તથા નેકીની
 ઈજ્જતવાળું અને દાદારની ઈચ્છાના સારા વચનવાળું બનેછે.

(૪૫૧) મજ્જીઅસની દીનનો સંબંધ ધરાવનારો શખ્સ, ૧
 અશોઈ (યાને નેકી) ની હુકુમતને યાએદાર રાખનારો અને
 યુરી દીન સાથનાં ઈમાનને નાખુદ કરનારો છે.
 તે વીસે ભલ્લી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, આએ વસ્તુથી (યાને મજ્જીઅસની દીનનો સંબંધ ૨
 રાખવાએ અને યુરી દીનના એતેકાઈથી દુર રેહવાએ) આદમી ઉલટ-
 વાલું—આએ ફુનીઆની આબાદી—જીનત—ચાલાકી—દબ્બો—
 ભલ્લી ઈચ્છા અને સુખને મેળવનાઈ થાય્છે. જે કોઈ તેહની (યાને મજ્જી-
 યસની દીનની) હુકુમતના સંબંધવાળું હોય્છે, તે મજ્જીયસની દીનને લગતી
 ઘણી લાએક ભલ્લી શકતી મેળવેછે, જેવી કે નીતી—આબાદી—સુધારો—
 જેમ—ચાલાકી—દબ્બો—ભલ્લી ઈચ્છા અને સારાં સુખને લગતી. આએ
 ફુનીઆંનો દસ્તુર હાકમની માફક આદમીઓને ધરમી—સુધરેલાં—

જેબદાર—ચાલાક—દબદબાવાળાં—ભલી ઈચ્છાનાં—અને સુખવન્તાં કરેછે. અને તનની અંદરના હાકમ (યાને રવાંત) ની હુકુમતને ઉલટ આપતો રહેછે. મનદીઅસની દીન એ રયતનાં રાજની કહ્યત છે. જે રાજ કેટલેએક દરજ્જે મનદીઅસની દીનની કહ્યતવાળું હોએછે, તે રાજ ચહુડતી પદવીનું—અને રાજને કાએમ કહ્યતથી શુધારનારું છે.

૩ યુરી દીનવાલાએનું બલ લોકોને પોતાનું વેર લેવાની લડાઈ કરવા સારૂ ઠગવાનું છે. તેથી તે રાજ પોતાની રઈઅતને શુધારવી અને લોકોને છુટાપણાથી ચલાવવાં તથા જે લોકો નાલાએક અને ધીકારવા ભેગ હોએ તેએને જેબદાર—શુધરેલા—ચાલાક—ભલી ઈચ્છાવાળાં અને સ્તુતી કરવાભેગ સુખવન્તાં કરવાં. તથા તે લોકોનાં જંગલી—કંગાલ અને નગનપણાંવાલા બદને ઈજા પોહચવાથી સુધારવાં.

૪ જે સખતી ઉપજવનારાં અને હાંણી પોહચાડનારાં કાડી ખાનારા ભણવરોથી દુનીઆને સુધારવી હોએતો, રાજની તરફથી હુમેશાં જેમ જેએ તેમ દુનીઆનો સુધારો કરવા સારૂ ઉલટવાલી ઈચ્છા રાખવી.

૫ માણસની દુનીઆમાં ખેરખાહી તથા સુખ, જેથી તેને મેહનત પડતી હોય, તે સખતીએને દુર કરવાથી છે. દુનીઆમાં તે યુરી દીનવાળાએની હુકુમતને તાએએની રઈઅત સખતી ભોગવનારી અને છુટાપણાં વગર નાતવાંન થાએછે. અને તેથી તે હુકુમત કેટલેએક દરજ્જેની મોહતાબદાર રહેછે, તેને પાછી સુધારવી તેથી યુરી દીનના એબવન્તા તરીકાનો સંબંધ દુર કરવાએ, તેમજ યુરી દીન સાથે એક મળતા રેહવાથી દુર રેહવાએછે. કારણ કે આદમીએને રાજની ઉપર કાવવું અને રઈઅતને રાજને તાએએ નહી રેહવું અને દુનીઆમાં રાજને કેટલીએક વખત ધુજવવું, કેટલાએક આતમાને ઠગનારા—અને દુઃખ ઉપજવનારાએથી હોએછે. દુનીઆમાં યુરી દીનવાળાએથી સંકટછે. માટે લોકોએ તે દીનને છોડી દેવી. કારણકે સંકટથી કાડી ખાનારાં જાનવરોખી બેજાંન થાએછે. સઘળા સંકટવાળા લોકોથી યુરી દીનની હસ્તી છે. અને તેવું રાજ રઈઅતને નકાંમું થાએછે. અને તેને લગતી હુકુમતનો ઘટારો થાએછે.

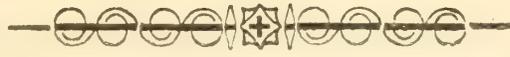
(૧૦૦) હયાતી ધરાવનારાઓની હકુમતનાં મકાંન વીસે ભલી ૧
દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, હયાતી ધરાવનારાં આદમીઓની હકુમતવાળું મકાંન, ૨
તે આદમી (સવાબે કરી) ચહડતે દરજ્જેનું હોવાથી તથા તેના આતમાના
દોષખથી છુટકારો થાઈને તેને હમેસ્તગાનમાં તેને પોંહચવાથી છે.

બીજી એથી ચહડતો દરજ્જે જેબી યજ્જોની સાહેતાથી હમેસ્તગાં- ૩
નમાંથી તેને ખેહશતની અંદર પોંહચવાએ છે.

તરીજી સરવેથી ચહડતે દરજ્જેની હકુમત અમેશાસ્પંદોની સાહે- ૪
તાથી ખેહશતની અંદરથી ગ્રોથમાનમાં પોંહચવાએ છે.*

(૧૦૧) યજ્જદાંના નેક પ્રતાપથી તથા તેની મેહરખાનગીથી, ૧
હાકમોની સાથે આદમીઓના સંબંધનું રેહવું છે.
તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, યજ્જદાંના નેક સાયાથી અને તેની મેહરખાંનગીથી ૨
સારી હકુમત કરનારો પાદશાહ યજ્જદાંના સંબંધવાળો રેહ છે. અને
યજ્જદાંનો સંબંધ રાખવાના સખબને લીધે તે (પાદશાહ) ની રઈઅતને
તેની તરફ યકીનથી ટકી રેહવું છે. અને વલી તેઓની જાતને તથા માલ-
મતાને ધનસાફી હાકમોની આગળ દીલોજાનથી રાખવી યજ્જદાંના
નેક પ્રતાપથી છે. તેમજ તે પાદશાહ યજ્જદાંની તરફની મેહરખાંનગીવાળો
યજ્જદાંના સંબંધથી છે. જે પાદશાહ ધનસાફવાળો છે, તે યજ્જદાંના નેક
સાયાવાળો અને ખોદાની મેહરખાનગી મેળવેલો છે. અને તે (પાદશાહ)
તેની રયતની જાત—તથા દોલતને ઉપરી છે. અને ફુનીઆના લોકો
ઘણાં કાએદાવાળાં તેની દીન અને તેના હાકમને માનવાથી હોએ છે.

* આએ લખાણ ઉપરથી આપણને ખોલી રીતે જણાએ છે કે, એક રવાંન
તેની પાછલ થાએલાં સવાબનાં કામેથી દોષખથી છુટીને હમેસ્તેગાંનમાં જગો
લીએ છે. અને તેથી વધારે સવાબ તેની પછવાડે થવાએ હમેસ્તેગાંનમાંથી ખેહશ-
તનાં મકાંનમાં જાએ છે. અને તેથી તેની પછવાડે વધારે સવાબનાં કામે
થવાથી તે ખેહશતની અંદરથી સરવેથી ચહડતે દરજ્જેનાં ગ્રોથમાનની અંદર જાએ છે.

- ૧ (૧૦૧) આદમીઓમાંનાં દાનાઈવાળાં (આદમી) ને ખોદાતાલાની તરફથી યજ્ઞદોની મારપ્રતે યજ્ઞદી દોલતનું મલબુંછે અને યુરી દાનાઈવાળાં આદમીને તેનું મલબું નથી. તેના સખખ વીસે ભત્રી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, આએ દુનીઆનાં લોકોમાં દાનેશમંદ આદમીને કોટલીએક વખત તેની હુયાતીને માટેની કાએદવાળી દોલત યજ્ઞદોની તરફથી મલેછે. અને યજ્ઞદોથી તે નહી મલવાએ ચહુડતે દરજ્જેનો ભલો વીચાર તથા કોટલેએક દરજ્જેની દોલત આદમીઓને મલવાનો તથા તેની દોલતને લગતાં મુખ્ય કામનો અટકાવ કરેઆમાં આવેછે. અને તેના આતમાને કહ્યત મળવાના ખોરાકની મદદને માટેનો વીચાર, (યજ્ઞદોના) મેલાપ વગર (પોતાની) ઈચ્છાથી માણસને આવતો નથી. અને તેને લગતી જે દોલતથી તે શખસને તાકત છે, તે તાકત વગર તથા તેને લગતી ઈચ્છા વગર તેને ઉતરતી હાલતે પોંહચવાનો વીચાર આવવોછે. આદમીના આતમાને માટેની સઘળી દોલત જે યજ્ઞદોથી છે, તે તેને નહી મળવાથી, સંતોશ અને કરારવાળું મુખ તથા શુકરગુજરી તેને હાંસેલ થતી નથી. વળી આદમીઓની અંદરનાં યુરી યુદ્ધીવાળાં આદમીને આએ દુનીઆને લગતા યજ્ઞદોથી (યાને આસમાની સેતારાઓથી), ઘણીએક દોલત મળવી જોઈએ તેમ કોટલીએક વખત તેને તે મળેછે. પણ તેથી મીનો યજ્ઞદોના વખતસરના વીચારનું આદમીની અંદર પોંહચવું થતું નથી. તેને લીધે હુમેશાં યજ્ઞદોની તરફની આતમાને માટેની દોલતનું આદમીને મળવું દુઃખ અને સંતાપભરેલું થાયેછે. અને તે નહી મળવાથી આતમાની સક્તિ નારાજ અથવા વગર સંતાપની રેહુછે.

- ૪ આએ ઉપર જણાવેલા સસખનાં કાંમને લીધે, સઘળાં ગણીયાંણી આદમીઓ યજ્ઞદોની મદદથી સારો બદલો મેળવવાને લાયકનાં તથા સારો બદલો મેળવવાની ઉમેદવાળાં રેહુછે. અને યુરી યુદ્ધીવાળાં આદમીઓ નેક બદલો મેળવવા સાડું વગર લીયાકતનાં તથા વગર ઉમેદના રેહુછે.

(૩૭૩) અપ્રમાણીક તથા એખવન્તાં માણસના સંબંધવાળી ઈચ્છા વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણુવું કે, માણસની પ્રમાણીક ઈચ્છા, પોતાની જાતને માટેનાં લાએક અને પાએદાર દરજવાળાં કાંમ કરવાને માટેની છે. અને તે પાએદાર દરજવાળાં સઘળાં કાંમે સવાએ કરીછે. અને તેથી આતમાને લગતો સંતોષ અને તેને લગતો સામાન મેલવવાની કોશેશ કરવીછે. ૨

અપ્રમાણીક (માણસ) ની મુખ્ય ઈચ્છા, વગર જોવે પોતાને નાપાએદાર વસ્તુની તરફ લેઈ જવાની તથા પોતાની જાતને નાપાએદાર સીનગાર તથા દરજે આપવાની છે. પાપને લગતી દરએક વસ્તુ આતમાને સાડું વગર સંતોષનો અને લોભને લગતો સામાન મેલવવાનીછે. ૩

એખવન્તાં (માણસ) ની મુખ્ય ઈચ્છા, પોતાની જાતને પાએદારીને માટે ચહુડતા દરજને લાએકની બનાવવાની નથી. પણ દરજવાલાં સવાબનાં કાંમની ઈચ્છાને થંડી કરવાનીછે. અને તે (ઈચ્છા) આલસાઈનાં મુલવાળી હાંણી પોંહચાડવાને લગતી (યાને પાપની) જે દોલત ક્રેહવાએછે તેને લગતી છે. ૪

(૩૭૪) જમશેદે આદમીએને આએ (યાને નીચે જણાવેઆ પરમાણેની) નસીહત કરેલીછે તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણુવું કે, પાદશાહ જમશેદની આદમીએને આએ (યાને નીચે લખી જણાવેલી) સીખામણુ છે. એક પોતાના પેદા કરનારની તરફ ધીકાર બતાવવાનો પસ્તાવો કરવો. બીજું એ કે આવતી દુનીઆમાં તમોને ચહુડતે દરજજેનાં સુખની મદદ મલે તેને સાડું જે કામે છે તે સવાબનાંછે. તરીજું—જે તમારી ઈચ્છા આએ દુનીઆને લગતી નોકસાનકારક દોલતને સાડું રાખશે તે તમોને બુજેરગી અને આબરૂ મલવાની નથી. ચોથું એકે તમારો ખવાસ દાનાઈવાળો તથા તમારી જબાંન સાચું ખોલવાને લગતી ૨ ૩ ૪ ૫ ૬

- ૭ હોશે તો, તમારી કીરતી પાએદાર રેહશે અને વધતી જશે. પાંચમું—તમે આદમીએ જીહું મુતલક બોલતા માં, કારણકે તેથી તમારી કીરતી જાંખ મારેલી અને વગર ધનવાળી થાશે. છઠું—સઘળાં આદમીએને યજ્ઞોની સાહેતાથી આવતી કુનીઆમાં પોંહ્યવું છે. જો યજ્ઞોનો સંબંધ આદમીની સાથે રેહતો નથી તો તેને મીનોઈ કુનીઆમાં પોંહ્યવું નથી. તેને બેહુશતની અંદર જવાનો રસ્તો યજ્ઞોની નેક કહ્યતથી દેખાએ છે. એટલેજ માણસે તેથી ગુમરાહ તથા ખરાબ અવસ્થાવાળું બનતું નથી. કારણકે જ્યારે જમશેદ (દેવોથી) ગુમરાહ થયો અને હકુમત જવાનાં સુખને પસંદ કીધું, ત્યારે તેનાં સવાબને લગતું પાએદાર (સુખ તેથી) જતું રહીલું. જથી કીર્તીને જળવનારી સાચું બોલનારી જ્યાનને કીરતીને હાંણી પોંહ્યાડનારાં જીહું બોલવામાં તેણે વાપરી હતી. જ્યારે તેણે તેને નુર અને રોશની અખસનાર પેદાના કરનાર અને અરદાસતના કરનારા બોદાતાલાની તરફ અભીમાન બતલાવીલું, ત્યારે તેથી મીનો યજ્ઞોનો તેની સાથનો મેલાપ દુર થયો હતો.

- ૧ (૧૭૭) ખોરહને જાલવી રાખનારી તથા ખોરહને હાંકી કાહડનારી વસ્તુ ધીસે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ ખોદનો દરએક બંદો તે કીરતી અખશનારા બોદાતાલાનો વીચાર રાખવાથી, પોતાના આતમાને જળવી રાખનારો છે. તેથી હયાતીવાળાં ધનસાનોએ તે દાદારનો આભાર માનવો તથા પોતાનાં ઉદીઓગમાં ઉલટવાન રેહવું સજ્જવાર છે.
- ૩ ખોરહ હાંકી કાહડનાર—આતમાને અખશનારનો ધીકાર કરવા એ તથા તેનો આભાર વીસરી જવાએ અને પોતાના ઉદીઓગથી પાછું રેહવાએ છે.

(૧૦૫) (ઈનસાંનનો) આતમા તેની દેહનો માલેક અને તેને સહમજ આપનાર તરીકે છે. તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો. ૧

જાણવું કે, પેદાના કરનારે (યાને દાદારે) કામને સાડ પેદાએશને ૨
 પેદા કરેલી છે. અને દરએક પેદાએશને તેનાં કામથી દેખઈતી બનાવેલી
 (યાને પ્રકાશવન્તી કરેલી) છે. અને તે કામને પેદાએશની અંદર ચાલુ
 રાખનારો તેની જાતને લગતો આતમા છે. તે આતમાથી બદનવાળાં
 (ઈનસાન) ને તેનાં કેટલાંએક કામો ચલાવવાની સહમજ મળે છે. અને
 આદમીને (આએ ફુનીઆમાં) પોતાને ચલાવવું તથા પોતાને સુધારવું
 તે (આતમા) ને લગતી દાનાઈવાળી કેટલીએક જાતોમાંની એક જાતથી છે.
 અને તે દાનાઈવાળી એક (અહુરમજદ) ની જાત છે, તેનીથી કેટલાએકો
 દાનાઈવાળા છે. જે પ્રમાણે એક શખ્સ એક ઘરથી ઘણાં ઘરવાળો—એક ૩-૪
 મોહલાથી ઘણા મોહલાવાળો—એક ગામથી ઘણાં ગામવાળો—એક ૫-૬
 શેહરથી વધુ શેહરવાળો અને એક કેશવરથી ઘણા કેશવરવાળો થાય છે. ૭
 જેમ હકૂતે કેશવરની જમીન તેની ઉપર હીલચાલ કરનારી શુધરેલી ૮
 દાનેશમંદ પેદાએશથી છે, તેમ સઘળી હકૂતે કેશવર જમીનના કેટલાએક
 દાનાઈવાળા લોકો સારા પ્રતાપથી પેદાએશનો શુધારો કરવાએ તે દાદારની
 પેદાએશ તરીકે છે. અને તે કામનો અટકાવ થવો, સઘળાં આદમીઓના
 ઉપરી તરીકેની એક જાતથી (યાને બુરા ધરમગુરૂ તથા પાદશાહથી) છે.
 જેમ એક પુરૂથવીથી હકૂત કેશવર જમીનનાં મકાનોનું બંધારણ છે તેમ
 (એક મુખ્ય પુશથી ઉલટા વીચારનો લોકોને આધાર મલવો છે.)

(૧૦૬) હકૂમતની કહીઅત આદમીઓને પ્રાએદો તથા તેઓને ૧
 નોકસાંન કરનારી છે. તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, એવ આપનાર (એહુરેમન) ને લગતાં આદમીઓની ૨
 અંદર (એહુરેમનનું) ભેલાણુ થાયેલું હોય છે, તેથી તે આદમીની અંદર
 તેના આતમાને ખરાબ કરવા સાડ એહુરેમનને લગતો લોભ આપેઆમાં

- આવેલો છે. તે લોભથી આત્માનો ખચાવ કરનાર તરીકે (માણસની અંદર) દાદારની તરફની અકલ છે. લોભ પાપીને લાચ્છકનો નેટલો નોંધ્યે તેટલો સામાન મેળવવાને લાચ્છકનો છે. અને તેથી તે પાપી દોલત તથા હુકુમતને મારેનો સંબંધ ધરાવે છે. અને લોભનો નેર વધારે હોવાચ્છે તે આદમી ખોદાઈ નુર (યાને આત્મા) નો સંભાલ કરવા સાડ ખોદાઈ બુદ્ધીને મારે ઘણું ઉમેદવાર રેહ્યે.
- ૪ નેઆરે આદમીની અંદર લોભ નેવી નોંધ્યે તેવી હુકુમત તથા દોલત વગરનો હોચ્છે, તેઆરે તે પ્રમાણીકપણાને તાચ્છે રેહ્યે. અને તેથી આદમીની અંદર ખોદાઈ નુરનો સંભાલ કરવાને મારેની ખોદાઈ બુદ્ધી હુમેશવેર રેહ્યે. અને તે લોભ તેથી ટુટેલો થવાચ્છે, પેલું આદમી કાચ્છેદાકારક હુકુમતવાણું તથા નફાભરેલી દોલતવાણું થાચ્છે.
- ૫ ને આદમીની અંદર અહુડતે દરબજેના સંબંધવાળી લાચ્છક કહ્યત હોચ્છે, તે ખોદાઈ અકલ સેવટ સુધી તેમાં રહે, અને તે તેને ઘણી કહ્યત અપ્પે છે, અને તેને નુરી બળવાણું કરે છે. જાંહાંસુધી નેટલી નોંધ્યે એટલી ખોદાઈ બુદ્ધીનું બળ તેમાં હોચ્છે, ત્યાંસુધી તે આદમી ખોદાઈ નુરનો તેને લગતા યજ્ઞોની તાચ્છેદારીથી સંભાળ કરી સકે છે. પણ નેઆરે તે આદમી અપ્રમાણીક (એહરેમન) ને લગતી હુકુમત અને દોલતથી અનીતીવાંન થાચ્છે, ત્યારે તેની કીરતીવાળાં ખોદાઈ નુરને હોણી પોહ્યે છે અને તે આદમી અપકીરતીવાણું થાચ્છે. અને તેને લગતી હુકુમત તથા દોલતને જવાલ પોંહ્યે છે.

- ૧ (૧૦૧) આદમીના આત્માને મારેનું કામ આદમીએ પોતે કરવું, અને જે કામ આત્માની વીરધનું હોચ્છે તે કામને તેણે છોડી દેવું (સબવાર છે). તે વીસે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, આદમીના આત્માને મારેનું અહુડતે દરબજેનું કામ આદમીએ પોતે કરવું નોંધ્યે છે. જે કામ આત્માને મારેનું હોચ્છે અને ને આદમી તે નહી કરે, તે તેને મારેનું તે કામ બીજે કોઈ શખ્સ

તેને સારું કરી સકવાનો નથી. એ વીસેનો વીગતવાર ખોલાસો એ છે કે, અબલનો ઉપરી માણસનાં રવાનને ગુનાહથી દુર રેહવા અને સવાખનાં કામ કરવાને માટેનો માણસની ગરદનમાંનો કાંધો નાખી દેવા દેતો નથી. (એટલે જે આદમીની ગરદનમાં ઉપલી ખાખત વીસે નાખેલો જે બંદ છે, તેને સવાખનાં કામ કરવાએ તેની ગરદનમાંથી પડવા દેતો નથી.) અને જમ તે આદમીને મોતના બાહાનાંથી તુરત મારી નાખીને (આએ દુનીઆમાંથી) ઘસડી લેઈ જાય છે. એટલેજ અબલનો ઉપરી તે બંદથી તેનાં રવાનને દોબખ તરફ ખેંચીને લેઈ જાય છે.* અને ત્યાં રીસ્તાખેજના વખત સુધી તેને સજા ભોગવવી— દુખી થવું અને ઘણો સંતાપ ભોગવવો છે. અને તે હાંણી પોંહવવા ભોગ બદનવાળા રવાનને દોબખથી છુટવું અને ઉંચે દરજ્જેનું શુખ મેળવવું તથા રાહત પામવી અને ખુશી થવું અશો લોકોની સાથના સેવટનાં ધમાને કરી છે. તેને સરવેથી નીચાં મકાંનની અંદર સગાં-વાહાલાંથી જુદું રાખે છે. તે (આદમી) પોતાના આતમાને તે મકાંનમાં એખલું અને તાખેદાર વગરનું રાખે છે. જેમ આએ દુનીઆમાં હુકુમત દોલત—મોરાદનું મેલવવું અને ખુશી માણસથી જતી રેહ છે, (અને તે એખલું રહે છે તે પ્રમાણે.) જે આદમીના ઉપરી લાએક યજદો છે, તેઓ યજદોની ઉપર એતેકાદ રાખવાથી આએ પ્રમાણેનું હોએ છે કે, તે આદમીની યજદો એટલી તો મદદ કરે છે કે, ગોએઆ તેઓથી તે બલાઈવાળું અને ઘણું કાએકારક થાય છે.

(૧૭૧) ખોરેહવાળા દાદારની કીરતીનો એનાદર કરવાએ,
(માણસની) કીરતીનું દુર થવું છે. તે વીશે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, દાદારે (પોતાની) પેદાએશને કામને સારું પેદા કરેલી છે,
માટે યજદોની મદદથી તે પેદાએશ દાદારને લગતાં સારાં કામ કર-

* વંદીવાદની ૧૯ માં પ્રગરદના ૨૯ માં ફેકરામાં પાક દાદારે જાણવેલું છે કે જે આદમી પાપી હોએ છે અને તે પાપનું નીવારણ કરીઆ વગર આએ દુનીઆં છોડી જાય છે. તેનાં ગલાંમાં કુદરતી એક કાંસો રહે છે તે કાંસાથી પેલાં પાપી રવાનને 'વીજરેશ' નામનો દેવ દોબખમાં ઘસડીને લેઈ જાય છે.

- ૩ નારી છે. (માણુસની અંદર) કામનું ચાલુ રેહવું આતમાને લગતા ઉદ્ધી-
ઓગને લીધે છે. ઉદ્ધીઓગ એ પોતાના આતમાને ખોદાતાલાના તાબે-
દાર તરીકે વીચારવામાં છે. ઉદ્ધીઓગથી પેદાના કરનારનાં કામનું ચાલુ
રેહવું છે. અને પેદાના કરનારને લગતું કાંમ તે સાહેબની ઈચ્છાને
સહમજીને કરવાનું છે. (એટલેજ કીયું કામ કરવાથી દાદારની તરફથી
તેને આએપત મલશે તે ઈચ્છા જાણવા પછી તે કાંમ કરવાનું છે.)
- ૪ જ્યો ઉલટો ઉદ્ધીઓગ કરવાએ, તે (પેદાના કરનાર) નો અનાદર
કરનાર છે, તેઓની કીરતી જતી રેહ છે. અને તેથી દાદારનાં કામથી
આએપત મેળવવાની તેને મારેની ઈચ્છા દુર જાય છે.

- ૧ (૪૫૦) ખલકની પાસખાંની અને સંભાળ કરવા વીશે,
ભક્ષી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, આતમાને અખશનારો દાદાર, પોતાની પેદાએશને લગતા
દરએક આતમાનો સંભાળ કરનાર, તે પેદાએશની તરફના આતમાને
- ૩ લગતા સાચા પેચાર—સ્તુતી અને આભાર માનવાથી છે. પણ જે કોઈ
તે આતમાને અખશનાર (દાદાર) ની દોસ્તી—સ્તુતી અને આભાર
માણવો વીસરી જાય છે, તે તેના વગર સંભાળ કરવાજોગ આતમાને
(સંભાળ વગર) છોડી દીધામાં આવે છે. અને તેના (ઈચ્છાને દાદારના)
વગર સંભાળે તે આતમાને તેનો સંભાળ નહીં થવાએ દરજ તેને
નોકસાંન કરે છે. અને તે ખરાબ થાય છે તથા તે આતમાને દરજનાં
કામથી હાણી પોંહાય છે.

- ૧ (૪૫૧) આદમીની ચહડતે દરજેની તથા ઊતરતે દરજેની
કીમત વીશે, ભક્ષી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, આદમીની કીમત તેના આતમાને લગતી કેટલીએક
દાનાઈથી છે. અને તે આતમાને લગતી દાનાઈ તેના કેટલાએક સારા
ઉદ્ધીઓગથી છે. તે આતમાને તેને લગતો સારો ઉદ્ધીઓગ ખતલાવનારી

- દાનાઈ સરવેથી ચહુડતે દરજ્જેના તેના ઉપરી યજ્ઞોથી તેને મલેછે. અને તેથી તેની પોતાની કીમત ગણાએછે. જે પ્રમાણે એક અશો મરદની પાણી—જમીન—ગોસ્પંદ અને જાડપાણથી ચહુડતે ઉતરતે દરજ્જેની કીમત છે. અને તેનાં મધ્યમ કામ પાણી—જમીન—ગોસ્પંદ અને ૩
જાડપાણની ખરાબરનાં છે. અને પાણી—જમીન—ગોસ્પંદ અને જાડ-પાણથી ઘણી વધારે મોટાઈનું કામ, આસમાંન અને જમીનને લગતી ઉલટી ચાલથી (ફનીઆને) એક ત્રીયાઉન્સ હાણી પોહુએલી હોએ તેને તોડવાએછે. અને તેની ખેત્રતીઆઉસને લગતી કીમતવાળું કામ, જનદારોને વગર ૪
મરકીના તરીકાએથી ઉધારવાનું છે. અને સરવેથી કીમતી કામ જેમ ૫
લલી દીનની અંદર અશો મરદ અને નેક હુકુમતવાળા પાદશાહની તરફથી (ફનીઆના લોકોની) સઘળી રીતે પરવરશી કરવાનું છે તેને ગણેલું છે.
- આદમીની નીચ હાલત, તેના આતમાને લગતી નીચ ધચ્છાથી ૬
તથા તેના આતમાને લગતા કેટલાએક ખરાબ ઉદીઓગથી છે. માણસને ખરાબ ઉદીઓગ બતલાવનાર, તેના આતમાના આરામને ખરાબ કરનારો ઉપરી (યાને એહુરેમનનો ઉલટો વીચાર) છે. જ્યાંસુધી આદમીના આતમાને લગતી હુમેશગીની અકલનું તેથી દુર રેહવું છે, ત્યાંસુધી તે આદમીને સાડૂ નીચ દરજ્જેની કીમતવાળો અસખાબ છે. ૭
જે (આદમીએ) ફનીઆની કહુઅતને પોતાનાં ઉલટાં કામોથી હાંણી પોહુચાડવાનારાં છે, તેઓનું બદન વગર આબાદાનીના કામોએ કરી વગર છંદગીવાળું છે. અને રવાન સરી ગએલું હોવાને લીધે દોજખી છે.

આચે પુસતક સાતમાને છપાતાં થાચેલી ભુલને લગલું
ગુજરાતી શુદ્ધી પત્રક.

સંકે.	સતર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૩૮૭	૧૪	કયા	કાયા
૩૯૭	૧૫	ગાલેખો	ગલખો
૩૯૭	૨૮	ઉલટા	ઉલટો
૪૦૨	૩	દુગ્નીઆંનો.. . . .	દુગ્નીઆંનો માલેક
૪૦૬	૫	નહી?	નહી.
૪૧૦	૮	એ	એક
૪૧૦	૧૨	.. . . .	૩
૪૧૧	૨૭	પ્રમાણીક.. . . .	અપ્રમાણીક
૪૧૨	૨૫	મકાનમ.. . . .	મકાનમાં
૪૨૦	૨૩	લશકરવાલો, છે	લશકરવાલો છે,
૪૩૬	૪	(માણુસને).. . . .	અને (માણુસને)
૪૩૬	૪	આદત.. . . .	દેવળી આદત
૪૫૪	૨૪	સમ્ય.. . . .	સમ્ય

CONTENTS.

	PAGE.
The wisdom of the Mazdayasnian faith is for the knowledge of men...	425
God gives mortal strength to the soul according to its origin	425
About those that are connected with God before and after creation...	426
About the man who does heavenly and about him who does hellish things	426
About the families that are to attain royal power and those that are to lose it	427
The soul of man recognizes the value of prayer to God	427
The distinguishing signs of a pious and a sinful man	428
What families of kings are the reformers of men and the whole world?	428
The kings that rule very well and those that rule very badly	430
How does man become powerful and how he becomes mortal? during finite and infinite time?	431
What man does not obtain the reward of a virtuous act?	432
The <i>Ders</i> are injured by men owing to the spread of the knowledge of the faith brought by king Jamshid	433
The ten good commandments of king Jamshid	436
The ten evil commandments of Zohak against those of king Jamshid.	437
The kind rulers of people	539
About giving judgment after due consideration	440
God keeps injurious things away from his Creation	441
About immorality which is of evil origin	442
Vice is not known where people are virtuous	443
The desire of God that men should know Him and the desire of men to know Him	444
Men should save themselves from the five vices of Ahriman which destroy virtue	445

	PAGE.
The supremacy over men	447
The object of the work of good religion	447
The same wisdom which frees men from sin, obtains for them the experience of age	448
A man is safe by his faith in the writings of good religion	449
About the sinful men who have the wisdom of the immoral Druj ...	449
About the man who inspires zeal for religion	450
The ideas of the justice of the judge of this world and of that of the next	451
The precepts which concern the safety of life	451
The regular virtue	452
About the safe life	452
The protection and salvation of men	453
About the best and worst among men	454
About remembering the spiritual Yazads for obtaining spiritual assistance	454
The great power of Zohak who injures men's souls	455
The Mazdayasnian faith produces virtuous qualities in men, and the Jewish religion produces wicked qualities	455
About the king who reformes his subjects for happiness in this life and the next, and about him who injures them	456
The friendship of Auharmazd with the first man and about the Yazads who are his messengers to men	457
Man is related to the Mazdayasnian faith by obtaining the strength of divine wisdom	458
About good and bad origin—man becomes virtuous through righteous zeal and vicious through wicked zeal.	459
A fore-sighted man leads men beneficially by his words	460
The soul is kept fresh by food and the body is thereby preserved ...	460
About the mortality and immortality of man's life	461
The injurious strength connected with death and sin... ..	462
The final victory of Spento-mainyu over Angro-mainyu is owing to his superior strength	462

Good men should be preserved from the attacks of evil men and kept in-joy	462
About the efficacy of blessings and curses	463
The prince born in wed-lock of royal origin is worthy to fill the throne	465
The eternal joy and sorrow of mortals (men) and the evanescent joy and sorrow of the inanimate creation	466
The final end of good and bad rulers	466
The evidence for the Mazdayasnian faith being the word of God . . .	467
The rulers of this world should reform perverts	467
The reasons for man's connection with and estrangement from Yazads and Devs	468
The proper joy of rulers...	469
The strength of the faith always prevails over Ahriman from the beginning to the end	470
The existence of light and darkness	472
The nature of the priest and the ruler of the faith of Auharmazd and of those of the faith of Ahriman	473
Man becomes just and truthful by adhering to the side of Auharmazd, and by keeping aloof from that of Ahriman	473
The origin of the good and of the bad faith...	474
The saviour and the destroyer of souls	475
Three kinds of superior strength in this world	475
About superior and inferior leaders	476
About the nature-foresight-wisdom-gifts-diligence-work-thought- power-and advantages of the Mazdayasnian faith	478
About the chief and leader of the Mazdayasnian and of the demono- latrous faiths	479
The priest is the saviour of every one from sin and the imparter of virtuous religious knowledge	480
The duty of every Zoroastrian to put on clothes and always to have the <i>Sudrêh</i> and <i>Kûsti</i>	480
The ordinance of the good faith and of the bad	482

What is the proper thing for spreading the knowledge of the faith in the world ?	482
About very good and very wicked men... ..	484
About those who prefer the faith and dissuade people from sin ...	485
About the three rulers and priests of the evil faith that are to come in the millenian period of the prophet Zoroaster, and the injury to come therefrom three times to the Mazdayasnian faith	485
About the good religion being connected with divine wisdom	486
About good and bad times	486
A good man has the fear of sin ; a bad man has it not	487
A follower of the Mazdayasnian faith strengthens the rule of purity and destroys the faith of the evil religion	488
About the abode of mortals	489
The connection between the rulers and the ruled is by the grace and power of God	490
The most virtuous man obtains spiritual wealth from God through the Yazads ; but the wicked men do not obtain it	490
The desire of an unconscientious and wicked man	491
The advice of the pious king Jamshid to men	492
About the things that preserve lustre and those that destroy it ...	492
The soul of a man is the lord and director of his life	493
The power of rule is beneficial as well as injurious to men	493
A man should do good works for the sake of his soul and omit those that injure it	494
Man's glory is destroyed by destroying the glory of the glorious Lord	495
About preserving and garbing the world	495
About the superior and inferior value of men	496

---

(۲۷۵) **Exposition in the good religion regarding the** 1
fact that there are innumerable forms of the
wisdom of the Mazdayasnian religion for
the knowledge of man.

Be it known that the thing embellished by all kinds of 2
wisdom is the Mazdayasnian faith. And this faith is the
sense of a superior order of knowledge for thanking the
Creator Auharmazd ; and this sense renders all men better
versed in the knowledge about the Almighty.

A knowledge of the transcendent wisdom of this faith 3
is not possessed by the ordinary learned men. Among the 4
intelligent learned, only those who are most so can under-
stand it. The knowledge within the limit of the (pure)
human reason can be obtained (only) through the wisdom
of the Mazdayasnian faith.

---

(۲۷۶) **Exposition in the good religion regarding the** 1
question: By virtue of what origin does the
Almighty give strength to the invisible
creation?

Be it known that God himself the Author of the 2
invisible creation, is the giver to all (earthly) things in an
invisible manner of the principle of strength by virtue of
its origin (*i. e.* according to its origin). Just as many kinds
of clothes are made by spinning and weaving the thread of
wool, so the Almighty creates all invisible things and
endows them with the seed of earthly strength. The vari-
ous kinds of earthly strength (*i. e.* existence) are distinguished,
just as superior kinds of wool produce superior clothes.

- 1 (۲۷۷) **Exposition in the good religion regarding those that were already in existence at the time of the creation (of this world) and those that will be at its end.**
-

- 2 Be it known that the yazads and ameshaspands (angels and archangels) were created by and were in communion with the Almighty before the creation of this world. The creatures who shall be in communion with God till the end of creation, are those who endeavour to bring about the Renovation of the World (Frashokereti) within the limits of finite time.
-

- 1 (۲۷۸) **Exposition in the good religion as to who are those that prepare themselves for the highest grade of existence and those that are misled towards the lowest or worst (perdition.)**
-

- 2 Be it known that he who is obedient to his Creator and submissive to His commands, who respects the orders of His vicegerent the king, and who orders his life according to the precepts of the supreme Zoroastrian religious authority of his time, is the man who prepares himself for the state
 3 of supreme happiness. Whilst he is led to perdition who does not believe in God owing to his listening to the temptation of the false religion, who disobeys and is ungrateful to both the supreme Zoroastrian spiritual and the temporal authority.
-

- (179) Exposition in the good religion regarding the qualities 1
 which mark the race and family destined to bear
 rule among men and the indications appearing
 when the ruling power departs from it.
-

Be it known that the scions of the family wherein 2
 shines the splendour of light, wherein resides divine reason,
 which is in communion through prayer with God and the
 angels, are the ones marked out for supremacy (in the
 state.) They are to have the precedence over high and
 low, to take care of them, and listen (to their wants and
 complaints.) They possess great righteous strength. They
 are to be blessed with abundance of male offspring.
 Through them mortality decreases in the world.

When however supremacy is to pass away from the 3
 family, it is deserted by right reason, and is the hotbed of
 ruinous quarrels. God loves not such a family. It helps
 for evil the high and the low who are not listened to by it.
 It is barren of male issue. It is instrumental in increas-
 ing mortality among men.

- (180) Exposition in the good religion regarding the soul's 1
 belief in the efficacy of prayer to God.
-

Be it known that the man who is far-sighted (who 2
 looks to the other world) believes in the efficacy of prayer
 to God for the salvation of his soul; because he hopes
 to be saved from damnation by being in the good graces
 of the Almighty on account of his perfect veracity, his
 proper sense of justice, his fidelity to his plighted word,

his companionship of the wise, and by his wariness in giving out his opinions and thoughts only at the proper time.

-
- 1 (۲۸۱) **Exposition in the good religion regarding the distinctive characteristics of the good and the bad.**

2 There are many distinctive characteristics of the good and the bad whereof virtue distinguishes the former and vice the latter. By the perfect refinement of the spiritual youths (*i. e.* principles *viz.* Bôdh, Akhô, Ravân and Fravâhar) belonging to the soul, the light of virtue shines upon the good man; his species (*i. e.* person) is rendered resplendent by the supreme Head (Auharmazd.) He occupies after death the abode of supreme felicity in the other world.

3 The soul of the sinner is very hardened by the leader (Ahriman) of the infernal host of bad odour. It is revealed that *he* is more powerful among the good on whom angels shed their lustre; he who is distinguished for piety even among the good, prevails over the leader (Ahriman) of the wicked of bad odour. He who is notorious even among the wicked for his vices, is given over to perdition through him (Ahriman).

-
- 1 (۲۸۲) **Exposition in the good religion about the race of those monarchs in the history of mankind who have been great civilizers and those who have shed a great lustre on this earth.**

2 Be it known that all men are descended from

Gayomard. Four noble and auspicious sons were born to Fravâk¹ who civilized the world and was descended from Gayomard. These four were Hoshang, Vôhudâd, Ashôdâd and Tâj. To the house of Hoshang belonged Irach the
3
head of the great civilizing kings of Iran. The venerable
4
king Minochehr was the son of the saintly Neriosang.² From
5
this Minochehr of the family of the saintly Neriosang, who rendered the earth illustrious, was descended the venerable

1 According to the Bundahish, Fravak was descended from Syamak, and was the father of Hoshang.

2 King Minochehr was born of the daughter of Irach and the saintly Neriosang the son of Faridun's brother. Ferdusi has written his father's name in the Shah-Namah as پشنگ Pashang, which may be explained as a misreading, owing to his ignorance of that language, of the word Neriosang in the original Pahlavi. Ferdusi mentions Minochehr in the following verses in his Shah-Namah :

مران لاله رخ راز سو تا بپاي	تو کفتي مکر ايرجستي بجاي
چو بر رست و آمدش هنگام شوي	چو پروين شدش روی و چو قير موي
نيا نامزد کرد شویش پشنگ	بد و داد چندي برآمد درنگ
پشنگ آنکه پور برادرش بود	تژان از کرانمايه کوهرش بود
کوي بود از تخم جمشيد شاه	سزاوار شاهی و تخت و کلاه
يکي پور زان آن هذرمذ ماه	چگونه سزاوار تخت و کلاه
فريدون چو روشن جهانرا بدید	بچهره نو آمد سبک بذکرید
مي روشن آورد و فرخنده جام	مراو را نهادش مزدچهر نام

King Minochehr being the heir of Irach, his name is thus mentioned with Irach's after that of Faridun in the 28th para. of the Farvardin Yasht :

𐬰𐬀𐬎𐬀𐬨𐬀𐬵𐬀𐬯𐬀𐬰𐬀𐬭𐬀𐬎𐬀𐬰𐬀𐬭𐬀𐬎𐬀𐬰𐬀𐬭𐬀𐬎𐬀𐬰𐬀𐬭𐬀𐬎𐬀
𐬰𐬀𐬎𐬀𐬨𐬀𐬵𐬀𐬯𐬀𐬰𐬀𐬭𐬀𐬎𐬀𐬰𐬀𐬭𐬀𐬎𐬀𐬰𐬀𐬭𐬀𐬎𐬀𐬰𐬀𐬭𐬀𐬎𐬀𐬰𐬀𐬭𐬀𐬎𐬀

"We remember the holy spirit of Faridun the son of Athvian, we remember the holy spirit of Minochehr the son of Irach."

ancestor of the Kayânian kings, Kaikobâd.¹ Every royal race that shall rule for a long time, shall be descended from these four. And the dynasty that shall flourish in every epoch shall in its form resemble the Kayânian which is one of these four dynasties. Those also who have knowledge about Frashôkart, are of the race of these two kings, Minochehr and Hoshang. It is stated too in the scriptures that he who will reign again at the time of Frashôkart will be of the same Kayânian race, that is Kaikhushru² will at that time wield supreme authority over the nations of the world.

-
- 1 (۲۸۳) **Exposition in the good religion about those kings that are the best of rulers and of those that are the worst.**
-

- 2 Be it known that the best king is he who is noble in glory, who creates divine faith among the people, who keeps the state ever prosperous, who sympathising with the afflictions of others makes the world happy and looks to the welfare of all, who is the source of delight to others,
-

1 As it is mentioned above that Kaikobad the chief of the Kayanian dynasty was descended from Faridun, so also in Ferdusi's Shah-Namah he is made to mention this his descent from Faridun in answer to an inquiry from the valiant Rustam.

ز تخم فریدون منم کیقباد
 پدر بر پدر نام دارم یاد
 چو بشنید رستم فروردین هر
 بخد مت فرود آمد از تخت زر

Our prophet holy Zarthust has mentioned this Kayanian king's name immediately after Minochehr's as the first of this race of kings, in the 28th para of the Farvardin Yasht, as follows :

و سوزی جنه . و سوزی ساسان . و سوزی کیکاویس . و سوزی کیکاویس . و سوزی کیکاویس .

“ We remember the holy spirit of Kaikobad.”

2 Mention is made of the prophecy that at the time of Frashokereti or final renovation and Rista-khez King Kaikhushru will reign again, in the Zand-i-Bahman Yasht, the Pahlavi Jamasp-namah and the Bundahesh.

who bestows freedom upon man and shines far and wide by his philanthropy. The worst ruler is he who has an evil appearance, who loves evil and defends the ways of the evil doers, who encourages the godless, who keeps the world in distress, who debases his subject by his rule, who is the source of all evil and injury, who oppresses others as well as aids those who oppress the world, who weakens his subjects but gives strength to his enemies, and who renders the world helpless through his meanness. It is also said of those wise and far-seeing rulers that they magnanimously do charitable acts during their rule, they foster and maintain their subjects like their own children and raise them to a high level, they render their country renowned and beautiful, they adorn and embellish their countries, they subdue and outstrip their foes, they attain to a high order of wisdom, and practise all the earthly and heavenly virtues. Whilst bad rulers abuse their authority through mean motives, cause famine and starvation, weaken the people and tarnish their renown; the country fares badly under them, and their nobles and courtiers degenerate and become unhappy. They advance the enemies of virtue and degrade the righteous, and are wrong in their treatment of all the people.

---

(२४९) **Exposition in the good religion as to how man becomes powerful through glorious wisdom about finite and infinite time and how he becomes mortal or suffers pain during finite and infinite time.**

Be it known that in finite time (*i.e.* this world) man rises in the scale of existence and becomes glorious through

wisdom. In every matter man becomes able through leading a worthy life. Man is known to be powerful in all things by possessing glorious wisdom. Thus the divine who imparts to all the knowledge of the infinite time pertaining to the holy Auharmazd the source of creation (or the Creator of man), is well versed in all glorious wisdom. And men are enabled by means of this (knowledge) to lead heavenly lives during finite time.

- 3 The chief sinner (Ahriman) is doomed to suffer eternal pain during infinite time. Likewise the sinner is doomed to suffer pain after his existence in this world during finite time.

---

1 (२१७) **Exposition in the good faith as to expecting rewards for good deeds done.**

- 2 Be it known that there are four cases of expecting rewards for good deeds done, *viz.*

3 *Firstly.*—It is not lawful if without knowing what constitutes a virtuous act one does an act which is not virtuous. But if in this way one does an act which is opposed to the faith he gets no reward whatever for his act.

4 *Secondly.*—One does not get any reward for an unwilling good act which he has done not because he liked it as virtuous but simply because he considered it as somehow virtuous.

5 *Thirdly.*—If a man be capable of doing personally a good act, knowing it to be such and desiring to do it, yet does not do it himself or has it vicariously done for him by another, he gets no benefit out of this act.

Fourthly.—If a person knowing an act to be virtuous 6
does not endeavour or wish to do it personally as he ought,
he gets no credit for the virtuous act done for him or on his
behalf. He ought to do willingly and zealously any act
that he knows to be virtuous; if he endeavours to do this,
he may hope to get due reward for it.

Two mental conditions are necessary for a virtuous 7
act: first to know by all possible means what act is virtu-
ous, and secondly to have the love of doing it; so that if a
person endeavours by all efforts to fulfil these he gets credit
for the virtuous act. Thus it has been ordained in the
Avesta that the man who exhausts all possible means of
doing virtuous acts, is to be ranked with the greatest
heroes.

Beside the four rules above given about virtuous acts 8
there are also four things which help in the efforts to do
virtuous act, *viz.*, wisdom, desire, ability and faculties.

---

(२८५) **Exposition in the good religion about the 1**
fact that injury is done by man to evil spirits
owing to the frequent declaration to men
of the religious commandments originally
brought by Jamshid.

Be it known that it is owing to the religious com- 2
mandments of Jamshid that every thing is successfully
done, and that Frehibut and Aibibut and their evil deeds
are injured. These commandments aim to reform men
through divine knowledge. By this divine knowledge
they injure the followers of Frehibut and Aibibut who are
similarly minded to the evil spirits or Devs. Men always

triumph over the wrong-minded Devs owing to their
 3 possession of divine knowledge regarding religion. Men
 have to overcome vice by religious conduct. Therefore
 Frehibut and Aibibut should be weakened and men should
 4 live righteously. He is the best ruler among men who
 possesses much of divine wisdom, by which he is able to avoid
 and expel from everywhere the violent and wrong minded
 Druj. He leads men on the path of righteousness by cour-
 ageously having the religion expounded to them through
 wise and learned divines. Owing to the weakness of the
 source of all evil (*i. e.* Ahriman) the preaching of divine
 wisdom removed from all evil, has everywhere good effect
 upon men. Justice and religion continue to sway the
 5 world, and people become better through viture. Under
 the rule of the kings before the time of Jamshid, owing
 to the lawlessness of Devs, godliness was weak and wicked-
 ness was powerful. The moral standard based on divine
 wisdom had fallen so low on account of the evil genius of
 the Devs, Frehibut and Aibibut, that men had become like
 beasts of prey. Owing to the absence of godly advice they
 had fallen into evil ways. Frehibut and Aibibut (*i. e.*,
 dishonesty and wickedness) having completely conquered
 them they had become lawless; and men sunk in irreligi-
 ousness being engaged in mere eating and giving and receiv-
 ing and other godless things. It then seemed that in this
 world divine religious knowledge had fled from men and
 evil inclinations had prevailed with them, that all righte-
 ousness had departed from this earth and the wickedness of
 Frehibut and Aibibut had become deep rooted among men,
 and that owing to all this the whole world had become
 6 vicious and desolate. By the wish of God Jamshid was

placed on the throne especially to prevent men from following the Devs, and to liberate them from the evil ways of godlessness and unrighteousness. Through the divine wisdom of the religion men can see their way to oppose the wicked Frehibut and Aibibut of the Devs; and it is owing to this wisdom that everywhere the Devs are vanquished by men and become helpless and weak. By the splendour of the divine religious wisdom wicked Frehibut and Aibibut are injured, and by this they are to be driven out from the world. And then peace and the brilliance and wisdom of age will become strong in this world which thus will become beautiful and happy and remain so. But when the divine superior dignity and aged experience are withheld from man, he is damned and his wicked race has to move in hell in the shape of Dev. Then he has no power whatever to overcome the Devs. These are rendered helpless and have to retire before the resources of dignified and God-fearing men. When the Devs are in an injured and defeated condition they have to fly helpless from men. Then the evil Dev keeps clear of mischief to men and Frehibut and Aibibut are weakened. Then also divine wisdom shines upon men and ideas of righteousness triumph upon this earth, and thus the creation of Auharmazd is kept free from injury and damage. It is expounded in the faith that everywhere in this world the Devs were rendered helpless by the explicit religion of Jamshid.

King Jamshid spread the divine faith among men in order that they may make a beneficial provision for the soul which may have its pabulum in this world as well as the next, and that they may recognise every yazad and ameshaspand, as the religious commandments are the source of

every happiness to men. To keep men from following God and to start wrong notions among them is the eternally irreligious and lawless work of the wicked Frehibut and Aibibut.

-
- 1 (۲۸۷) **Exposition in the good religion of the ten precepts of philanthropic Jamshid for the good of men and the ten precepts of Zohak the diminisher of creation against these ten good ones.**
-

2 Be it known that the following ten precepts were given to men by their well wisher Jamshid, as originating divine wisdom, doing good to men, and as being consonant to religion and the will of God.

3 *Firstly.*—Men should consider and call Almighty God the Creator of this world and One who cannot do it any harm ; and all should have faith in Him.

4 *Secondly.*—They should never think of the Dev or Ahriman on account of obtaining things necessary for worldly prosperity.

5 *Thirdly.*—They should think highly of religion among themselves and should trust in it.

6 *Fourthly.*—They should conduct themselves conscientiously in every matter and by such conduct should put Frehibut and Aibibut to shame.

7 *Fifthly.*—They should partake of food with other people in a brotherly manner.

8 *Sixthly.*—The father should encourage his children to receive such education as would fit them later to perform their duties as fathers in their turn.

Seventhly.—Those who deserve patronage (*i. e.* the 9
poor) should be patronised as one's own; and if they are
not satisfied with such patronage, then they should be ad-
monished.

Eighthly.—In order to be rewarded in the next world, 10
every one, should lay by large quantities of corn in his
house for feeding fat men as well as cattle.

Ninthly.—People should be admonished to remove to 11
a distance from the house dirt arising from keeping birds
sheep and goats lest men should be injured thereby.

Tenthly.—A sheep or goat should not be killed for 12
food before it reaches the age of four, for it is ordained
that their kind should be reared for four years. Therefore
they should be allowed during this period to grow in ap-
pearance and size; afterwards their number may be dimi-
nished (by killing for food).

---

(२११) **The ten precepts of the priest Zohak of the 1**
Hebrew religion who is an injurer of God's
world, a diminisher of his Creation, and who
is wickedly inclined against the above ten
universally beneficial precepts of Jamshid of
the good faith.

Firstly.—Against the precept of Jamshid that the Al- 2
mighty is the creator and protector of the universe, Zohak
has called him the injurer of the universe.

Secondly.—Against the precept of Jamshid not to look 3
to the Dev as the bestower of worldly prosperity, Zohak has
advised men to worship the Devs as bestowers of all
worldly goods.

- 4   *Thirdly.*—Against the precept of Jamshid to hold justice as of high import among men, Zohak has spoken against justice and upright decision and has advised people to do injustice instead of justice.
- 5   *Fourthly.*—Against the precept of Jamshid to behave conscientiously in every matter, Zohak has advised people to act unrighteously and disgracefully in every matter.
- 6   *Fifthly.*—Against the precept of Jamshid regarding eating with people in a brotherly spirit, Zohak has advised people to be greedy and to lead lives like his own (*i.e.* selfish.)
- 7   *Sixthly.*—Against the precept of Jamshid to the father to encourage his children to receive such training as would enable them to perform their duties as fathers later Zohak has advised the father to do no such thing.
- 8   *Seventhly.*—Against the precept of Jamshid to patronise the poor as one's own, Zohak has advised the powerful to deprive such people of their presents and patronage.
- 9   *Eighthly.*—Against the precepts of Jamshid not to kill for food goats till they had reached a mature age, Zohak has taught people to kill such goats according to the Hebrew usage.
- 10   *Ninthly.*—Against the precept of Jamshid to remove dirty and malodorous things at a distance from men and cattle lest they be injured thereby, Zohak has specially recommended, according to the Hebrew religion, the bloody sacrifice of godly and pious men before the shrine of Devs.
- 11   *Tenthly.*—Against the precept of Jamshid to lay by corn in summer and winter for men and cattle, Zohak has advised people to be cruel and revengeful and to slaughter men.

These ten universally noxious precepts of Zohak given 12
 against Jamshid's ten beneficial precepts were ordered by
 him to be well written out and preserved in Jerusalem as
 a religious work. The Jewish Patriarch Abraham who 13
 came after him followed his precepts. And people came 14
 to look upon these precepts of the religion of Zohak¹ as the
 work of the Prophet Abraham who was to come at the end
 of the world. The words received from Zohak were ordered
 to become current among the people. Thus every one of
 the Jewish race and faith came to look upon Zohak's reli-
 gious words as meant for himself and to believe in them.

(२११) Exposition in the good religion about the rulers of men 1
 and those who benefit them by their rule.

Be it known that those are the rulers of people who 2
 have the good-will of God and the strength coming
 from wisdom : a ruler of this character among men was
 Thritha² of the family of Sam. In this way just rulers

---

¹ Zohak is thus mentioned in the sacred Avesta, Yasna, Chap. IX. Sec. 8.

“Faridun killed the malignant and sinful Zohak of three faces (*i.e.* a liar),
 of three heads (*i.e.* violent and obstinate), of six eyes (*i.e.* greedy),
 of thousands of evil designs, possessed of the great evil powers of the Dev
 and the Druj.”

⁂ ᄂᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆ ᄂᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆ (ᄂ) ᄂᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆ ᄂᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆ ᄂᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆ ᄂᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆ

² Thritha was the son of the valiant Sam who was fifth descent from king
 Jamshid. It is said in the sacred Avesta, Yasna Chap. IX. Sec. 10, that
 Thritha having performed the Hom and Yazashna ceremony and asked of
 God to grant him male children, he was blessed with two renowned sons,
 one the just Urvaksh and the other the valiant hero Kershasp. Our
 Mobeds in their recital of the names of the illustrious dead, call Sam by the
 name of “Sahem” and Thritha by the names of “Asrat.”

⁂ ᄂᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆ ᄂᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆ ᄂᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆ (ᄂ) ᄂᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆ ᄂᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆ ᄂᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆᄆ

have been called in the Avesta the lords of all men with bodies (*i. e.* mortals); and this means that they have complete authority over men. Just as God is the protector and by his good deeds the adorer of all men, so also He is the earthly king of all mortals. And every man can be the lord of his race. The reason of giving a man ruling power over his race is that by ruling over his fellow-creatures in a just manner he may lead them wisely, and may prevent them from going wrong by training them up to resist evil temptations; so that every one may be able to participate in the happy Frashokant (*i. e.* final reform) and may be governed in this world in the happy manner which is to come at the time of the final Doom. Owing to which the earthly king may become such a beneficent ruler over men's houses, villages, cities, and the whole world in the capacity of the omniscient, all-powerful, all-protecting God's representative, as He Himself is the benignant Lord of all

3 his creation. It is the duty of the king to look well after the good of his subjects, and this duty is very virtuous as that of Jamshid the good monarch of this world. But if the king be a great evil-doer, he has the name of a bad monarch like Zohak.

---

1 (२१०) **Exposition in the good religion about giving our judgments thoughtfully and justly.**

---

2 Be it known that a man should not unless injured go
3 as a plaintiff to any one for justice. If a man complain before a judge of having been injured by a minor there should be discussion before giving judgment and the minor should be protected from all possible harm.

That woman should be considered free and innocent 4
 who has committed adultery with a stranger but who is
 proved to have received no aid from other people to save
 her from the faithless man ; the reason being that she had
 received no help to resist the evil act forcibly done. If
 she be an unmarried woman and become a mother through
 such an act, great regard must be had for her reputation
 and modesty and her child should be held as born in wed-
 lock or through khetiodeth.

---

(२११) **Exposition in the good religion regarding the 1**
power of the All-merciful God to suppress any
thing which is injurious to the universe
where it may exist.

Be it known that God is intimately connected with 2
 the world and is kind to it as to his own born child. As
 a father does not injure his child and wishes that it should
 not commit any sins and should be virtuous, so God does
 good to his creation and does not injure or defile it. God
 loves his creation and tries to keep it at a distance from
 His opponent and enemy (Ahriman). For it is not by a
 child's loving father that it is injured but by the father's
 enemies. The wise and powerful Lord is not capable of 3
 harmful gifts. Neither does he injure any one without
 cause. Men cannot obtain liberation from the evil and
 restless Ahriman, and eternal happiness except through God.
 By his efforts to obtain final and eternal happiness man is
 saved from the defiled Ahriman, and gets the reward of the
 assistance of God. God has given to all men sufficient ability
 to save themselves from sin as well as from Ahriman the

source of their sins and woes ; owing to which every created being is known to be able to overcome Ahriman of evil origin.

- 4 Those priests who injure and corrupt the world and make all God's creation consonant with the usage of the Jewish faith should be made to know the wisdom of the All-merciful Lord, and should be admonished to desist from doing evil and harmful deeds and to do virtuous deeds.

---

1 (११२) **Exposition in the good religion about immorality which is of evil origin.**

- 2 Be it known that the source of all morality is wise knowledge and of wise knowledge divine wisdom ; and God is the originator of divine wisdom in Creation.
- 3 The source of immorality is false knowledge, and of false knowledge the wrong wit of Angromainyu. The wrong wit of Angromainyu gives birth to immorality, and it does not do good in this world but harm. Again every law of Auharmazd is the originator of morality and by the lustre of morality is the exposor of the evil results of following the Evil One. And this good origin of it increases virtue by its innate goodness.
- 4 That which is of evil origin increases evil by its innate evil. Among various kinds of knowledge that which belongs to divine wisdom is virtuous ; that morality which is connected with divine wisdom is good owing to knowledge. Those things that rise from morality are virtuous in this world and in the next ; and they are useful for the next world. The increase of virtue in this world is owing to morality.

The source in divine wisdom is an excellent thing for 5
all virtues, and man is possessed of all virtues through it;
he becomes good through virtues originating in divine
wisdom.

Man does evil owing to the wrong knowledge of the 6
evil-minded. That which is of false knowledge is immoral
and by this immoral false knowledge does evil. The result
of immorality is a miserable and vicious existence. The 7
evil-doer is miserable in this world and in the next. The
injury and misery of this world and the next (*i. e.* bodily
and spiritual misery) is owing to evil immoral men. The 8
best result of false knowledge which is the origin of all evil
is trouble and annoyance; and an immoral man is subject
to all miseries owing to this; and the cause of all his mise-
ries is this false knowledge.

The religion of those priests who belong to a faith of 9
rich (*i. e.* divine) origin, is moral. The man of evil origin
is owing to his wickedness called wicked. He who is moral
(*i. e.* possessed of the virtues of Spentomanyu) is called the
vanquisher of Angromainyu (*i. e.* the curber of Ahriman)
without any evil to himself.

---

(११३) Exposition in the [good religion regarding the 1
fact that evil is seen among people where
virtue [exists.

Be it known that owing to the man who is obedient 2
to God and of pure thoughts, where there be a man of
impure thoughts, he too becomes pure; and thus impure
thoughts remain nowhere. He who is free from evil has 3

no evil in him. A moral and pure-minded man does not become evil and vicious. As long as creation exists moral vice does not appear in the thoughts of people. That which is of evil origin cannot become pure and virtuous. For how can evil origin be good? And goodness which is the origin of men of divine origin (*i. e.* of Auharmazd) cannot be declared and published by that evil origin. And how can that which is the source of good to all men can be also the source of miseries?

5 Those priests who disseminate vice among men are morally blind. How can the religion defiled by eternal evil be like the religion of the pure in thought? How can the impure thoughts of the demon which make for evil improve into pure and clean virtues? That religion is called free from vice which is moral.

---

1 (۲۹۴) **Exposition in the good religion about the desire of God that men should everywhere recognise Him and the corresponding desire of men to know Him.**

---

2 Be it known that God wishes that men should know Him. For this reason the person who has the ability to give men knowledge about God is called in the good religion a chief and excellent adviser. The need of preaching about the knowledge of God is not for immortal men (*i. e.* those who have been saved from the tortures of hell); but to those other men who are defiled by the evil power of greed, lust, sloth and other injurious vices, and who possess no knowledge about their Creator the leaders of the faith

should teach the knowledge about Auharmazd. Divine wisdom gives an idea of the protecting power of the Creator to the man who has been perverted by the devil. And men receive the benefit of this divine wisdom from their preceptor the priest.

On him who teaches divine wisdom to men God bestows for this purpose the strength of knowledge; owing to which strength the teacher is not injured by evil thoughts and other like things. 3

Those priests who injure men and render them unhappy by false ideas and other evils do not possess the ability to teach divine wisdom and to expound morality. But they teach men to live without morality and to commit sins. Their religion is injurious to men. 4

The man who possesses the knowledge about God and does good deeds cannot be called irreligious or ignorant of God and fond of sin. 5

---

(२१०) **Exposition in the good religion about the five vices of the Evil One (Ahriman) which destroy virtue among men who should save themselves from them and render them powerless.** 1

Be it known that the five vices of Ahriman are the destroyers of virtue in every man. Men become tyrannical owing to them. These five are, *viz*: the thought of injuring men—of cheating them,—of rendering them miserable—of wishing ill to them—and magic. Men should get rid of these. The thought of injuring men increases through 2 3

greed; of deceiving them, through the nature of the Demons; of rendering them unhappy through revenge; 4 of wishing ill to them through envy; and magic increases through evil intentions. The thought of injuring others is rendered harmless by increasing self-content. Again by increasing the virtue of self-content the vice of greed is removed; and thereby the evil ability of Druj be- 5 comes helpless. The man who is inclined to deceive others should think much within himself of doing virtuous acts, so that by strengthening the virtue of doing good acts publicly within men, this vice is weakened, and the man's 6 inclination to deceive remains dormant within him. The man who is disposed to render men unhappy should give prominence within himself chiefly to the virtue of benevolence and of taking care of others, so that by this the vice of revengefulness is weakened and the power of the vindictive Druj is rendered harmless.

7 The man who is inclined to wish ill to others should nourish strongly within him obedience to God; for by the strengthening of the virtue of obedience to God the vice of envy is injured and the evil of the Druj becomes weak.

8 The man given to magic should strengthen especially good intentions or the thought of loving people well; for by this the vice of the evil eye or the intention of doing harm to people is injured and the power of the Druj of magic is 9 weakened. He who explains the abovementioned things with zeal to wise and religious inquirers injures by his act these five Drujs (*i. e.* the above five vices.) This man deserves well of the good faith by this his religious act. He becomes the saviour from the misery of tyran-

nical darkness, and becomes related to the Supreme Virtuous One (*i. e.* God).

---

(294) **Exposition in the good religion about the supremacy over men.** 1

Be it known that the man is noble in person whose desires are ruled over by God. He improves himself by humility when he rises in rank by his wealth and good deeds. (He is like) the rider who by means of the reins takes his horse backwards and forwards, and the skilled rider who is strong in guiding an obedient and trained animal. Again (he is like) a skilled rider whose object is to free himself from his opponent and by skilfully guiding his horse to vanquish him; and a vigilant rider who takes his horse into the fray and brings him back uninjured owing to his skill. On the other hand he who is evil-minded injures himself and benefits his enemies by his evil wishes, and is lowered in the eyes of all; and is like a clumsy rider who takes his horse near the enemy to be killed himself. 2 3

---

(295) **Exposition in the good religion regarding the object of the work of the good religion which consists in believing in Auharmazd.** 1

Be it known that the object of the work of the Masdayasnian faith is to prevent unconscientious and disgraceful acts among people by making them conscientious; and by this to free them from hell and render them happy. Again Auharmazd has revealed the Mazdayasnian faith in order to 2

injure Ahriman and thereby to give happiness to the world. It is his object through this faith to make people pure by saving them from Ahriman, and to beautify his Creation in various ways by giving it a knowledge of the final state. Man obtains the honest aid of all the Yazads by thinking of the one God. Those men who have the two vices of Frehibut or unconscientiousness and Aibibut or profanity

3 possess the evil power of the defiling Ahriman. Auharmazd prevails by this conscientiousness of men. By Frehibut man is unconscientious, by Aibibut he prevents Auharmazd's creation from being conscientious. The man who keeping himself aloof from Frehibut behaves conscientiously, and by conscientiousness keeps Aibibut at a distance from him, saves himself from all harm by his foresight in accordance with the Mazdayasnian faith. Man becomes virtuous through the sacred religion. In this connection it has been asserted by the heads of the faith that conscientiousness creates a liking for the good or Auharmazd's faith. Whilst Frehibut and Aibibut create between them a liking for the faith of Ahriman.

---

1 (२११) Exposition in the good religion about the wisdom which frees men from sin and obtains for them the experience of age.

---

2 Be it known that the wisdom by which Auharmazd's entire creation has to obtain freedom from sin and become wise through virtue, consists in understanding the mysterious power of God. Again by obtaining the knowledge about the mysterious power of God they all remain in communion with the Yazads. The defiling Ahriman

diminishes the number of the followers of God's religion. That man shines with the divine lustre who gives men purity and absolution from sin.

---

(199) Exposition in the good religion about that man being faultless who on every occasion improves and adorns his fellow men by telling them to believe in the writings of this good faith. 1

Be it known that the safe man (*i. e.* who lives without fault in this world) is he who graces and edifies his fellow-men by belief in the writings of the good faith. The benefits of the good faith are owing to the pure ideas of this religion. That man who is a lover of the faith and always keeps it in mind is unselfish, and obeys the commands of the heads of that faith; and by receiving his religious education at the hands of learned doctors of the faith, he sheds lustre upon the sacred writings. 2

---

(200) Exposition in the good religion about that man being unconscientious who possesses the skill of the immoral Druj and fights on the side of the sinful Ahriman. And the man who is connected with the evil one fights with the support of the Druj. Again a man may be connected with the evil Druj but may not be so with Ahriman; a man may not be connected with the immoral (Druj) and may be so with Ahriman; and may not be connected with either the immoral Druj or Ahriman. 1

Be it known that the man who aids unwise and wicked conduct like that of the unconscientious Druj and evil 2

- Ahriman fights with the assistance of the defiling Ahriman.
- 3 The man who possesses the power of the demons wages satanic war in this world with the aid of the evil Druj.
  - 4 The man who is connected not with the evil Druj but with Ahriman is a still greater cause of disturbance in the world.
  - 5 The man who is not connected with Ahriman is charitable to those who deserve charity and does other good deeds.
  - 6 The man who is connected neither with the evil Druj nor with Ahriman is a follower of Auharmazd's Mazdayasnian faith and recites the sacred māthras.
-

- 1 (𐬨𐬀𐬎𐬎) **Exposition in the good religion about the man who inspires zeal for religion.**
-

- 2 Be it known that the man who freely gives religious knowledge is the priest of the faith; as long as he inspires zeal for the faith among people he receives a good income from God. But if such a priest withhold the free knowledge of religion and stop such work, he is damned in the next world and goes to hell.

- 3 As long as a man is possessed by the spirits or minds of the faith, these guide him in this world and provide for him in the next. The man who is possessed by the good spirit or mind reaches through him the realms of Light; whilst he who is possessed by the evil goes through him to the regions of Darkness. Therefore men should propitiate the good mind or Spentomaiyu and injure the evil or Angromaiyu, so that thereby he may obtain the kingdom of bliss.

---

(۳۰۲) Exposition in the good religion about the ideas of justice of the judge of this world and of the Judge of the next. 1

Be it known that the Judge of the other world inquires into the reason why a man should be saved from hell and not damned ; with his penetrating lustrous eyes (or spiritual instinct) he sees this, as well as knows the man who cares for his soul, and who possesses the evil desire of Angromainyu, who is thievishly inclined, who speaks the truth and who is a liar. 2

The judge of this world absolves men and acquits them from punishment after hearing evidence. For he does not see everything and has not a perfect understanding like the Judge of the other world who sees everything clearly by his spiritual eyes or instinct. He is thus an imperfect judge and is obliged to hear the witnesses of the plaintiff and accused, and to decide accordingly by this rule of evidence who should be acquitted and who punished by law. 3

---

(۳۰۳) Exposition in the good religion about the precepts which concern the safety of life. 1

Be it known how essential to the miserable are the words about the safety of life. For the kings of Iran used to recommend these three things for the benefits of the subjects of those kings with whom they were fighting at the time. 2

First the virtue connected with man's life (or protecting their lives); secondly, giving pasture to cattle; 3 4

5 thirdly, giving proper food to the soldiers that they might
be in good condition.

6 The first to recommend these excellent things was the
God-worshipping king Minochehr of Iran. He recom-
mended the philanthropic practice of keeping the prisoners
of war well according to the precepts of the faith, of feeding
the cattle lest they starve, and of giving proper food to
soldiers that may remain in good condition. By this
king's charitable recommendations for the benefit of the
enemy's soldiers, the Iranians were victorious over other
nations.

7 Why should it not be virtuous to save men's lives
according to the true precepts of the faith?

8 Why should it not be lawful to feed the cattle to keep
them from starving?

9 Why should not the people be held benefited if provi-
sions be bought from the evil forestallers of these things
and given to the soldiers who protect the people.

---

1 (۳۰۴) **Exposition in the good religion about regular virtue.**

2 Be it know that regular morality is through truth.
Those who are lovers of truth are doubtless the great
helpers of mankind, have foresight and are obedient to
the omniscient Lord.

---

1 (۳۰۵) **Exposition in the good religion regarding the protection
and salvation of men.**

2 Be it known that it is not possible for a wary man to lead
life in this mortal world without fear. For though he may

live without fear of tigers and other wild beasts, yet he cannot live without fear of robbers, armies, of Ashmog the preacher of the false faith, or of an evil monarch. Supposing that a man may live without fear even of these yet owing to the demon of death and other unseen mortal dangers he cannot live without fear. But mortal man will be enabled by God to live without fear in the endless time of the future Renovation. For the man who becomes free in this mortal world will be so at the time of the renovation. In this world men live good lives by the triumph of godly ideas (that is by the spreading of such ideas in the world.)

---

(304) Exposition in the good religion regarding the protection and salvation of men. 1

Be it known that a man is saved from hell by his receiving from the doctors of the faith excellent education and instruction about the soul and purity. A man's body is protected in this world by philanthropy and by that good monarch who makes people happy. Philanthropic men are of three kinds as follows:—First, the religious philanthropists who are such owing to their love of the religious reward. Second, the pure philanthropists who do good to their fellow-subjects through love. And third, the philanthropists to trustworthy persons who are so through zeal and love. Those who are philanthropists of neither of these three kinds are called bad philanthropists. 2 3 4 5 6 7 8

---

1 (۳۰۷) **Exposition in the good religion about best and worst among men.**

---

2 Be it known that a person is the best among men owing to his knowledge of the good faith. For purity has been called the best quality of the soul and by it a man is saved from hell; and a man reaches heaven especially through knowledge of the good faith.

3 A person becomes the worst among men owing to his ignorance of the good faith.

4 Those among the kings of the wicked who are also their priests are considered the equals of Angromainyu. For the same reason the wicked priest who is devoid of the divine knowledge of the Mazdayasnian faith is considered in the faith a man of wicked understanding.

---

1 (۳۰۸) **Exposition in the good religion about remembering the spiritual Yazads for obtaining spiritual assistance.**

---

2 Be it known that a man receives signs of favour from the invisible Yazads by remembering them; and such a man assisted by the Yazads remains supreme in both worlds. And we are informed of Zarthust's wish for which he prayed to the Yazads thus: Grant me that I may become a good leader in this world, (and a propagator of the Mazdayasnian religion)!

3 By remembering the evil spirits a man gets assistance from the demons and thereby becomes very wicked in both worlds. Thus, for instance Zohak, descended from

the world destroying Taj, having remembered the Dev Heshma, received from Ahriman venomous horn-shaped serpents on the shoulder bones below the neck¹

---

(۳۰۹) Exposition in the good religion regarding the great 1
power of the chief Zohak who injures men's soul.

Be it known that Zohak had greater power over men 2
in these two ways. First he was possessed of the full 3
strength of the knowledge of the false faith. Secondly, he 4
injured men's zeal for diligence. He had a twofold wicked 5
power which assisted him. First, he had the evil genius
of his commander Angromainyu, and, secondly, evil sloth-
fulness which destroys diligence, was on his side.

---

(۳۱۰) Exposition in the good religion regarding the fact 1
that all virtues arise in man through the Mazdayas-
nian religion; and that owing to the evil faith of
the Jews all vices arise in man.

Be it known that all good qualities continue to arise 2

---

1 It is mentioned in the Shah-Namah that Satan in human guise became the cook of Zohak who being much pleased with his culinary skill showed his willingness to grant any request made by him. Whereupon Satan desired to kiss Zohak's two shoulders which being kissed, lo! two horn-shaped serpents sprang forth from both of them. Firdusi alludes to this in the following verses:—

بفرمود تا دیو چون جفت اوی	همی بوشه داد بر کتف اوی
چو بوشید و شد بر زمین ناپدید	کس اندر جهان این شکفتی ندید
دو مارسیه از دو کتفش برست	غمین کشت و از هرسوئی چاره جست

In the sacred Avesta Zohak is called three-mouthed, three-headed and six-eyed, etc. If we do not take these epithets to apply metaphorically to his inherent evil nature, and take it to allude to those two serpents, the Avesta confirms what is said here in the text.

in this world from the Mazdayasnian faith; and all wickedness has been known to arise through the devilish faith of the Jews. Thus the world becomes better through the Mazdayasnians and gets ruined through the Jewish abomination.

3 Men acquire contentment, diligence, zeal, obedience to God, modesty, dignity, power of cherishing, morality, wisdom, courtesy, magnanimity, charity, truth, faithfulness, good intentions and other good qualities by the divine wisdom of the Mazdayasnian faith. And a man possessing this improves the world.

4 Avarice, revengefulness, slothfulness, idleness, pride, obstinacy, insolence, envy, immorality, ignorance, selfishness, disobedience, indifference to religion, miserliness, falsehood, ingratitude, evil intentions and other vices arise through the Jewish abomination which by its false knowledge and weakness injures the world.

---

1 (२११) Exposition in the good religion about the king who improves his subjects for happiness in both worlds; and the king who injures his subjects.

---

2 Be it known that the king who improves his subjects or happiness in both worlds is a spotless ruler in this world. That king who for protecting his subjects by the strength of religion propagates indefinitely divine wisdom, renders by this act the universe prosperous; he obtains heavenly bliss, and the renown of age and virtue.

The king, who gives pain to his subjects, diminishes 3
 the happiness of this world and is for ever in league with
 the misery of the next world and the vices of hell.

(۳۱۲) Exposition in the good religion as to the first man who 1
 was the beloved of God; and as to His messenger.

Be it known that the spiritual Yazads were the first to 2
 reveal and expound God's faith to Gaiomard in this created
 world.¹ Again this revelation and exposition were made a 3
 second time for Mashya and Mashyoi.² And the mes- 4
 sage of this religious advice was sent to Siamuk the son
 of first Mashya and his descendants through Behman and
 Sarosh. And for the edification of the nations of the earth 5
 this message of revelation was taken from Persia over the
 seas to other pious men in a regular sea-faring ship of the
 shape of a cow, called "Sarsvak-Gai."³ It was also
 carried by land to various places, so that all mortal men
 inhabiting this entire earth may become perfectly
 acquainted with this religion.

1 Vide Farvardin Yasht, 24 para. and 87 Section for the authority of this fact.

2 On the authority of the Avesta it is mentioned in the Bundahish that:—

۲۰۳۰ ۲۰۳۱ ۲۰۳۲ ۲۰۳۳ ۲۰۳۴ ۲۰۳۵ ۲۰۳۶ ۲۰۳۷ ۲۰۳۸ ۲۰۳۹ ۲۰۴۰ ۲۰۴۱ ۲۰۴۲ ۲۰۴۳ ۲۰۴۴ ۲۰۴۵ ۲۰۴۶ ۲۰۴۷ ۲۰۴۸ ۲۰۴۹ ۲۰۵۰
 ۲۰۵۱ ۲۰۵۲ ۲۰۵۳ ۲۰۵۴ ۲۰۵۵ ۲۰۵۶ ۲۰۵۷ ۲۰۵۸ ۲۰۵۹ ۲۰۶۰ ۲۰۶۱ ۲۰۶۲ ۲۰۶۳ ۲۰۶۴ ۲۰۶۵ ۲۰۶۶ ۲۰۶۷ ۲۰۶۸ ۲۰۶۹ ۲۰۷۰
 ۲۰۷۱ ۲۰۷۲ ۲۰۷۳ ۲۰۷۴ ۲۰۷۵ ۲۰۷۶ ۲۰۷۷ ۲۰۷۸ ۲۰۷۹ ۲۰۸۰ ۲۰۸۱ ۲۰۸۲ ۲۰۸۳ ۲۰۸۴ ۲۰۸۵ ۲۰۸۶ ۲۰۸۷ ۲۰۸۸ ۲۰۸۹ ۲۰۹۰
 ۲۰۹۱ ۲۰۹۲ ۲۰۹۳ ۲۰۹۴ ۲۰۹۵ ۲۰۹۶ ۲۰۹۷ ۲۰۹۸ ۲۰۹۹ ۲۱۰۰ ۲۱۰۱ ۲۱۰۲ ۲۱۰۳ ۲۱۰۴ ۲۱۰۵ ۲۱۰۶ ۲۱۰۷ ۲۱۰۸ ۲۱۰۹ ۲۱۱۰
 ۲۱۱۱ ۲۱۱۲ ۲۱۱۳ ۲۱۱۴ ۲۱۱۵ ۲۱۱۶ ۲۱۱۷ ۲۱۱۸ ۲۱۱۹ ۲۱۲۰ ۲۱۲۱ ۲۱۲۲ ۲۱۲۳ ۲۱۲۴ ۲۱۲۵ ۲۱۲۶ ۲۱۲۷ ۲۱۲۸ ۲۱۲۹ ۲۱۳۰

Ahurmazd said to Mashya and Mashyoi: You being men are the parents of the world; as I have endowed you with the excellent idea of prayer to me, do religious works with humility, think good thoughts, speak good words, and do good deeds, and do not worship demons.

3 Vide for an account of this, the Bundahish ed. Westergaard p. 45.

- 1 (۳۱۳) Exposition in the good religion about man's connection with the Mazdayasnian faith being for the acquisition of divine wisdom.
-

2 Be it known that the reason of man's accepting the Mazdayasnian faith is respect for divine wisdom. The excellence of divine wisdom is made known by the words of this faith. Likewise this Mazdayasnian faith is the strength of divine wisdom. And for this reason the words of the Mazdayasnian faith are the words of divine wisdom. The words of divine wisdom about those that now exist, those that have existed and those that shall exist in the future, are all contained in this faith. Thus divine wisdom is the Mazdayasnian faith itself. And this faith itself is the divine wisdom about those that are, shall be and have been. The man who is the reformer in this mortal world, by virtue of the strength of the truth and goodness of the Mazdayasnian faith, of those that prevail by the evil faith, is a real participator in the thoughts, words and deeds of the men who are reformed by the good faith. When this mortal world shall reach in every way the state of truth and goodness, the Drujs shall become helpless by this; and the evil power of Angromainyu the leader of these Drujs shall be broken in the world; and at the time of Frishokereti or final renovation the entire creation of Auharmazd shall become virtuous for ever.

3 Those priests who do not accept this divine religion do not work for good having not obtained divine wisdom; but having chosen Druj (or the power of false knowledge their religious precepts depress divine knowledge and spread false opinions. Their faith is devoid of the precepts of

divine wisdom and of the ideas of Auharmazd. They are evidently the servants of the false one (or Varun) and the followers of Druj (or Angromainyu.)

---

(२१५) Exposition in the good religion about the source of 1
 virtue and vice. The virtuous becomes such by zeal
 for good; whilst the vicious becomes of evil passions
 by evil zeal. The wicked are the followers of the
 evil One or Angromainyu.

Be it known the virtuous man always remains in the 2
 side on Yazad and the vicious always on the side of the
 demon. The Yazads are always for making men virtuous; 3
 and the demons for making them wicked. A man be- 4
 comes wicked by being perverted from the good Yazad to the
 evil Demon. Thus the soul of the follower of Yazad is vir-
 tuous through piety, and that of the follower of the demon
 is wicked through sin. Those that are wicked are the
 followers of that sinful Angromainyu; whilst those that are
 virtuous follow the holy Spentimainyu. For the virtuous
 man is such owing to good health, youth, liberty purity,
 cleanliness, diligence perseverance, charity, truth and other
 good qualities. Whilst the vicious man is such owing to
 illness, senility, wretchedness, filthiness, idleness, want of
 occupation, miserliness, falsehood and other evil qualities.
 For this reason the manner of all wicked men is consi-
 dered opposed to that of the virtuous. Therefore it is in-
 cumbent on men at once to give up this path of wicked-
 ness. And likewise to remove *Guspands* and other kinds
 from contact with this wickedness. The wicked should be

converted to the good faith and the followers of the good faith should be quickly turned away from vice that they may do good deeds.

1 (၃၁၅) Exposition in the good religion about the man of foresight being a profitable leader of men by his saying wise words to him who willingly listens to them.

2 Be it known that the man of foresight is bound to say words required to guide his race with profit in this world to the disciple who comes near him willing to listen to such words. But if the wise man of foresight desist from giving to the world the benefit of his wisdom owing to want of such disciples, he is like the gardener who allows his garden though it is well watered to lie useless and barren without making it yield vegetables and fruit. By the approach of disciples able to learn wisdom towards the wise man of foresight, sweet wisdom continues to flow in this world to the profit of all like beneficent water.

1 (၃၁၆) Exposition in the good religion about the soul being kept fresh, and the body being preserved by eating and drinking.

2 Be it known that the soul works for its immortality by improving the mortal body. The body is kept strong by food and food is necessary for the strength of the body¹

1 It is ordained by God in Vendidad III Fargard 33 para. that :—

မိမိတို့အား အသက်ပေးသော အစားအသောက်ကို စားသုံးခြင်းသည် အကျိုးရှိသည်။
 မိမိတို့အား အသက်ပေးသော အစားအသောက်ကို မစားသုံးခြင်းသည် အကျိုးမရှိ။
 မိမိတို့အား အသက်ပေးသော အစားအသောက်ကို စားသုံးခြင်းသည် အကျိုးရှိသည်။

Indeed every mortal created being lives by food and dies without it; strength ebbs away without food. Without food none can be fit to do virtuous deeds, be prosperous and have the gift of children.

without food it becomes resourceless and languid. In the 3
 absence of food it is vanquished by hunger. The man
 who keeps it from eating and drinking, which are the
 gifts of Khordad and Amerdad, takes from it the energy of
 movement. Food helps it to resist the attacks of hunger.
 When the body does not get its share of eating and drink-
 ing, the gifts of Khordad and Amerdad, and is not aided
 by food it succumbs to the attacks of hunger and becomes
 languid. And the soul cannot improve the body which
 without this improvement must die.

---

(२१४) Exposition in the good religion as to how men's life 1
 becomes eternally unhappy and eternally happy.

Be it known that men's life becomes eternally miser- 2
 able by communion with the evil Ahriman ; and their final
 habitation is the infernal regions of Ahriman (or Hell).
 The communion of Ahriman with God's created beings is
 owing to their not being able to resist him. Ahriman's conti-
 nuous intercourse with men in infinite ways is for rendering
 them eternally unhappy. Men may hope to be happy at the
 time of the final renovation (or Frashokant) by resisting
 the evil and damning designs of Ahriman. Thus finally
 Ahriman himself becomes miserable.

Men obtain eternal happiness by leading lives in com- 3
 munion with the Ameshashpands, and by attaining the
 happy regions of Satarpaya, Mahapaya and Khurshedpaya.
 Those who give this boon to the peoples of the world are
 the prophets and kings who always preach to them about
 Frashokereti or final renovation and prepare them for it.

- 1 (318) Exposition in the good religion about the power of death and sin to do harm.
-

2 Be it known that the harmful powers of death and sin are in this wise. He who is subject to death is acquainted with sin. Death carries on its war in a quiet unobserved way. Every man in this world has a tendency towards death and sin. A notable instance of this is Zohak who in spite of his knowledge of the religion of God was seduced by the guile of Ahriman to death and sin. And he was known to have wilfully, short-sightedly, and unnecessarily rendered men's lives miserable.

- 1 (319) Exposition in the good religion about the final triumph of Spentomaiyu over Angromaiyu being through his superior strength.
-

2 Be it known that the final triumph of Spentomaiyu over Angromaiyu is by his sufficient superior strength. For Spentomaiyu is above Angromaiyu by his superior strength of resources, Angromaiyu not having the knowledge of obtaining his final salvation cannot provide for it in time.

- 1 (320) Exposition in the good religion about man getting good reward for protecting good men from the harm and injury of bad men, and for keeping them pleased; and about man getting severely punished for patronising and pleasing those wicked men who do harm to the good.
-

2 Be it known that the reason of protecting and pleasing every good man is that by keeping many evil men from

doing evil things and by gratifying them these may be made to behave better. And the reason of inflicting pain and punishment upon many a wicked man is that he does not behave properly. Just as the reason of rendering 3 every good man better fitted for future happiness rather than punishing and injuring him is obvious, so the reward of protecting good men from the harm of the evil and of keeping them pleased is very high. Whilst the punishment is great of protecting and pleasing the wicked that they might harm the good.

---

(321) Exposition in the good religion about good wishes or 1 blessings, and evil wishes or curses.

Be it known that the effects of blessings and curses 2 are felt at their proper time. Blessings are for those works that deserve them; and curses are owing to cursed works. The effects of blessings or curses are felt at the proper time by the man who by his works has deserved the one or the other. Blessings should be given to the man according to his deeds. Feridun was great among those that blessed and also among those that cursed. For before Neryosang¹ he prayed to God as follows:—

---

1 NERYOSANG—In the Afrin-i-Ardafarus and the sacred book of the Atas-nyias, the fire Neryosang is reckoned as the most excellent of all. In the description given in the Bundahish of the five kinds of fires, this fire is not mentioned.

But in the Atas-nyias it is said to be of royal descent *e. g.*

Հի՛ստմանքն ինչպէս որ ինչպէս ինչպէս . քան . ա՛ն, ք . քան . արտա՛ն, քն ինչպէս
 քն արտա՛ն, քն . արտա՛ն-ինչպէս, ինչպէս

“Among all fires the first is the fire of royal descent of Neryosang Ijad the follower of Auharmazd.”

O God! make me prevail over those Western rulers, (*i. e.* grant me the valour to defeat Toor and Selum the kings of Turan and China.) May they be deprived of their rule. May the glory obtained by each of my sons through my blessings depart from them!" They felt in due time the effect of this grievous curse.

3 The same Feridun had thus given his blessings to these sons in giving them royal authority: "I am your king: and I have bestowed this wealth upon you. As long as you do not depart from the righteousness of the Yazads (or, as long as you act according to my precepts which are God's), so long I shall grant you every thing however rich you may demand. And may you enjoy in peace all the wealth that you may receive hereafter." Thus it is clear he who can bless, may also curse. Again the man who blesses may also feel the effects of curses as well as blessings. The blessings of a good man benefit him who

---

In the Pahlavi comment on this sacred text the phrase "of royal descent" is thus explained: the family and progeny of dignified and brilliant rulers, kings, and holy and aged men are redeemed from evil state by the Godlike splendour and lustre of the Ijad Neryosang.

۱۵۱ ۳۳۳۳۳ ۱ ۳۳۳۳۳ ۱ ۳۳۳۳۳ ۱ ۳۳۳۳۳ ۱ ۳۳۳۳۳ ۱ ۳۳۳۳۳ ۱ ۳۳۳۳۳ ۱

۱۵۱ ۳۳۳ ۱۳۱۳ ۳۳۳ ۱۳۱۳

This fire Neryosang was first enthroned as a sacred element symbol and on a mountain with great ceremony by king Hoshang the first of the Peshdadian line. And this ceremonial feast was called by King Hoshang "Jasan-e-sudeh جشن سده"; but this latter phrase is an error in Persian for "Jasan-e-shideh" جشن شیده, as the Persian word شید meaning lustre or light comes from the Avesta word "khshaiti." Ferdusi has mentioned this in his Shah-nameh thus.

همین آتش انگاه قبله نهاد
پرستید باید اگر بخردی
بسی باد چون او دگر شه‌ریار

که او را فروغی چذین هدیه داد
بگفتا فروغیست این ایزدی
زهوشنگ صافد این سده یادگار

deserves them; in the same way his curses are also harmful. When a man from being blessed becomes evil then only he deserves to be cursed. He becomes miserable by the propriety of the curse and has to suffer pain and injury. Whilst a deserving man remains good and pleased.

---

(۳۲۲) Exposition in the good religion about that prince suc- 1
ceeding to the throne who is the legitimate child of
royal blood. And the child that is not of royal
descent has no right to the throne.

Be it known that the prince born in wedlock of royal 2
blood is very nearly related to the throne. Just as the
produce of the ground obtained by the cultivator's own
labour and implements belong justly to that cultivator, so
the royal house of Feridun the descendant of Athwian is
worthy to rule over the world. And a prince not belong-
ing to this house by birth cannot be a king. For how 3
can the produce of a land not belonging to one, be
justly called his own? In the same way a natural born 4
son is not legitimate. That man who assists the evil
Prince of Darkness (Ahriman) is incapacitated from being
a king. Just as the wicked descendants¹ of the house
of Athwian are not born to rule over Iran, so also
the progeny of the life-destroying Zohak are not of
a royal race.

---

1 *i. e.* Tur, Solum, Afrasiab, Arjasp and others.

- 1 (۳۲۳) Exposition in the good religion about the lasting happiness and unhappiness of living men; and the evanescent happiness and unhappiness of the lifeless.
-

2 Be it known that the lasting happiness of living¹ men is the happiness in this world related with that of the next. And the evanescent happiness of the lifeless¹ is earthly happiness having no relation to happiness of the next world.

3 The lasting unhappiness of living men is earthly sorrow connected with the uncertainty of the next world. And the evanescent sorrow of the lifeless is earthly sorrow not relating to the uncertainty of the next world (or without any care for the next world.)

- 1 (۳۲۴) Exposition in the good religion about the final effects of the rule of the good ruler and of that of the bad.
-

2 Be it known that the effect of the rule of the good ruler is happiness, freedom and greatness. And through justice the people become good under him as under king Jamshid.

3 The effect of the evil rule of the bad ruler is injury through injustice and repentance. And such a ruler does harm to the people of the world like Zohak mentioned in the sacred writings.

---

¹ By living and lifeless are meant here religious and irreligious men.

(३२०) Exposition in the good religion about the evidence that the Mazdayasnian faith is the word of God. 1

Be it known that of the many evidences of the Mazdayasnian faith being the word of God these three are the chief: 2

First that it contains perfect wisdom. Second, that it contains more of the truth than other faiths. Third, that to him who is anxious about religion it gives a complete knowledge about the existence of God. 3-4 5

---

(३२१) Exposition in the good religion about the king's reforming and guiding those who have been perverted from the divine faith. 1

Be it known that all creation is regular through the gift of the Creator. Auharmazd is the bestower of life to men in this world. And the good ruler who keeps men regular and able is the king of cities. About the king's method of dealing by law with those who have turned away from both these (*i. e.* God and king) it is expounded in the religion that the king should aid people with good intentions and to punish those with evil intentions. And by creating a taste for wisdom to give these men the knowledge about immortality. And by doing this and keeping them from having the evil knowledge of the wicked Varun to keep them under control. Men have to become glorious by virtuous disposition and religious knowledge, and by such disposition and knowledge they have to save themselves from hell and to obtain the happiness of heaven. By the corruption of good disposition 2 3 4

and religious knowledge, the man of a wicked disposition
 5 and false religion is damned. A man gets respect and
 glory among men through charity, by which the world
 6 becomes easy and happy. Want of charity and miserliness
 is a vice among men; and through these the world is dis-
 7 tressed. The happiness of the world is increased when the
 king renders his subjects happy; and then the world pros-
 8 pers. By his thought of inflicting pain the happiness of
 9 the world is jeopardised, and the world languishes. A
 liberal and charitable king is like wind, ordinary clouds,
 and clouds charged with rain, in the physical world, which
 do so much good to the earth and keep it fresh. To guide
 all men by the power of this world and the next is by
 “rendering happy those who are miserable,” as is said in
 the first paragraph of the Pargard of Spand Nask.

---

1 (२२१) **Exposition in the good religion about the communion
 of men with all the Yazads and about his separation
 from them; and about his connection with the
 demons and the reasons of his separation from them.**

2 Be it known that the communion of men with the
 Yazads is through their friendship with these; and they
 separate and their friendship is dissolved when avarice,
 anger, envy and revenge prevail among them and when
 they are deprived by the demons of the wisdom of the
 Yazads.

3 The union of the demons with men is for harming
 mankind. But when these men break their connection
 with those demons for redressing the injuries, and for ob-
 taining the love and favour of their protecting Yazads, these

Yazads renew their friendship with them. Thereby the demons are frustrated in their object of harming mankind and owing to resentment keep at a distance from men. The good protecting Yazads do not want to give up their love for men as they want to benefit them at the time of the final renovation, when the demons finally cease in despair from troubling men. By being thus prevented from communicating with men on various new pretext, and from running to and fro among them for tempting them, the demons lose power. At the time of this final renovation the entire Creation of Auharmazd shall be reformed and renovated, and the people of the world shall live in an everlasting state of virtue without any fear.

---

(۳۲۸) Exposition in the good religion about the real pleasure of rulers. 1

Be it known that rulers feel pleasure in many ways from ruling justly and worthily. And such pleasure was felt by the great ruling race of Osadin. The grandeur and happiness of the house of this Osadin was owing to its descent from Athwian. According to the account given in the good religion of the descendant of Osadin¹ the 2

¹ Kai Usadan is the name given in the Avesta to the Kaiyanian king Kaus.

In the Farvardin Yasht, 13 chap. 132 sec. this renowned monarch is thus remembered in the Avesta with the illustrious and holy dead :

.𐬰𐬀𐬰𐬀𐬀𐬀𐬀 .𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀 .𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀 .𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀 .𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀𐬀

“ We remember the holy soul of Kai Usadan or Kaikaus.”

Kai Kaus mounted the throne of Iran in succession to Kai Kobad the first monarch of the Kaiyanian race. In his great historical epic, the *Shah-Nameh*, Firdusi mentions in the following verses, the four sons of Kai Kobad,—

Kaiyanian, they received wisdom and good advice from the Yazads, owing to which they protected the lives of their subjects virtuously and fearlessly, and preserved those virtues which would be of great use to men for the final renovation. As supreme monarchs are delighted by the ambrosial drink of "arunj," so their subjects are delighted when they receive impartial justice from their kings.

-
- 1 (۳۲۹) Exposition in the good religion about the power of religion being able to overcome Ahriman from the time of the creation to that of the final renovation.
-

- 2 Be it known that the power of religion is able to overpower Ahriman by its great goodness. And the man possessing the power leads an exalted spiritual life, and by his communion with the Yazads is connected with the source
- 3 of never diminishing strength (or Spentomaiyu). Owing to his moral wisdom he is not touched by mans' worldly

---

Kai Kaus the eldest, next after him Kai Ars and Kai Pishin, and Kai Armin the youngest :

که بودند از او در جهان یادگار	پسر بد مرواد را خردمزد چار
کی آرش دوم بد سیوم کی پشین	نخستین کوس با آفرین
سپردند کیتی بارام و کام	چهارم کی ارمین کجا بود نام

In the Farvardin Yasht, 29th hæ amongst the names of the holy and illustrious dead, that of "Kai Apivunghu" comes next after Kai Kobad, and after him Kai Kaus, Kai Arsh and Kai Pishin. Guided by this Prof. James Darmesteter calls Kai Apivunghu the son of Kai Kobad. But looking to the fact that Kai Kaus came to the throne as the eldest son we must consider Kai Apivunghu as Kai Kobad's younger brother, and the learned Professor must thus be in error. For from the fact that according to our traditional usage we Zoroastrians couple the names of Kai Kaus and Kai Pishin with that of Kai Kobad, but couple those of Kai Arsh and Urvund with the name of Kai Pishin, we are justified in conjecturing that Kai Arsh and Kai Urvund were the grandsons of Kai Kobad. And Kai Armin کی ارمین mentioned in the Shah-Nameh or "Kai Urvund" was the father of king Kai Lohrasp.

rise and fall, (*i. e.* he does not care for men's worldly dignity, high or low). The power of Ahriman is much diminished in this world by man's disregarding Druj. Druj or vice is absent in this world so long as men disregard and pay no attention whatever to Druj. When vice becomes powerless man possessing the strength of virtue prevails over moral darkness, as the sun of light dispels the dark night, and always lives in an exalted state. By his superiority he keeps the whole world happy, every family becomes prosperous through him. The world remains happy as long as no evil star is shedding his sinister rays upon it and its sky is not overclouded. But when it is covered with clouds it is cut off from the benign rays of the sun; and owing to the disappearance of the sun, darkness (Ahriman) prevails and has the power to suppress all things connected with light. Again as darkness exists with light so the power of Ahriman exists among all those who have the strength of virtue, and the man possessing the power of truth may come to have the strength of falsehood (*i. e.* the follower of Ahurmazd may become the follower of Ahriman). By the evil effect of sin among the followers of Ahurmazd's faith, the man who possessed the strength of virtue is ruined, and does not regain his original strength, (*i. e.* he does not again belong to Spentomaiyu). Through original truth man becomes pure in his wishes; but by neglecting this original truth men become the servants of the demons in this world by evil thoughts, evil words and evil acts. In the same way by good thoughts good words and good acts they become the servants of God. Owing to wickedness sin has appeared in this world for six periods of thousand years. According to the exposi-

tion in the religion the first period of thousand years was Jamshid's and it was full of the glory of virtue, it destroyed
 4 sin in the world and weakened Ahriman. During the
 second period, that of Zohak, Iran was ruined and desolated
 5 by his devil-worship. The third¹ period is called that of
 Zarthusht, in which great wrongs ceased to exist, and the
 great power of Ahriman obtained through the knowledge
 of his false faith deception and falsehood was stopped. In
 it people remembered and believed in God, and by this
 the knowledge of Ahriman's false faith and his deception
 6 were dimmed. The fourth period is called that of Hoshe-
 7-8 dar, and the fifth that of Hoshedar Mah. The sixth is
 said to be that of Socius, during which the demons and
 Drujs will be finally worsted and Auharmazd's creations
 freed from hell, and by a miracle there will be Frashokereti
 or final renovation and men will become immortal.

---

1 (۳۳۰) **Exposition in the good religion about the existence of
 light and darkness.**

---

2 Be it known that the existence of light is felt by the
 sight of its spreading rays and by this shining sight being
 reflected in the eyes of man. Darkness is not felt in its
 own nature (*i. e.* it has no nature, being mere negation).
 3 But it is owing to the closing of man's sense of sight, and
 to the source of light being not seen by him. The wise
 man possesses the light of wisdom even though he be
 deprived of mortal sight.

---

1 Owing to the inadvertence of the copyist, the Pahlavi Ms. has here instead of the "third," fourth, and this error affects the enumeration that follows. We have kept this error in the Pahlavi text of our work; but have corrected it in the Zend transliteration and the Gujarati and English translations.

(۳۳۱) Exposition in the good religion about the nature of 1
the king and of the priest of Auharmazd's religion
and about that of those of Ahriman's religion.

Be it known that it is the nature of the ruler of 2
Auharmazd's faith to create by his strength of virtue
among people good wisdom, pure justice and the ability to
cherish others. And the habit of the ruler of Ahriman's
faith is to strengthen by his strength the evil genius of
him who injures virtue among men, and injustice and
cruelty.

It is the nature of the priest of Auharmazd's faith to 3
do the virtuous deeds of the good Behman. Whilst the
nature of the priest of Ahriman's faith is to train and
habituate men to do the dark and sinful deeds of the evil
Akoman.

---

(۳۳۲) Exposition in the good religion about every man's get- 1
ting truth and justice by remaining on the side of
the Good One Auharmazd and by not being on the
side of the evil one Ahriman.

Be it known that Auharmazd by his power of compre- 2
hending everything is truthful and the judge of all. And
every truthful man gets justice at his hands. Those who
cannot comprehend everything, cannot deal out impartial
justice to all. Thus those who do not possess the faculty of
comprehending everything, are helpless in the matter of
the wrong done when pure justice is not given to every
body. But God gives due justice to him who has been
wronged by an unjust judgment. Therefore those should

give a just judgment about criminals, who are able to observe and understand the methods of the spiritual world; so that their judgment may be upheld in the next world. Again the man who is not capable of judging justly but who is God-fearing and conscientious, is considered to behave properly; and his behaviour being then proper, he is saved from hell.

---

1 (۳۳۳) **Exposition in the good religion about the origin of the good and the bad faith.**

---

2 Be it known that the good faith is the light about the virtuous nature of Auharmazd; and its origin is known by ideas about Him. And ideas about Auharmazd are obtained by the recitation of Mâthra (or the Avesta prayer) and by doing conscientious deeds. Again the revelation of the good religion giving ideas of the origin of God is like the root of the pomegranate tree which remains invisible under the ground; and like the man who takes for the purpose of worship and ceremony the leaves and fruit of the pomegranate tree which are above ground, knows through them of the seed and root of that tree.

3 The evil faith is the abomination of the dark fiend or Ahriman. And its source is its worshipper, the impostor Ashmog (or the priest of the evil faith) who is possessed with Ahriman. The origin of the evil faith is known by accepting its falsehood. The work of the followers of the false faith is of the kind of Frahibut and Aibibut, of Ahriman's own nature. And the source of this false faith remains among its evil impostor priests as poison lies within the serpent. And as this poison appears when death

is caused by the bite of the serpent, so the evil designs of the followers of the false faith appear through their love of falsehood.

---

(۳۳۴) Exposition in the good religion about him who takes 1
care of his soul and about him who injures it.

Be it known that he is to be held as taking care of 2
his soul who preserves his thoughts, words, hands, mouth
and backbone, from evil. And he is to be held to injure 3
his soul who thinks the house of the devil to be superior.

---

(۳۳۵) Exposition in the good religion about three kinds of 1
superior strength.

Be it known that among various kinds of strength 2
in the world there are three of a superior charac-
ter. The first is the strength of wisdom; and its source 3
is the Dastur (or head-priest) of Auharmazd's faith. The 4
second is the strength of rules and its source is the
monarch who is the splendour of the throne. The third 5
is the strength of work. By means of these three kinds
of strength the world increases in faith. For by wisdom 6
it gets the knowledge of recognising things. By rule
great and heroic acts are done. And by the strength of
work commerce is carried on among people, and the world
is improved by it. Auharmazd has given these three kinds 7
of strength to his servants. The strength given to men 8
by Ahriman is for ruining things that exist and for weak-
ening men guided by wisdom; and by weakening them to
dissuade the priest and make him desist from explaining

the people the strength that is permanent in things.

9 Men in this world are injured by putting 'khrafastras' into fire, water, earth and the vegetable kingdom. And the khrafastras enter into them like the virulent poison of the serpent. In spite of many cures being applied to men for removing the disease of these khrafastras, the weakness and injuries caused by it remains. Auharmazd bestows wisdom on the good ruler renewing the strength of wisdom and of work in the man who believes in the good faith of divine origin. By this the soul continues in the body. The man of the divine faith gets an increase of strength through his divine faith. A man's sins are expiated by his perfect knowledge of the divine faith and by his doing good works for his final renovation. All creation is freed by Auharmazd from Ahriman by men's working in this world for their final renovation and by making them eternally happy.

---

1 (۳۳۹) Exposition in the good religion about men having high aims being virtuous leaders; and men having low aims being vicious.

---

2 Be it known that the noble nature of heroes and rulers
3 has zeal for high aims, such as morality, strength, aid, powerful youth, charity, godly thoughts, truthfulness, courage, perseverance, doing of virtuous public deeds,¹ and

---

1 By public deeds must be understood such good religious deeds as are beneficial to the whole community, and as render men happy in this world as well as the next. It is ordained in the Sacred Avesta that "public deeds are for pleasing Auharmazd and injuring Ahriman, (*i. e.* virtuous deeds for obtaining the love of God and injuring Satan). And these are connected with men's hopes of final renovation."

other good qualities of rulers. The virtues of a priest of 4
 high aims are the noble qualities connected with prayer to
 God,—such as patience of persecution for the faith, firm- 5
 ness of faith in prayer, assisting the respectable, having
 courage for good intentions, preparing food for the soul
 (*i. e.* performing the Yazashne ceremony), charity, speaking
 profitable words, truthfulness, humility, courage, content-
 ment, perseverance, doing public acts, as the leader of the
 faith and obedience of other good kinds.

The nature of the ruler instructing people in the bad 6
 faith are evil qualities of low and base aims; and they are
 as follows. Injuring religious works as their enemy, to be 7
 the foe like Baratrut of him who suffers for religion,
 obtaining the strength of the sinful Baratrut who is against
 humility, the vice of aiding Baratrut in opposing honour
 and respectability, sinful courage for vice which opposes
 a virtuous nature, sinful miserliness in liberally providing
 food for the soul, marring the good intentions of God by
 speaking high things, speaking the truth with the sinful
 motive of benefiting by it, pride which opposes magnani-
 mity, avaricious endeavours that oppose contentment, the
 open gifts and deeds of the sinful for diminishing virtuous
 acts by great sins, and all other vices of the wicked people
 connected with the Baratrut who opposed the virtues of
 Jamshid who belonged to the original faith. Thus the
 two kinds of qualities mentioned above oppose each other.
 The bad qualities of the leaders of base aims are for 8
 injuring virtue, and these are as follows: cherishing 9
 sinful thieves who oppose religiousness, vindictive and sinful
 humility which is opposed to courage, the impudence of
 the sinner which is opposed to obedience to God, secret

vindictiveness of the sinner opposed to open valour, miserliness of the sinner about providing food for the soul which is opposed to liberality, base cringing obedience of the sinner opposed to high and noble ideas, ignoble and slothful contentment opposed to diligence and besides these all other bad qualities of the sinner of base aims are opposed to the good qualities above mentioned of the virtuous.

-
- 1 (३३७) Exposition in the good religion about the nature of
 the Mazdayasnian religion, its foresight, gifts,
 wisdom, diligence, work, ideas power and advan-
 tages.

---

2 Be it known that the nature of the Mazdayasnian
 3 religion is the foresight of God ; and the gift of this fore-
 4 sight are wise acts. Again this foresight is a mine of
 superior wisdom for improving those who want it and is an
 5 emanation of the entire nature of Auharmazd. Its dili-
 6 gence is about the salvation of the sins of the world. Its
 work is by its reason and wisdom to distinguish the innate
 7 strength of every thing and to take it into proper use. Its
 power of work is employed to save men from unhappiness
 in this world and the next by keeping men away from the
 sinful deeds of Ahriman in order to preserve intact and
 8 pure the innate strength of things. Its benefit is derived
 from its continuing within finite time to reform creation
 by the aid of the knowledge of good works to be done
 during that time. And this work of reformation and
 renovation is accomplished by recognising the innate
 strength of things. And by saving men from the wicked-

ness of Ahriman through this work, they are to be renovated for complete and unmixed eternal happiness.

---

(۳۳۸) Exposition in the good religion about the head of the 1
Mazdayasnian faith and the chief of the religion of
demon-worship.

Be it known that the heads of the Mazdayasnian faith 2
or its Dastoor are those who having received their education and obtained a knowledge of the saving faith as his disciples at the hands of that holy and true teacher of religious knowledge, the prophet Zarthusht, have the firmness to believe sincerely in him as the prince of their faith, through their faith in God. And the pious disciples who obtain this training are the persons who obtain renown as the holy. Heads of the Mazdayasnian faith by giving to the world the benefit of the true faith through making the good ruler and king of a religious desposition owing to their friendship and influence with him and inducing him to spread over the world the true faith, and by loving and ruling virtuously all living beings, and lastly, by preserving men's souls for the happiness of the final renovation.

The leaders of the demon-worshipping religion are the 3
leaders of the religion of Zohak. They obtain wicked power by not believing in God; and thus they believe in Zohak the leader of the false faith; and as his disciples give to people evil knowledge connected with Ahriman; and give to people the spuriously brilliant education in the School of the false religion to do wicked deeds. They injure men and spiritual religion by their obtaining the friendship and love of the ruler of the false faith for de-

ceiving people, and by their inducing him to behave wickedly. And finally they make the whole world wicked.

- 1 (۳۳۹) Exposition in the good religion about the religious teacher who can save every man from sin and make him virtuous.
-

- 2 Be it known that to make a man free from sin and to make him virtuous are both done in the same way,¹ that is by making him live without sin and in virtue. The holy priest is the man to explain what is virtue; and by this explanation every soul has to lead a good life. Every man obtains from the Dastoor the knowledge of what to do and what not to do. A man lives in the world without sin by not injuring virtuous men, and then the man obtains the love of God. All men not having the benefit of the Dastoor's true knowledge about every thing, they do not possess the knowledge of God, religion and virtue. How can an ignorant man know of virtue without the aid of a religious teacher? Therefore every one amongst men has the need of a teacher of the salvation from sin and the acquisition of virtue.
-

- 1 (۳۴۰) Exposition in the good religion and advice about keeping the body as much as possible well-clothed; and about not remaining without Sudreh and Kusti.
-

- 2 Be it known that the reformation of all through the good faith is by the wisdom of Auharmazd whose servants we all are. This faith gives us knowledge to know this
-

1 *i. e.* Living without sin means obtaining salvation from hell, and obtaining salvation from hell is by becoming virtuous.

1 (۳۴۱) Exposition in the good religion about the usage of the good faith and the usage of the evil faith.

- 2 Be it known that the usage of the good faith is to do good and virtuous deeds about the next or spiritual world. The follower of that faith holds Auharmazd as the lord of his conscience and does good work pleasing to the Yazads.
- 3 He makes himself resplendent by the virtuous happiness of this world. He benefits the world and makes it prosperous by doing good public acts, by loving the innumerable peoples of the world and by being charitable to all alike.
- 4 The usage of the evil faith is to work for men's unhappiness and misery in the next world. And thus to tarnish the splendour of the spiritual world, to destroy wilfully the happiness of virtue in the world, and to seduce
- 5 people into liking falsehood. By his secretly injuring people and by robbing them of their happiness, the follower of the evil faith does not know happiness and pleasure and a pure conscience. And thus his nature appears unrighteous.
-

1 (۳۴۲) Exposition in the good religion about the things that are useful for spreading the faith in the world.

- 2 Be it known that there are these four things useful for spreading the faith in the world. A good understanding, knowledge of religion, the faculty of imparting that knowledge to people, and the ability of making people accept the faith. As the head of the community guides its members aright, and they listen to his advice; so the shepherd is the

head of the herd of guspands, and by taking them about skillfully for pasture he is like their leader. As the head of the faith must have knowledge of that faith for his flock of men, so the shepherd has knowledge of the faith for his flock. As the head of the community teaches his men the rules of right conduct in this world, so the shepherd trains his flock to move about properly and to seek pasture ; and by his skill in this he deserves to be held as the leader of his herd of guspands. It is injurious to appoint him the shepherd of guspands who does not possess the proper religious knowledge of training the flock. If the religious head of a community of men is ignorant of the faith, the community cannot be held together and is ruined and dispersed ; as he is not obeyed.

If the sheep have no shepherd they have no control, move listlessly about, and have no help for pasture.

If men have no Dastur learned in the faith they obtain no power of divine knowledge and become godless.

On the other hand if the Dastur learned in the faith have no community under him he remains isolated, and has no one to whom to impart religious knowledge ; and there is no one to accept his religion.

If there be no flock of guspands, the shepherd becomes poor and loses his dignity of guide. And pasture become useless. If the guide of the faith does not possess divine knowledge, he is useless without the power of religious knowledge and without followers of the faith. For if the head of the faith himself is not fit to teach the faith, the people remain in an unprofitable state without getting any reward of virtue.

- 12 If the shepherd is not able to guide his flock of guspands, they live lawlessly without control like prisoners and have no aid for their pasture.
- 13 If there be no head of the faith to make people believe in it, divine wisdom becomes useless, there is a dire want of religious knowledge of which the people remain in ignorance. The venerable dignity of such a head and his advice become useless. And the community derive no benefit from them.
- 14
- 15 If cattle have no pasture they are annoyed without food, become unhappy and prisoners as it were; and their movements are to no purpose.

---

1 (۳۴۳) **Exposition in the good religion about men of supreme dignity; and about very wicked men.**

- 2 Be it known that according to the good religion the persons of supreme dignity are the illustrious rulers and monarchs of men and the Dasturs of the age possessing
- 3 divine wisdom. Very wicked persons are the evil rulers and ancient priests of false religion.
- 4 Among great and good monarchs king Jamshid was the greatest and best. This king gave the people of this world knowledge about their bodies and soul (*i. e.* about this world as well as the next).
- 5 Among the great Dasturs the greatest Dastur was Spitaman Zarthusht, who gave men the best knowledge about the soul (or the spiritual world).
- 6 Among wicked monarchs the most wicked was Zohak who killed Jamshid.

Among wicked priests the most wicked was Tur-e- 7
Baratrut of evil nature and desirous of destroying Zar-
thusht's faith.

Among the great and good rulers and Dasturs to 8
come in future, doing good works for Frashokant (or final
renovation), the greatest will be Soshios. And among his
friendly colleagues in the work of final renovation will be
Kaikhoshro.

Among the most wicked men to come at the time of 9
the final renovation there will be Gadaros of the family of
the wicked Tur-e-Baratrut. And among the most wicked
priests will be Zohak. It is said in the good religion that
Soshios will be their vanquisher and destroyer.

---

(۳۴۴) Exposition in the good religion about those who accept 1
the faith and who dissuade men from sin.

Be it known that it is advised in the faith that men 2
should have zeal for good deeds. And those that are
advanced in virtue should dissuade men from loving sin
and wickedness.

---

(۳۴۵) Exposition in the good religion about the three cala- 1
mities that will befall the Mazdayasnian faith,
during the millennial period of Zarthusht, through
three rulers of the false faith and three priests of
the same.

Be it known that during the millennial period of 2
Zarthusht (*i. e.* in the interval between the time of Zarthusht

and that of Hoshedar) the Mazdayasnian faith shall be
 3 severely shaken by rulers of the false faith. The Turki
 prince Arjasp and his followers is to give the first blow.
 4 The second calamity will come from the ill-famed prince
 5 Alexander Rumi and his followers. And the third from
 the bare headed Sâad the Arab leader and his companions.
 6 Likewise shall the faith suffer during this period of
 Zarthusht from three priests of the false faith of whom the
 first is of the white race,¹ the second is Mazdak who aids
 evil in the world, and the third is Mahmutê.

---

1 (۳۴۶) (Exposition in the good religion) about the connection
 between it and divine wisdom.

---

2 Be it known that the words of the excellent wisdom
 of God were communicated to the good learned men of all
 countries before and after the preaching of the Mazdayasnian
 faith in this world. And these learned men of various
 continents were connected with the truth of this faith in
 this manner that they became acquainted with the precepts
 and writings of the good religion like the followers of the
 Mazdayasnian faith themselves.

---

1 (۳۴۷) Exposition in the good religion about very good times
 and about very evil times.

---

2 Be it known that when the peoples of all the kingdoms
 of the earth are reformed rightly by the true faith, and

---

¹ The priest of the white race is probably Mani.

when the good religion is powerful, by faith in it, owing to its connection with the state, then virtue prevails among men, the earth prospers, all living beings enjoy lasting happiness, lead fearless and healthy lives, become advanced in wisdom, and shine by good manners, then also the virtues of charity, veracity, fidelity as well as other excellent qualities are to be found in men.

When the peoples of evil kingdoms are *deformed* by the training in the false religion and guide themselves by the light of this false faith, then they spread immorality. And the earth becomes desolate, its inhabitants lead wicked lives, suffer pain, lose dignity through evil intentions, become destitute, and owing to wickedness appear of evil mien. And by the spread of sin, miserliness, ungratefulness and wicked intentions among men they become very defiled and vicious. 3

---

(२५४) Exposition in the good religion about the fear which the righteous have about sin; and the tendency of the evil to commit sin. 1

Be it known that a righteous man has to guard himself against (moral) sin. And the evil men are inclined to commit sin. Therefore the former should, bearing this in mind, think of the soul for the safety of the body, should obey God, and should utter mysterious thoughts about the most essential parts of the body. Those that are evil have no hope of saving their souls in the other world from God. Thus without any thought of spiritual faith they become strong for evil through the power of the latent animal 2 3

4 passions. Man obtains salvation (from sin) by the thought
of spiritual virtue and control of the soul. Whilst by the
wisdom of the demons man becomes endowed with the
strength of all the wicked and sufficiently harmful through
5 this strength. Man recognises what is wise and obtains
power through the aid of the Yazads. He is also em-
boldened to speak out unhesitatingly for the good of the
people; and for this boldness the demons feel sorrow and
evil men feel hurt. By the wisdom of the Yazads man
becomes illustrious, honourable through virtue, and is
blessed by the good wishes of God.

---

1 (۳۶۹) Exposition in the good religion about the man con-
nected with the Mazdayasnian faith making the rule
of virtue to prevail and the faith in the false reli-
gion to disappear.

---

2 Be it known that owing to this (*i. e.* by being con-
nected with the Mazdayasnian faith and by keeping aloof
from the false faith) man obtains courage, blessings and
earthly happiness, intelligence and splendour. He, who is
connected with the Mazdayasnian faith, obtains the good
strength of that faith, viz. virtue, prosperity, improvement,
reputation, intelligence and pomp, which all tend to happi-
ness. The Dastur in this world like the ruler makes men
religious, civilized, glorious, intelligent, blessed and, finally,
happy; and encourages the rule of conscience in man.
The Mazdayasnian faith is the strength of the kingdom of
such subjects. The kingdom that has the strength of this
faith enjoys a high rank among kingdoms, and improves by
its permanent strength.

The followers of the false faith use their strength to 3
 deceive people and wreak their vengeance upon them.
 This being the case the state should reform its subjects and
 rule them liberally; it should reform its unworthy and
 contemptible subjects into civilized, clever, well-meaning,
 and praiseworthy and happy beings, and should keep
 thereby their miserable and nude body from harm.

If the world is to be saved from the injury of terrible 4
 wild beasts, the state should always be anxious to reform it
 on every occasion.

Man's happiness and well-being in this world depends 5
 on removing the difficulties which harass him. The
 subjects of the monarch of the evil faith labour under
 difficulties and are weakened through restraint; and thus
 this rule proves fatal in a certain way. It is improved
 by severing its connection with the evil faith and by avoid-
 ing conformity with it. For it is through religious im-
 postors and malefactors that the subjects prevail over the
 state and disobey authority, as well as the empire is shaken
 at times to its foundations. The evil faith must be
 abandoned by men as it leads to misery in the world, and
 misery kills even wild beasts. The evil faith exists owing
 to miserable men. Its rule is useless to men and its autho-
 rity is diminished.

---

(२९०) Exposition in the good religion about the abode of 1
 freedom for mortals.

Be it known that the abode of freedom for mortals is 2
 reached by the soul when it becoming pure through virtue
 and obtaining salvation from hell, goes to 'Hamestagan.'

3 A higher abode is attained when by the aid of the spiritual Yazads it goes from 'Hamestagan' to Heaven.

4 The third and highest abode is obtained by entering 'Garothman' through the aid of the Ameshaspands.¹

---

1 (۳۵۱) Exposition in the good religion about the connection between the rulers and the ruled being kept up by the virtuous power and favour of the Almighty.

---

2 Be it known that the good ruler remains in communion with God owing to his virtuous power and favour. And his subjects should be connected faithfully with him in order to be in communion with God. It is owing to his virtuous power that the subjects' bodies and property are looked after by the just rulers. Likewise the ruler is kind owing to his connection with God. The ruler who is just has the protection and favour of God; and he is the lord of his subjects' bodies and wealth. The people of the world derive great benefit by following his faith and obeying his rule.

---

1 (۳۵۲) Exposition in the good religion about the virtuous and wise among men obtaining through the Yazads spiritual wealth; and about the wicked not obtaining it.

---

2 Be it known that the wise among men sometimes get from the Yazads wealth which is useful to his existence. When they do not get it from the Yazads, high and virtuous thoughts, and the work done through this wealth are

---

¹ From this text it is clear that the soul can be saved from hell by good deeds done for him here after death and can attain 'Hamestagan.' If more good deeds are done for him, the soul can go from Hamestagan to Heaven. And finally by still more good deeds done the soul reaches the highest Heaven or 'Garothman.'

prevented. Man does not get the idea of obtaining food for strengthening the soul, himself without the agency of the Yazads. The strength which comes of this spiritual wealth and the desire for it being wanting, he thinks of degrading thoughts. But spiritual strength and wealth which is from the Yazads, being not in his possession, he does not enjoy contentment and peace of mind. The wicked among men sometimes get wealth through the worldly Yazads (or the heavenly spirits.) But thereby they do not get the good and timely thoughts of the spiritual Yazads. Therefore the obtaining of spiritual wealth from these Yazads is always attended with pain and misery; and their not obtaining it renders their souls discontented and displeased. 3

From these above mentioned causes then it is clear that all wise men are zealous and worthy of obtaining good recompense from the Yazads. And the wicked have neither the zeal nor the merit of obtaining such good rewards. 4

---

(३०३) **Exposition in the good religion about the wishes of a dishonest and wicked man.** 1

Be it known that a man's honest wish is about doing worthy and solid dignified acts about his mind; and all these dignified acts are through virtue; and by these we should try to obtain spiritual satisfaction and salvation for the soul. 2

The chief wish of a dishonest man is to lead himself blindly to vain things and to give vain and empty dignity to his kind. Everything sinful tends to spiritual dissatisfaction and perdition. 3

The chief wish of the wicked man is not to dignify his mind in a solid way, but to undermine the desire for digni- 4

fied virtuous deeds. And this wish is of evil injurious origin and connected with the resources of vice.

---

1 (२०४) Exposition in the good religion about the advice given
by Jamshid to men.

---

2 Be it known that King Jamshid has thus advised men.
3 First to repent of having showed contempt to the Creator.
4 Secondly, that the deeds which can aid them in obtaining
5 happiness in the next world are virtues. Thirdly, that if
they set their heart in obtaining material wealth, they can-
6 not obtain reverence and honour. Fourthly, that if they are
wise and veracious, their glory will increase and be lasting.
7 Fifthly, not to tell lies at all, lest their honour and glory be
8 tarnished. Sixthly, that all men have to reach heaven by the
aid of the Yazads,—if these do not aid men the latter cannot
obtain heaven. Man sees the way to heaven by the virtuous
aid of the Yazads, and he does not lose the path of righteous
ness and become miserable. For Jamshid lost his virtuous
and solid happiness when he was deceived by the Devs and
preferred that happiness which ruined his rule. He used
his truth-speaking tongue by which he had obtained glory
for telling lies which injured his honour. When he be-
haved presumptuously towards God, Who had created him,
and given him splendour of protection, he was deprived of
the intercourse with the good Yazads.

---

1 (२०९) Exposition in the good religion about what preserves
splendour and what destroys it.

---

2 Be it known that every servant of God preserves his
soul (from harm) by thinking of Him, Who bestows

splendour. Thus it is meet that mortals should thank Him and remain zealous in their work.

Man is deprived of splendour (of faith) by contemning the Creator, by being ungrateful to Him and by becoming lazy in work. 3

---

(۳۵۴) Exposition in the good religion about the man's soul being the master of his own person and its adviser. 1

Be it known that God has created the Creation for its appointed work; and every part of creation is rendered visible by its work. And this work is continued in the world by the soul of each such part. The soul advises man about his appointed work. A man guides and improves himself in this world by one of the kinds of spiritual wisdom. This kind pertains to the One (Auharmazd), and thereby many are wise. Just as a man from owning one house comes to own many houses, from owning one street has many, from one village and city owns many villages and cities, from one continent or region several regions. As this universe and its land is moulded by the reformed and wise created beings moving upon it, so the wise people of this whole universe are created by God for reforming by the splendour of virtue His creation. This good work is hindered by an evil kind of chief of men (or the evil priest or king). As the earth supports the whole system of buildings upon it, so by a bad chief people are encouraged in false ideas. 2 3 4-6 7 8

---

(۳۵۷) Exposition in the good religion about the power of rule benefitting as well as injuring men. 1

Be it known that Ahriman possesses the soul of wicked men connected with him; and thus the man attracted to the 2

evil one for the perdition of his soul. The saviour of the soul
 3 from this desire is the divine instinct in man. The desire
 is strong enough to obtain as much of worldly goods as the
 sinner wants ; and hence the sinner has wealth and power.
 When this desire is very strong in a man, he needs propor-
 tionately strong divine instinct for saving his soul from it.

4 When a man is devoid of the desire for power and wealth,
 he is conscientious. And thereby he always possesses the
 divine instinct for preserving his soul. And this desire being
 thus absent, that man obtains beneficial power and wealth.

5 The man who possesses proper virtuous courage, keeps
 the divine instinct till the end, and thereby is very strong and
 resplendent. As long as a man possesses requisite divine
 instinct, he can preserve the soul by the assistance of the
 Yazads. But when he becomes immoral through wicked
 power and wealth, his soul is injured and he becomes
 inglorious ; and his power and wealth are destroyed.

---

1 (۳۵۸) **Exposition in the good religion about one's doing works
 for the benefit of his soul himself ; and about not do-
 ing anything which is injurious to the soul.**

---

2 Be it known that a man must do himself personally
 good deeds for his soul's benefit. If a man does not do a deed
 required for his spiritual welfare, no other man can do that
 3 for him. The explicit explanation of it is that the chief of hell
 does not allow man's soul to keep away from sin and to throw
 off the noose from his neck for doing virtuous deeds (*i. e.*
 he does not allow the noose which is round man's neck
 for the above purpose, to fall away from the neck by doing
 virtuous deeds.) And the Demon of Death hurries him away
 from this world by killing him. That is the chief of hell carries

away his soul to hell by seizing hold of this noose.¹ And then he has to suffer punishment and misery till the day of judgment. And this sinful soul can relieve itself from hell and obtain higher bliss and pleasure through lasting faith like the holy men. He is kept apart from his relatives and kindred 4
in the lowest apartment. He keeps his soul there solitary and uncontrolled. Just as a man loses in this world power, wealth and happiness, and is alone and desolate. The men who are under the good Yazads, are so much aided by them owing to their faith in them, that they become virtuous and are highly benefitted.

---

(२७९) Exposition in the good religion about man's glory disappearing by tarnishing the glory of the resplendent God. 1

Be it known that God has created the world for work ; 2
and thus by the aid of the Yazads the whole Creation does good works relating to God. Man continues to work owing to diligence of soul. Diligence consists in thinking the soul 3
subordinate to God. By diligence the work of the Creator is continued. And the Creator's work is to be done according to his wish. (That is, wish is to be done after knowing what would be pleasing to Him and give him a return from Him.) Those who are wrongly diligent and disobey 4
the Creator, lose their glory ; and their desire of obtaining recompense from Him by doing His work, dwindles away.

---

(२८०) Exposition in the good religion about the protection and care of the world. 1

Be it known that towards God, the Creator of the soul 2
and its Protector, the soul shows its true love by praise and

---

1 In Vendidad (Farg. 19, para 29) it has been revealed that the sinner who dies without repentance and salvation, has a noose round his neck, holding which the Dev Vijresh carries him off to hell.

3 gratitude. But if men forget the praise and gratitude due to the Creator of their souls, these souls are given up by Him and no longer cared for. And when they are not cared for by God, the Druj injures them; and they are rendered miserable through this injury of the Druj.

---

1 (२५१) Exposition in the good religion about the superior or inferior value of men.

---

2 Be it known that a man is valued according to his spiritual wisdom. And this spiritual wisdom is obtained through diligence. This wisdom which shows diligence is given him by his best superior Yazads. And by this he is himself valued; as a man is valued by his deeds above and below water, land, the animal and vegetable kingdoms.

3 His medium actions are on a par with land, water, the animal and vegetable kingdoms. And a deed greater by a third than these four, is to remove the injury done to the earth
4 by the opposite revolution of the sky and the earth. And a deed greater by two-thirds is to bring up animate beings
5 without disease. And the best and most valuable deed is the care taken of the people of the world by the holy man and righteous ruler as ordained in the good religion.

6 Man's low state is owing to the evil desires of his soul and its evil diligence. He who shows evil diligence to man and injures his spiritual happiness, is the evil leader Ahriman. As long as the wisdom about the eternal happiness and the soul is wanted by the soul of a man, he is held in low estimation.

7 The bodies of those men who injure the strength of the world by wicked deeds, are lifeless owing to their destructive deeds, and their dead bodies being rotten are infernal.

दीनर्द्ध केताबनां सातमां दइतरना अगतजोग
लोगताना शब्द कोष.

GLOSSARY OF SELECT TERMS.

مطول = پدایطول ना. पेशदादी टो-
लाना पादशाह इरेदुनना नाधलो दीकरै,
मीनोचिहर पादशाहना ममापो. (अव०
مطول, ३१० ایرج). *n.* The young-
est son of king Feridun of the
Peshdadian line; father of
king Minocher's mother.

سخن = سخن نامه ना. भाषाण,
वाचन. (अव० سخن + نامه, ३१०
سخن — آواز). *n.* Sermon, lecture.

ریشه = درخت انار ना. दारमनां
जाडनी जड, मुलीडि. *n.* Root of
the pomegranate tree.

پادشاه = پادشاه ना. नेक अदलो,
सारां कामना अवेन. *n.* Reward for
good deed.

ایمان = اعتماد ना. अतेकाद,
वीसवास, भरोशो. (३१० اوستام). *n.*
Faith, Confidence.

استخوان = استخوان ना. गरदननी नीचे-
नुं हाडकुं. (३१० آخر). *n.* Collar-
bone.

شاگرد = شاگرد ना.
शागेरद, येला, नीशालीओ. *n.* Dis-
ciple, pupil.

همانند = همانند कि. वि. ज्यांसुची,
ज्यांसुची, ज्यांवेर. *adv.* As long as,
so long.

سلطان = سلطان ना.
भली दीनवालो हाकम, पादशाह. २.
पेहलवान. (अव० سلطان, ५१०
سلطان). *n.* The Ruler of the
good faith, hero.

بدون کستی = بدون کستی वि. कुस्ती
वगरनुं, वगर कुस्तीवालुं. *adj.* Not
having the *kusti* on.

مهربان = مهربان वि. दयालुं,
मायावन्त, रेहम नगरनुं.
adj. Merciful, kind.

شیرین = شیرین ना. आरंजनुं शरपत.
(३१० شیرین). *n.* Orange syrup.

مردود = مردود वि. छिनाअेलुं,
अदनाम थाअेलुं. (अव० مردود).
adj. Despised, ill-known.

𐬰𐬀𐬎𐬎𐬀𐬎𐬎𐬀 = 𐬀𐬎𐬎𐬀𐬎𐬎𐬀
 ના. મોતનો દેવ, અજલ, જમ. (અવ૦
 𐬀𐬎𐬎𐬀 + 𐬀𐬎𐬎𐬀, 𐬀𐬎𐬎𐬀, 𐬀𐬎
 𐬀𐬎𐬎). *n.* The angel of death.

𐬀𐬎𐬎𐬀 = 𐬀𐬎𐬎𐬀 ના. ઘોડ-
 સવાર, ઘોડા ઉપર સવારી કરનાર. (અવ૦
 𐬀𐬎𐬎 + 𐬀𐬎, 𐬀𐬎𐬎). *n.* Rider.

𐬀𐬎𐬎𐬀 = 𐬀𐬎𐬎𐬀 ના. પેશ-
 દાદીઆંન પાદશાહ ફરેદુનના પાપનું નામ.
 (અવ૦ 𐬀𐬎𐬎, 𐬀𐬎). *n.*

The name of the father of
 Feridun of the Peshdadian line.

𐬀𐬎𐬎𐬀 = 𐬀𐬎𐬎-
 ફરવાકના ત્રીજા છોકરાનું નામ. *n.*
 The name of the third son of
 Fravak.

𐬀𐬎𐬎𐬀 = 𐬀𐬎𐬎 ના. દેવ-
 પ્રસ્તી દીનનો પેશવા, એહરેમનની દીનનો
 ધરમચુર. (અવ૦ 𐬀𐬎, 𐬀𐬎).
n. The chief of demonolatry;
 priest of Ahriman's religion.

૭—૭

𐬀𐬎𐬎𐬀 = 𐬀𐬎𐬎
 ના. કેકાઉસની ઓલાદનું, કેકાઉસની
 વંશનું. *n.* A scion of the family
 of Kai-Kaoos.

𐬀𐬎𐬎𐬀 = 𐬀𐬎
 ના. પેહલા
 કેયાંની વડિંસના પાદશાહ કેકોબાદનું નામ.
n. The name of king Kai-

Kobad the first ruler of the
 Kaianian line.

𐬀𐬎𐬎𐬀 = 𐬀𐬎
 ના. કેયાંની
 ત્રીજાના ત્રીજા દીનદાર પાદશાહ કેખસર-
 નું નામ. (અવ૦ 𐬀𐬎, 𐬀𐬎).
n. The name of the
 saintly king Kai-Khosro the
 third ruler of the Kaianian line.

—૭

𐬀𐬎𐬎 = 𐬀𐬎
 ના. પશ્ચિમ દશા, આહમણ. *n.* The west.

𐬀𐬎𐬎 = 𐬀𐬎-
 ના. વેરી વીચાર, વેરભરેલું મન. વિ. કપટી
 દીલનો, વેરભાવી. *n.* Revengeful thought. *adj.* Revengeful, vindictive.

—૭

𐬀𐬎 = 𐬀
 વિ. કીરતીવાન, ઇન્જાતદાર, માનવન્ત. *adj.* Glorious,
 honorable.

𐬀𐬎 = 𐬀
 ફિ. (સુતર) કાંતવું, યા (ઉત) કાંતવી. (ફિ. 𐬀).
v. To spin.

૯-૫

۱۰۰۰۰=۱۰۰۰۰۰۰۰ વિ. ઉલટ આપનાર, ઉત્તેજન આપનાર. (۱۰۰+۱۰૦ ઉપરથી.)

adj. Encouraging.

۱۰۰۰۰۰۰=۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ના. હીમત, ઉલટ. વિ. હીમતવાહુ, ઉલટભરેલુ.

n. Courage, zeal. adj. Courageous, zealous.

૧-૩

۱۰۰=۱۰۰૦ વિ. શોક ઉત્પન્ન કર-

નાર, ઉલટ આપનાર. (કાં ۸; ۱). adj. Encouraging.

۱۰۰۰=۱۰۰૦૦૦ ના. પેશ-

દાદીઆંન પાદશાહ હોશંગે તપ્પતનશીન કરેલા આતશનું નામ. (અવ૦ ۱۰۰૦૦૦). પાદશાહ ફરૈદુનના ભતરીબ અને મીનાચેહરના આપનું નામ. (શાહનામેહમાં એને

پشنگ નામે જણાવેલોછે.) n. The name of the fire established by the Peshdadian king Hushang; also the name of king Feridun's nephew & Minocher's father. (In the Shah-Nameh he is called پشنگ).

۱۰۰=۱۰૦૦૦ ના. બદ દુવા,

સરાપ. (કાં ۱۰). n. Curse.

૧-૧

۱۰=۱૦૦ ના. બરસમનો તાએ.

૨. લાકડાનો કટકો. ૩. માથાનો યા દાહડીનો બાળ. (કાં ۱૦, ۱૦ ۱). n. Barsom. 2. A piece of wood. 3. Hair of the head or of the beard.

۱۰-۱૦=۱૦૦૦ નાં ફરવા-

કના એથા દીકરાનું નામ. કાં ۱૦, એની એલાદ અરબસ્તાનમાં વસી હતી અને તે ત્યાંનો હાકમ હતો. એનાં નામ ઉપરથી અરબસ્તાનને તાજનો દેશ કરીને કહેછે, અને આરબને તાજી تاجي નામે ખેલેછે. તાજનો દીકરો મરદાસ مرداس

અને તેનો દીકરો જોહાક زحاک હતો.

n. The name of the fourth son of Fravak. Pers. تاج His family having settled in Arabia & he being the ruler of that country, it is called the land of Taj, & the people Tajis تاجي after him. Taj had a son called Murdas مرداس who had for his son Zohak زحاک.

۱۰=۱૦૦૦૦ ના.

ચલકાત, રૈશની, પ્રકાશ. ૨. ઈજત, આબર. n. Lustre, Reputation.

૭—૭

સંસ્કૃત=અસંખ્યા ના. ગણતરી. કિ. ગણવું. (અવં ۱۰۰). n. Enumeration. v. To recite.

૭—૭

ફુલ=લેલ ના. ધારતી, દેહશત, પીઠીક. (અવં ۱۰۰, ۱۰۰). n. Fear.

ગુપ્તવચન=અજ્ઞાતવચન ના. ખેશારત, ગેપી ચેતવણી. (અવં ۱۰૦ + ۱۰૦). n. Mysterious warning.

ઢાલ=ગુણવચન ના. સાયો, ઝોથો. ૨. ઢાંકણ. n. Protection, cover.

જાણવચન=અજ્ઞાતવચન ના. રૈયત,

રેહવાસી, રહસ. n. Subjects, inhabitants.

જીવંત વચન=જીવંત-વચન ના.

જેહરકાતેલ, તીક્ષ્ણ જેહર. n. Virulent poison.

જાણવચન=જાણવચન ના.

કેલવણી આપનાર, તરખીઅત કરનાર. ૨. ઉસ્તાદ શીક્ષક. n. Master, professor, educator.

૭—૭

જાણવચન=જાણવચન ના. નુર, રોશની, ખોરેહ. (અવં ۱۰૦, ۱۰૦). n. Lustre.

જાણવચન=જાણવચન ના. પેશદાદી-આનના પેહલા પાદશાહ હોશંગના આપનું નામ છે. એના ચાર દીકરામાં પેહલો હોશંગ—બીજો વહુદાતે—ત્રીજો અશોદાતે

અને ચોથો તાજે ધતીયાદી નામના હતા. n. The name of the father of the first Peshdadian king Hoshang. Among his four sons Hoshang was the eldest; next was Vahudatê, then Ashodatê; & the youngest was Taj.

૭—૭

ગુણવચન=જાણવચન ના. પાયો. ૨. મકાન. (કાં ۱۰). n. Foundation. 2. Building. ગુણવચન=જાણવચન વિ. ડગનાર, ફરેખ દેનાર. (કાં ۱۰). adj. Deceptive, enticing.

જાણવચન=જાણવચન ના. ચોરી, લુટ. (અવં ۱۰). n. Theft, plunder.

૬—૬

𐬔𐬀𐬎𐬎=𐬔𐬀𐬎𐬎 વિ. આએ એમલો
 ૧૧૬૭ મી પાવલની અંદર આપણને મલેછે
 અને તેનો ઉચ્ચાર એ રીતે હમાએ કરેલોછે,
 પણ 'ગજસ્તે અપાલેશ' ના પેહલવી
 રેસાલામાં એવોજ એમલો મામુન અલી-
 કાના સેફવી નામ તરીકે વપરાયેલો આપ-
 ણુને મલેછે જેમકે:— 𐬔𐬀𐬎𐬎 𐬀𐬎 𐬀𐬎
 તેનો અર્થ 'ધર્માનદારોનો સરદાર મામુન'
 કરીને થાયછે, માટે દીનકર્દના ૧૧૬૭ માં
 પ્રકરણમાં વપરાયલા 𐬔𐬀𐬎 ને 𐬔𐬀𐬎 કરી
 વાંચવો. *adj.* This word occurs
 in ૧૧૬૭ chapter, where we have

spelt it thus. But we find that
 in the Pahlavi essay 'Gajaste-
 Abalish' the same word is
 used as an epithet of the
 Mamun Caliph in 𐬔𐬀𐬎 𐬀𐬎 𐬀𐬎
 'Mamun the commander of
 the Faithful.' Therefore in
 ૧૧૬૭ chapter of the Dinkard
 instead of 𐬔𐬀𐬎 read 𐬔𐬀𐬎.

𐬀𐬎𐬎=𐬀𐬎𐬎 ના. મકાન, રેહઠાણ,
 ઘર. (અવ૦ 𐬀𐬎𐬎, 𐬀𐬎 𐬀𐬎).
n. House, residence.

૧—૧

𐬀𐬎𐬎=𐬀𐬎𐬎 ના. હાંકનાર, ચલાવનાર. *n.* Director, leader.

𐬀𐬎𐬎=𐬀𐬎𐬎 ના. મુલીકિં, જડ. *n.* Root.

𐬀𐬎𐬎=𐬀𐬎𐬎 ના. હાએ, અક્ષોશ. *n.* Expression of sorrow
 and pain.

૬—૬

𐬀𐬎𐬎=𐬀𐬎𐬎 ના. (ઘોડાની) રેણુ, (બલદના) અછોરા. (𐬀𐬎 𐬀𐬎). *n.*
 Reins of the horse, leading strings.

૧—૬

𐬀𐬎𐬎=𐬀𐬎𐬎 વિ. સહમજદાર, જાણ-
 નાર. *adj.* Experienced, knowing.

𐬀𐬎𐬎=𐬀𐬎𐬎 ફિ. ઈજા
 થવી, નોકસાન પામવું, હલાક થવું. (અવ૦
 𐬀𐬎+𐬀𐬎). *v.* To be hurt, annoyed.

𐬀𐬎𐬎=𐬀𐬎𐬎 વિ. દુઃખ
 દેનાર, દુખી કરનાર. *adj.* Injuri-
 ous, harmful.

𐬀𐬎𐬎=𐬀𐬎𐬎 ફિ. વણવું.
 (𐬀𐬎 𐬀𐬎). *v.* To weave.

۱۱۱=۱۱۱ ના. આતશનો
 ભભુકો, બલતું. (ફાં ડરાં). *n.* Flame
 of fire.

۱۱۱=۱۱۱ ના. પાતરું, પાણુ, જાડનું
 પાતરું. (ફાં બર્ક). *n.* Leaf of
 a tree.

۱۱۱=۱۱۱ ના. લોભની કેલ-
 વણી. (ફાં ડરંજ). *n.* Training
 to ambition.

۱۱۱=۱۱۱

ફિ. ટુટવું. (ફાં કસ્ટકિ). *v.* To
 break.

۱۱۱=۱۱۱ વિ. સારી
 તપાસ રાખનાર, સારી રીતે જોનાર. *adj.*
 Vigilant.

۱۱۱=۱۱۱ ના.
 દીવાનગી, દીવાનાપણું. (ફાં હા, અથવા
 વાહકિ). *n.* Madness, insanity.

۱۱۱=۱۱۱ ફિ. થવું, હોવું,
 બનવું. ૨. ફરવું, ઉલટાઈ જવું. (ફાં
 કુશ્તન). *v.* To be. 2. To be
 changed.

—

۱۱۱=۱۱۱ અથવા ۱۱۱=۱۱۱ ના. ગોવાલીઓ, ઢાર
 ચરાવનાર. (ફાં શબાન). *n.* One who herds cattles.

۱۱۱=۱۱۱ ના. મીઠાસ. વિ. મીઠું. (અવં શીયો, ફાં શીયો). *n.*
 Sweet Taste. *adj.* Sweet.

—

۱۱۱=۱۱۱ ના. The name of one of the
 ગુનદી. (ફાં સ્ટરકિ). *n.* Insolence. Avesta Nasks.

۱۱۱=۱۱۱ ના. યાહુદી ધર-
 મનું લખાણ. (Hib. શરિત, શરિત, Ar. શરિત). *n.* The Jewish scrip-
 tures.

۱۱۱=۱۱۱ ના. અવસ્તાના
 ૨૧ નુસ્કોમાનાં એક નુસ્કનું નામ. *n.* evil faith.

—

۱۱۱=۱۱۱ ના. વસીલો. ૨. તરીકો, કાએદો. *n.* Medium.
 2. Rule, manner.

આગે પુસ્તક સાતમાને ધ્યાતાં થાએલી ભુલને લગતું નંદ શુદ્ધી પત્રક.

મકે.	મતર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૪૦૬	૧૯	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૦૭	૧૩	.....૧૧૫૭૧૫૭	.....૧૧૫૭૧૫૭૧૫૭
૪૦૭	૧૩	.....૧૧૫૭૧૫૭	.....૧૧૫૭૧૫૭૧૫૭
૪૧૬	૨૨	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૨૦	૧૪	.....૧૧૫૭૧૫૭	.....૧૧૫૭૧૫૭
૪૨૦	૧૬	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૨૨	૧૯	.....૧૧૫૭૧૫૭	.....૧૧૫૭૧૫૭૧૫૭
૪૨૩	૧૧	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૨૩	૨૦	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૨૫	૪	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૨૫	૧૩	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૨૬	૪	.....૧૧૫૭૧૫૭	.....૧૧૫૭૧૫૭૧૫૭
૪૨૭	૨	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૨૭	૩	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૩૦	૬	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૩૦	૨૦	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૩૨	૭	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૩૪	૭	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૩૭	૨	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૪૨	૬	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૬૦	૩	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૬૫	૨૦	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭
૪૬૭	૮	.....૧૧૫૭	.....૧૧૫૭

جانب. ۱ سو. و ساء. ل م و ن. و م ن و ع. ا و س و د. د. و س و ع. م و ن.
جانب. ۲ سو. و م ن و ع. م و ن. و م ن و ع. ا و س و د. د. و س و ع. م و ن.
ل م و ن. د. سو. د. سو. ل م و ن. ا و س و د. د. و س و ع. م و ن.

۳ } سو. م و ن و د. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

۴ } سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

۵ } سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

۶ } سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

۷ } سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

۸ } سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

ل م و ن. ا و س و د. د. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

سو. و م ن و ع. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

جانب. و م ن و ع. ا و س و د. د. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

سو. و ساء. سو. و ساء. سو. و ساء. سو. و ساء. سو. و ساء.

سو. و ساء. سو. و ساء. سو. و ساء. سو. و ساء. سو. و ساء.

۱ } (۳۵۷) سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

جانب. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

۲ } سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

۳ } سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع. سو. م و ن و ع.

۴ } ۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰.
 ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰.
 ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰.
 ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰.
 ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰.

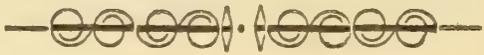
۱ } ۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰.

۲ } ۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰.
 ۳ } ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰.
 ۴ } ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰.
 ۵ } ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰.
 ۶ } ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰.
 ۷ } ۱۰۱. ۱۰۲. ۱۰۳. ۱۰۴. ۱۰۵. ۱۰۶. ۱۰۷. ۱۰۸. ۱۰۹. ۱۱۰. ۱۱۱. ۱۱۲. ۱۱۳. ۱۱۴. ۱۱۵. ۱۱۶. ۱۱۷. ۱۱۸. ۱۱۹. ۱۲۰.
 ۸ } ۱۲۱. ۱۲۲. ۱۲۳. ۱۲۴. ۱۲۵. ۱۲۶. ۱۲۷. ۱۲۸. ۱۲۹. ۱۳۰. ۱۳۱. ۱۳۲. ۱۳۳. ۱۳۴. ۱۳۵. ۱۳۶. ۱۳۷. ۱۳۸. ۱۳۹. ۱۴۰.
 ۹ } ۱۴۱. ۱۴۲. ۱۴۳. ۱۴۴. ۱۴۵. ۱۴۶. ۱۴۷. ۱۴۸. ۱۴۹. ۱۵۰. ۱۵۱. ۱۵۲. ۱۵۳. ۱۵۴. ۱۵۵. ۱۵۶. ۱۵۷. ۱۵۸. ۱۵۹. ۱۶۰.
 ۱۰ } ۱۶۱. ۱۶۲. ۱۶۳. ۱۶۴. ۱۶۵. ۱۶۶. ۱۶۷. ۱۶۸. ۱۶۹. ۱۷۰. ۱۷۱. ۱۷۲. ۱۷۳. ۱۷۴. ۱۷۵. ۱۷۶. ۱۷۷. ۱۷۸. ۱۷۹. ۱۸۰.
 ۱۱ } ۱۸۱. ۱۸۲. ۱۸۳. ۱۸۴. ۱۸۵. ۱۸۶. ۱۸۷. ۱۸۸. ۱۸۹. ۱۹۰. ۱۹۱. ۱۹۲. ۱۹۳. ۱۹۴. ۱۹۵. ۱۹۶. ۱۹۷. ۱۹۸. ۱۹۹. ۲۰۰.

1- 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1 } (302) 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

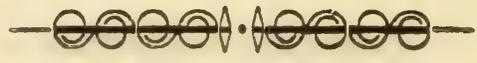
2 } 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

۱۱۱ } ...
 ۱۱۲ } ...
 ۱۱۳ } ...
 ۱۱۴ } ...
 ۱۱۵ } ...
 ۱۱۶ } ...
 ۱۱۷ } ...
 ۱۱۸ } ...
 ۱۱۹ } ...
 ۱۲۰ } ...

۱ } ۱۳۴۸ } ...
 ...
 ...

۲ } ...
 ...
 ...
 ...
 ...

{ 7 } انما... و... و... و... و... و...
 { 8 } ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

{ 1 } (٣٣٨) ...
 ...

{ 2 } ...
 ...
 ...
 ...
 ...

۶ { ویرانی. و سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

سوره. و سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

۷ { سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

و سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

و سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

و سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

و سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

و سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

و سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

و سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

و سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

۸ { سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

۹ { سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

و سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

و سوره. مکه. و سوره. ق. لکه و سوره. ل

۶ { ۶ } . . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

۷ { ۷ } . . . . .

۸ { ۸ } . . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

۹ { ۹ } . . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

. . . . .

۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰. ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰. ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰. ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰. ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰.

(۳۱۷) ۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰. ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰. ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰. ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰. ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰.

۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰. ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰. ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰. ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰. ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰.

په لاس - وروسته له دې اړوند د. ۱۴۶. د دې ورو. ورو. په لاس. په لاس د دې.
په لاس. ۱۴۶. په لاس د دې. په لاس. د دې ورو. په لاس. په لاس د دې.
په لاس. په لاس. په لاس د دې.

۱ } (۳۱۵) په لاس. په لاس. د دې ورو. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې.
په لاس د دې. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې. د دې ورو. په لاس.
په لاس د دې. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې.

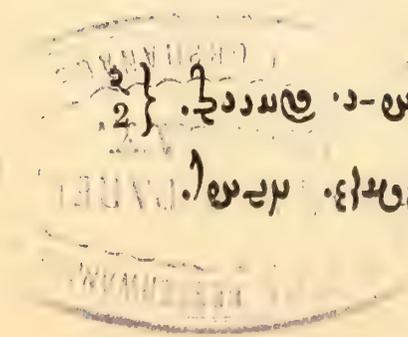
۲ } په لاس د دې. د دې ورو. په لاس. د دې ورو. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې.
په لاس د دې. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې. د دې ورو. په لاس.
د دې ورو. په لاس. د دې ورو. په لاس. د دې ورو. په لاس. د دې ورو. په لاس.
په لاس د دې. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې. د دې ورو. په لاس.
په لاس د دې. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې. د دې ورو. په لاس.
په لاس د دې. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې. د دې ورو. په لاس.
په لاس د دې. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې. د دې ورو. په لاس.
په لاس د دې. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې. د دې ورو. په لاس.
په لاس د دې. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې. د دې ورو. په لاس.
په لاس د دې. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې. د دې ورو. په لاس.

۱ } (۳۱۶) په لاس. په لاس. د دې ورو. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې.
په لاس. په لاس. د دې ورو. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې.
په لاس د دې. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې.

۲ } په لاس د دې. د دې ورو. په لاس. د دې ورو. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې.
په لاس د دې. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې. د دې ورو. په لاس.
په لاس د دې. د. ۱۴۶. په لاس. په لاس د دې. د دې ورو. په لاس.

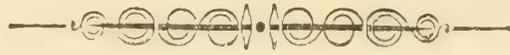

آردند. د. طایفه اندک. وای. من و چون بدو درند. وای. مدینه آردند. وای.
 طایفه ای که در آنجا درند. وای. آید در آنجا درند. وای. بدفع از آنجا
 و آید درند. وای. من و من بدو درند. وای. سکین ساری. و. من و آنجا. وای.
 مدینه ای که در آنجا درند. من - طایفه. وای. د. طایفه و درند. من - طایفه ای که درند.
 ۴ } طایفه ای که در آنجا درند. وای. من و من درند. وای. وای. وای. وای.
 آردند. من و من درند. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.

۱ } (۳۱۱) طایفه ای که در آنجا درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.

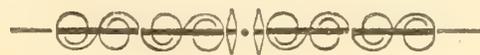

۲ } من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 ۳ } وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.
 وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای. من و من درند. وای.

۳۰۹) ۱ { ۱
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.

۲ { ۲
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
۳ { ۳
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
۴ { ۴
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
۵ { ۵
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.

۳۱۰) ۱ { ۱
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.

۲ { ۲
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
۳ { ۳
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.
سند و سونو. ۱. سند و سونو. ۱. سند و سونو.

۳۰۶) مدونو. مانو چارو س. داسفونو. اچو منو. ۱۴۶. { ۱
} ۱ مانو پو. د. ولسو. وچو ٔو

۳) مانو منو. مانو چارو س. اچو منو. د. مانو منو. اچو منو. { ۲
} ۲

مانو چارو منو. ولسو. مانو منو. مانو چارو منو. ۱۴۶. مانو منو.

مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. اچو منو.

۳) مانو منو. ولسو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو منو. { ۳
} ۳

مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو.

۴) مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو منو. { ۴
} ۴

مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو.

۵) مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو منو. { ۵
} ۵

مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو.

۶) مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو منو. { ۶
} ۶

مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو.

۷) مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو منو. { ۷
} ۷

مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو.

۸) مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو منو. { ۸
} ۸

مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو.

۳۰۷) مانو منو. مانو چارو س. مانو چارو منو. مانو منو. د. مانو منو. { ۱
} ۱

مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو.

۳) مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو منو. { ۲
} ۲

مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو.

مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو. مانو چارو منو. مانو منو.

۱ } (۳۰۴) موعده من لاسفند-د. رمه و و. و مده و و. ۱۴۶

م و م-د. و م-و و

۲ } موعده من لاسفند-د. رمه و و. و مده و و. ۱۴۶

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

۱ } (۳۰۵) موعده من لاسفند-د. رمه و و. ۱۴۶

۲ } موعده من لاسفند-د. رمه و و. و مده و و. ۱۴۶

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

۳ } م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و. م و م-د. م و م-و و.

{ 1
1 (۳۰۳) موعده. معتمدان-د. و معتمدان-د. معتمدان-د.

عقود - و ع

{ 2
2 معتمدان-د. معتمدان-د. و معتمدان-د. معتمدان-د.

عقد معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د.

{ 3
3 معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د.

{ 4
4 معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د.

{ 5
5 معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د.

{ 6
6 معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د.

{ 7
7 معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د.

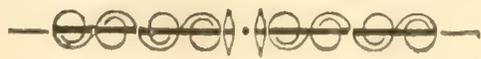
معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د.

{ 8
8 معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د.

{ 9
9 معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د.

معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د.

معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د. معتمدان-د.

1 } 2 } 3 } 4 } 5 } 6 } 7 } 8 } 9 } 10 } 11 } 12 } 13 } 14 } 15 } 16 } 17 } 18 } 19 } 20 } 21 } 22 } 23 } 24 } 25 } 26 } 27 } 28 } 29 } 30 } 31 } 32 } 33 } 34 } 35 } 36 } 37 } 38 } 39 } 40 } 41 } 42 } 43 } 44 } 45 } 46 } 47 } 48 } 49 } 50 } 51 } 52 } 53 } 54 } 55 } 56 } 57 } 58 } 59 } 60 } 61 } 62 } 63 } 64 } 65 } 66 } 67 } 68 } 69 } 70 } 71 } 72 } 73 } 74 } 75 } 76 } 77 } 78 } 79 } 80 } 81 } 82 } 83 } 84 } 85 } 86 } 87 } 88 } 89 } 90 } 91 } 92 } 93 } 94 } 95 } 96 } 97 } 98 } 99 } 100 }

1 } 2 } 3 } 4 } 5 } 6 } 7 } 8 } 9 } 10 } 11 } 12 } 13 } 14 } 15 } 16 } 17 } 18 } 19 } 20 } 21 } 22 } 23 } 24 } 25 } 26 } 27 } 28 } 29 } 30 } 31 } 32 } 33 } 34 } 35 } 36 } 37 } 38 } 39 } 40 } 41 } 42 } 43 } 44 } 45 } 46 } 47 } 48 } 49 } 50 } 51 } 52 } 53 } 54 } 55 } 56 } 57 } 58 } 59 } 60 } 61 } 62 } 63 } 64 } 65 } 66 } 67 } 68 } 69 } 70 } 71 } 72 } 73 } 74 } 75 } 76 } 77 } 78 } 79 } 80 } 81 } 82 } 83 } 84 } 85 } 86 } 87 } 88 } 89 } 90 } 91 } 92 } 93 } 94 } 95 } 96 } 97 } 98 } 99 } 100 }

1 } 2 } 3 } 4 } 5 } 6 } 7 } 8 } 9 } 10 } 11 } 12 } 13 } 14 } 15 } 16 } 17 } 18 } 19 } 20 } 21 } 22 } 23 } 24 } 25 } 26 } 27 } 28 } 29 } 30 } 31 } 32 } 33 } 34 } 35 } 36 } 37 } 38 } 39 } 40 } 41 } 42 } 43 } 44 } 45 } 46 } 47 } 48 } 49 } 50 } 51 } 52 } 53 } 54 } 55 } 56 } 57 } 58 } 59 } 60 } 61 } 62 } 63 } 64 } 65 } 66 } 67 } 68 } 69 } 70 } 71 } 72 } 73 } 74 } 75 } 76 } 77 } 78 } 79 } 80 } 81 } 82 } 83 } 84 } 85 } 86 } 87 } 88 } 89 } 90 } 91 } 92 } 93 } 94 } 95 } 96 } 97 } 98 } 99 } 100 }

کتابخانه. و به ایوان آید. سینه ج. و اسفند. و آب. و مایه آید. و این آید. { ۷

کتابخانه. و به ایوان آید. سینه ج. و اسفند. و آب. و مایه آید. و این آید. { ۸

کتابخانه. و به ایوان آید. سینه ج. و اسفند. و آب. و مایه آید. و این آید. { ۹

کتابخانه. و به ایوان آید. سینه ج. و اسفند. و آب. و مایه آید. و این آید. { ۱۰

(۲۹۶) موهن. سینه ج. و اسفند. و آب. و مایه آید. { ۱

کتابخانه - و به ایوان آید

کتابخانه. و به ایوان آید. سینه ج. و اسفند. و آب. و مایه آید. { ۲

וּמֵאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ.
 וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ.
 וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ.
 וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ.

(289) וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ.

וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ.

- ۶ } . . . . .
- ۷ } . . . . .
- ۸ } . . . . .
- ۹ } . . . . .
- ۱۰ } . . . . .
- ۱۱ } . . . . .
- ۱۲ } . . . . .

وکتاب و... د. و... و... و...
 و... و... و... و...

۱ } (۲۸۶) و... و... و...
 و... و... و...
 و... و... و...

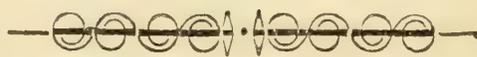
۲ } و... و... و...
 ۳ } و... و... و...
 و... و... و...
 و... و... و...

۱ (۲۸۵) موهبته . رسوخ . د . لموهبه . و العله . و له . لموهبه .
دندسوخوه . و له . و له . لموهبه . لموهبه . لموهبه .
له . لموهبه . لموهبه . و له . لموهبه .

- ۲ لموهبه . رسوخ . د . لموهبه . و العله . و له . لموهبه . دندس-
- ۳ لموهبه . و له . و له . لموهبه . لموهبه . لموهبه . لموهبه .
- ۴ لموهبه . و له . لموهبه . لموهبه . لموهبه . لموهبه . لموهبه .
- ۵ لموهبه . و له . لموهبه . لموهبه . لموهبه . لموهبه . لموهبه .
- ۶ لموهبه . و له . لموهبه . لموهبه . لموهبه . لموهبه . لموهبه .
- ۷ لموهبه . و له . لموهبه . لموهبه . لموهبه . لموهبه . لموهبه .
- ۸ لموهبه . و له . لموهبه . لموهبه . لموهبه . لموهبه . لموهبه .
- ۹ لموهبه . و له . لموهبه . لموهبه . لموهبه . لموهبه . لموهبه .

سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 ای ای ای . و ای ای ای . و ای ای ای . و ای ای ای .
 ای ای ای . و ای ای ای . و ای ای ای . و ای ای ای .
 ای ای ای . و ای ای ای . و ای ای ای . و ای ای ای .
 ای ای ای . و ای ای ای . و ای ای ای . و ای ای ای .

۱ } (۲۸۴) سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .

۲ } سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .

۳ } سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .
 سزای سزای دادند . و سزای سزای دادند .

اذنه . ماله اذنه . وانه . ماله اذنه . وانه اذنه .
 وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه .
 وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه .

^١ } (٢٧٩) ماله اذنه . ماله اذنه . ماله اذنه .
 وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه .
 وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه .

^٢ } ماله اذنه . ماله اذنه . ماله اذنه .
 وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه .
 وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه .
 وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه .
 وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه .
^٣ } وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه .
 وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه .
 وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه .
 وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه .
 وانه اذنه . وانه اذنه . وانه اذنه .

1 } (275) גוּמָהּ. מְ-לַחֲמֵי מַדְמָדָה. וְ-דָ. גְּמֻלָּה וְדַמְדָּה. וְ
וְשַׁלְּוֹדָה. רְמָה. לַחֲמֵי. גְּמֻלָּה. וְשַׁלְּוֹדָה.
146. אִשְׁמֵה. וְ-עַל-וְעֵי.

2 } מְשַׁלְּוֹדָה. 146. וְ-דָ. גְּמֻלָּה. וְ-דָ. גְּמֻלָּה וְדַמְדָּה. וְ-עַל-וְעֵי.
מְשַׁלְּוֹדָה. לַחֲמֵי. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-דָ. גְּמֻלָּה. וְ-דָ. גְּמֻלָּה וְדַמְדָּה.
מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי. וְ-דָ. גְּמֻלָּה. וְ-דָ. גְּמֻלָּה וְדַמְדָּה.
מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי. וְ-דָ. גְּמֻלָּה. וְ-דָ. גְּמֻלָּה וְדַמְדָּה.
3 } מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי. וְ-דָ. גְּמֻלָּה. וְ-דָ. גְּמֻלָּה וְדַמְדָּה.
מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי. וְ-דָ. גְּמֻלָּה. וְ-דָ. גְּמֻלָּה וְדַמְדָּה.
4 } מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי. וְ-דָ. גְּמֻלָּה. וְ-דָ. גְּמֻלָּה וְדַמְדָּה.
מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי. וְ-דָ. גְּמֻלָּה. וְ-דָ. גְּמֻלָּה וְדַמְדָּה.
מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי. וְ-דָ. גְּמֻלָּה. וְ-דָ. גְּמֻלָּה וְדַמְדָּה.
מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי. וְ-דָ. גְּמֻלָּה. וְ-דָ. גְּמֻלָּה וְדַמְדָּה.

1 } (276) גוּמָהּ. וְ-דָ. מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי.
וְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי.
146. אִשְׁמֵה. וְ-עַל-וְעֵי.

2 } מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-דָ. מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי.
מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי.
מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי.
מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. מְשַׁלְּוֹדָה. וְ-עַל-וְעֵי.

આચ્છે પુસ્તક સાતમાને ઘણાતાં થાચ્છેલી ભુલને લગતું પેહલવી શુદ્ધી પત્રક.

સંક્ર.	સતર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૩૩૪	૧૩	૧૨૯	૧૨૯
૩૪૦	૧૪	૧૩૭૭	૧૩૭૭
૩૪૧	૧૪	૭૭૭	૭૭૭
૩૪૧	૧૫	૬૬	૬૬
૩૪૨	૧	૧૨૯	૧૨૯
૩૪૨	૭	૧૩૭૭	૧૩૭૭
૩૪૨	૧૬	૧૩૭૭	૧૩૭૭
૩૪૩	૧૧	૬૬	૬૬
૩૪૩	૧૪	૧૩૭૭	૧૩૭૭
૩૪૪	૩	૬૬	૬૬
૩૪૮	૧૨	૧૩૭૭	૧૩૭૭
૩૪૯	૧	૧૧૧૨૯	૧૧૧૨૯
૩૪૯	૧	૬૬	૬૬
૩૫૦	૨	૬૬	૬૬
૩૫૦	૧૬	૧૩૭૭	૧૩૭૭
૩૫૨	૬	૧૩૭૭	૧૩૭૭
૩૫૨	૧૨	૧૧૧૨૯	૧૧૧૨૯
૩૫૨	૧૭	૬૬	૬૬
૩૫૭	૧૫	૬૬	૬૬
૩૫૭	૨૧	૬૬	૬૬
૩૬૦	૧૪	૬૬	૬૬
૩૬૧	૧૫	૬૬	૬૬
૩૬૭	૧૯	૬૬	૬૬
૩૬૮	૭	૬૬	૬૬
૩૭૨	૩	૬૬	૬૬
૩૭૨	૧૭	૬૬	૬૬
૩૭૨	૨૦	૬૬	૬૬

૩ { ૩
 ૪ { ૪
 ૫ { ૫
 ૬ { ૬
 ૭ { ૭

૨. ૧) દ. એ. વાલી નકલમાં અફ મલેછે.

૩૦૦) ક્રમ ક્રમ ઉપર ઉપર, ઉપર ઉપર ક્રમ { ૧ }
કા અર્થ અર્થ અર્થ અર્થ

૨) ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર { ૨ }
ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર { ૩ }
ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર

૩૦૧) ક્રમ ક્રમ ઉપર ઉપર, ઉપર ઉપર ક્રમ { ૧ }
કા અર્થ અર્થ અર્થ અર્થ

૨) ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર { ૨ }
ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર { ૩-૪ }
ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર { ૪-૬ }
ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર { ૭-૮ }
ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર
ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર
ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર
ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર ઉપર

૨. ૧) આએ ઉપર ઉપર થી ઉપર સુધીની સમગ્ર એવારત દ. એ. વાલી નકલમાં લખનારની નજર સુકથી રહી ગઇ છે. અને તેની જગ્યાએ તેની નીચેનાં મથાલાં ઉપર ઉપર વાલી વ્યાખત લખેલી છે.

૩ } ૩ } ૩ } ૩ } ૩ } ૩ } ૩ } ૩ } ૩ } ૩ }
 ૪ } ૪ } ૪ } ૪ } ૪ } ૪ } ૪ } ૪ } ૪ } ૪ }
 ૫ } ૫ } ૫ } ૫ } ૫ } ૫ } ૫ } ૫ } ૫ } ૫ }
 ૬ } ૬ } ૬ } ૬ } ૬ } ૬ } ૬ } ૬ } ૬ } ૬ }

૧ } (૩૦૧) ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ }

૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ }

૨ } ૨ } ૨ } ૨ } ૨ } ૨ } ૨ } ૨ } ૨ } ૨ }

૧ } (૩૦૨) ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ }

૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ }

૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ } ૧ }

૨ } ૨ } ૨ } ૨ } ૨ } ૨ } ૨ } ૨ } ૨ } ૨ }

૨. ૧) સ્વધલી નકલમાં સ્વધલી મલેછે. ૨) દ. તે. વાલી નકલમાં સ્વધલી મલેછે.
 ૧. ૧) દ. એ. વાલી નકલમાં સ્વધલી નથી. ૨) દ. તે. વાલી નકલમાં સ્વધલી મલેછે.

- ૩ { દુ-વચ્ચેના, ય-લેખાવા સુગ્રહ ટી. ય કોડ સુવોના ય-લેખાવા
- ૪ { લેખાવા સુવોના ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા
- ૫ { લેખાવા સુવોના ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા
- ૬ { ય-લેખાવા સુવોના ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા
- ૭ { ય-લેખાવા સુવોના ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા
- ૮ { ય-લેખાવા સુવોના ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા
- ૯ { ય-લેખાવા સુવોના ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા

૧ { ૧ (૩૬૬) ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા

૨ { ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા

૨ { ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા

૩ { ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા ય-લેખાવા

૯. ૧) સુવેલી નકલમાં નથી.

૧ { ૧ (૩૫૧) ક્રમ લેવામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૧

૨ { ૨ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૨

૩ { ૩ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૩

૪ { ૪ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૪

૫ { ૫ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૫

૬ { ૬ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૬

૭ { ૭ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૭

૮ { ૮ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૮

૯ { ૯ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૯

૧૦ { ૧૦ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૧૦

૧ { ૧ (૩૫૨) ક્રમ લેવામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૧

૨ { ૨ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૨

૩ { ૩ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૩

૪ { ૪ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૪

૫ { ૫ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૫

૬ { ૬ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૬

૭ { ૭ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૭

૮ { ૮ સરકારી સંસ્થામાં આવેલા અને તેના ઉપર { ૮

૨. ૧) સઘલી નકલમાં મળે છે.

૪. ૧) ૬. તે ની નકલમાં મળે છે.

૨. ૧) સઘલી નકલમાં મળે છે. ૨) સઘલી નકલમાં મળે છે.

૩) સઘલી નકલમાં મળે છે.

૧ } (૩૩૭) મુદ્દા ૩૩૭ ની અનુચિત ધારાઓમાં
 ૧ } ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે અને
 ૧ } તેમાંથી કેટલાક અનુચિત ધારાઓ

૨-૩ } મુદ્દા ૩૩૭ ની અનુચિત ધારાઓમાં
 ૨-૩ } ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે અને
 ૪ } તેમાંથી કેટલાક અનુચિત ધારાઓ
 ૪ } ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે અને
 ૪-૬ } મુદ્દા ૩૩૭ ની અનુચિત ધારાઓમાં
 ૫-૬ } ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે અને
 ૭ } તેમાંથી કેટલાક અનુચિત ધારાઓ
 ૭ } ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે અને
 ૮ } મુદ્દા ૩૩૭ ની અનુચિત ધારાઓમાં
 ૮ } ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે અને
 ૮ } તેમાંથી કેટલાક અનુચિત ધારાઓ
 ૮ } ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે અને

૧ } (૩૩૮) મુદ્દા ૩૩૮ ની અનુચિત ધારાઓમાં
 ૧ } ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે અને

૨ } મુદ્દા ૩૩૮ ની અનુચિત ધારાઓમાં
 ૨ } ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે અને
 ૨ } તેમાંથી કેટલાક અનુચિત ધારાઓ
 ૨ } ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે અને

૧. ૧) દ. તે. વાલી નકલમાં અનુચિત ધારાઓની અનુચિત ધારાઓ છે.
 ૨. ૧) દ. તે. વાલી નકલમાં અનુચિત ધારાઓ છે. ૨) દ. તે. વાલી નકલમાં અનુચિત ધારાઓ
 મળે છે. ૩) દ. તે. વાલી નકલમાં અનુચિત ધારાઓ મળે છે.

1 { 1 } (330) חץ לרשום ו סמלנות ספואת א אווא וואו וואו

2 { 2 } ספואת ספואת לרשום ו סמלנות חץ לרשום

ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות

3 { 3 } ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות

ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות

ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות

ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות

1 { 1 } (331) חץ סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת

ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות

2 { 2 } ספואת סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת

ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות

ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות

3 { 3 } ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות

ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות

1 { 1 } (332) חץ וואו וואו לרשום וואו וואו וואו וואו

וואו וואו לרשום וואו וואו וואו וואו וואו וואו

ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות

2 { 2 } ספואת סמלנות וואו וואו וואו וואו וואו וואו

ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות ו ספואת ו סמלנות

૧) સુધલી નકલમાં ૬ મલે છે. ૨) દ. એ. વાલી નકલમાં ૫ મલે છે.
 ૩) દ. એ. વાલી નકલમાં ૭ મલે છે.

૧) સુધલી નકલમાં ૬ મલે છે. ૨) દ. એ. વાલી નકલમાં ૫ મલે છે.
 ૩) દ. એ. વાલી નકલમાં ૭ મલે છે.

૧) સુધલી નકલમાં ૬ મલે છે. ૨) દ. એ. વાલી નકલમાં ૫ મલે છે.
 ૩) દ. એ. વાલી નકલમાં ૭ મલે છે.

૧) સુધલી નકલમાં ૬ મલે છે. ૨) દ. એ. વાલી નકલમાં ૫ મલે છે.
 ૩) દ. એ. વાલી નકલમાં ૭ મલે છે.

૩ { ૩
 ૩
 ૩
 ૩

૧ { ૧
 ૧
 ૧

૨ { ૨
 ૨
 ૨
 ૨
 ૨

૧ { ૧
 ૧
 ૧

૨ { ૨
 ૨
 ૨

૩. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૧ મલે છે.
 ૧. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૧૧૧ છે.
 ૨. ૧) ૬. એ. વાલી નકલમાં ૧૧૧૧૧ છે.

$\frac{4}{4}$ } פל שמשוה מראד לשהו שמשוהו ו לשהו מראד מראד
 $\frac{4}{5}$ } שמשוהו ו לשהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו
 $\frac{4}{6}$ } שמשוהו לשהו ו לשהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו
 $\frac{9}{7}$ } שמשוהו שמשוהו שמשוהו לשהו ו לשהו שמשוהו שמשוהו
 שמשוהו לשהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו
 שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו

$\frac{1}{1}$ } (307) פל שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו

$\frac{2}{2}$ } מראד שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו
 שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו
 שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו
 $\frac{3}{3}$ } שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו
 $\frac{4}{4}$ } שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו
 שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו
 שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו

$\frac{1}{1}$ } (308) פל שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו

שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו

$\frac{2}{2}$ } מראד שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו
 שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו
 שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו שמשוהו

૪ { કોદ કોવ-વૃદ્ધો આસ્વાપ્તિ યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો }
 ૫ { કોદ કોવ-વૃદ્ધો આસ્વાપ્તિ યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો }
 ૬ { કોદ કોવ-વૃદ્ધો આસ્વાપ્તિ યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો }
 યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો

૧ { (૩૦૧) આસ્વાપ્તિ યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો }
 યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો

૨ { આસ્વાપ્તિ યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો }
 યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો
 ૩ { યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો }
 યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો
 યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો
 યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો
 યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો

૧ { (૩૦૨) આસ્વાપ્તિ યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો }
 યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો

૨ { આસ્વાપ્તિ યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો }
 યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો
 યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો
 ૩ { યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો }
 યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો યજ્ઞો

૧ } (૨૯૯) હાથ મુકવેલો આ સાથે મલકાવેલો, અનેકોનો આ
સુખી સુખી અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો

૨ } મુકાવેલો મુકવેલો આ સાથે મલકાવેલો, અનેકોનો આ સુખી
સુખી અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ
અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ
અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ

૧ } (૩૦૦) હાથ મુકવેલો આ સાથે મલકાવેલો, અનેકોનો આ સુખી
અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ
અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ
અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ

૨ } મુકાવેલો આ સાથે મલકાવેલો, અનેકોનો આ સુખી
અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ
૩ } અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ
૪ } અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ અવગણ્ય અનેકોનો આ

૧. ૧) સુધલી નકલમાં ૭૦ મલે છે.
૨. ૧) સુધલી નકલમાં ૭૦ મલે છે. ૨) સુધલી નકલમાં ૬ છે.
૧. ૧) સુધલી નકલમાં ૭૦ છે.
૩. ૧) સુધલી નકલમાં ૭૦ મલે છે.

{ ૩ } દુ-વેલના સ્વભાવે સુખી અને અધિકારી સુખી અને સુખી

પુત્ર અને પુત્રી સુખી અને અધિકારી સુખી અને સુખી

{ ૪ } અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી અને સુખી

સુખી અને અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી

સુખી અને અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી

{ ૫ } અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી અને સુખી

સુખી અને અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી

સુખી અને અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી

{ ૬ } અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી અને સુખી

સુખી અને અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી

સુખી અને અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી

{ ૭ } અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી અને સુખી

સુખી અને અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી

{ ૮ } અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી અને સુખી

સુખી અને અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી

સુખી અને અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી

{ ૯ } અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી અને સુખી

સુખી અને અધિકારી સુખી અને અધિકારી સુખી

૩. ૧) સુખી નકલમાં આ છે. ૨) સુખી નકલમાં આએ ૧૧૭ ની આએ અપર અપર આએ. ૩) આએ લોગત ૬. આ. વાલી નકલમાં નથી.

{ ૧ } ૧ (૨૧૩) દાહ્યાનુક્રમણીયુ યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે
સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે

{ ૨ } ૨ સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે

{ ૩ } ૩ સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે

કુળે સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે
સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે

{ ૪ } ૪ સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે

સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે
સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે

{ ૫ } ૫ સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે

સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે
સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે

સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે
સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે

સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે

{ ૧ } ૧ (૨૧૪) સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે

સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે

{ ૨ } ૨ સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે

સુભાગ્યે યુગલે સુભાગ્યે લેહી સુભાગ્યે

૨. ૧) દ. એ. વાલી નકલમાં સુ મલે છે.
૫. ૧) દ. તે. ની નકલમાં આ છે, પણ દ. એ. નકલમાં આ છે.

૧૦ { ૧૦ } (૧૦) (૧૦) (૧૦) (૧૦) (૧૦) (૧૦) (૧૦) (૧૦) (૧૦)
 ૧૧ { ૧૧ } (૧૧) (૧૧) (૧૧) (૧૧) (૧૧) (૧૧) (૧૧) (૧૧) (૧૧)
 ૧૨ { ૧૨ } (૧૨) (૧૨) (૧૨) (૧૨) (૧૨) (૧૨) (૧૨) (૧૨) (૧૨)
 ૧૩ { ૧૩ } (૧૩) (૧૩) (૧૩) (૧૩) (૧૩) (૧૩) (૧૩) (૧૩) (૧૩)
 ૧૪ { ૧૪ } (૧૪) (૧૪) (૧૪) (૧૪) (૧૪) (૧૪) (૧૪) (૧૪) (૧૪)

૧ { ૧ } (૧) (૧) (૧) (૧) (૧) (૧) (૧) (૧) (૧)

૨ { ૨ } (૨) (૨) (૨) (૨) (૨) (૨) (૨) (૨) (૨)
 ૩ { ૩ } (૩) (૩) (૩) (૩) (૩) (૩) (૩) (૩) (૩)

૧૧. ૧) સુધલી નકલમાં ૧૧૧૧૧ મલે છે.
 ૧૨. ૧) સુધલી નકલમાં ૧૧ મલે છે.
 ૧૩. ૧) ૬. એ. ની નકલમાં ૧૩ છે.

૧ } (૫૮૮) ૧ ઠુ
૨ ઠુ
૩ ઠુ ઠુ

- ૨ } ઠુ
૩ } ઠુ
૪ } ઠુ
૫ } ઠુ
૬ } ઠુ
૭ } ઠુ
૮ } ઠુ
૯ } ઠુ ઠુ

૨. ૧) સુઘલી નકલમાં ૧૫૭૦ ૧૯૭૫ મલે છે.

૪. ૧) ૬. તે. વાલી નકલમાં ૧૧૯૫૫ મલે છે.

૬. ૧) આએ લોગત નકલ કરનારની નજર ચુકથી પેહલી નકલમાં નહી હોવાથી સુઘલી નકલમાં મલતો નથી. ૨) આએ વલાયામાં લખેલી એપારત અસલ કેતાબમાંથી નજર ચુકને લીધે નીકલી ગઇ છે.

३
 ४
 ५
 ६

३
 ४
 ५
 ६

३
 ४
 ५
 ६

३
 ४
 ५
 ६

(૨૮૪) હાલ દુષ્ટતા સર્જાવડ સમસ્યા સારાં મુદ્દાઓ
 ૧) વાદાસર્જાવડે હાલો અને દાસર્જાવડ મુદ્દાઓ કો
 વાદા સર્જાવડ હા વાવડ અને વાવડે

સર્જાવડે વાવડ સમસ્યા હાલ મુદ્દા સમાવડા મુદ્દા અને
 દુષ્ટતા સર્જાવડ અને વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે
 વાદા સર્જાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે
 સારાં હાલ અને વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે
 મુદ્દા સર્જાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે
 વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે
 વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે

(૨૮૫) હાલ કો વાવડ વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે
 વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે

સર્જાવડે કો વાવડ વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે
 વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે
 વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે
 વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે વાવડે

૨. ૧) સુધતી નકલમાં ૧૧૧૧૧ મલે છે. ૨) સુધતી નકલમાં ૨૨ મલે છે.
 ૩. ૧) સુધતી નકલમાં ૧૧૧૧૧ છે.
 ૨. ૧) સુધતી નકલમાં ૨૨ મલે છે.

વેળાં લેવાના સમયે મુજબ કરવું અને તે સમયે જોઈ
જાય તે સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ

૧ } (૨૧૩) જુદા જુદા સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ
જોઈ જાય તે સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ

૨ } જુદા જુદા સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ
જોઈ જાય તે સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ
જોઈ જાય તે સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ

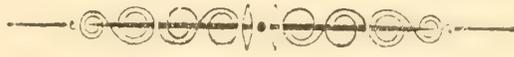
૩ } જુદા જુદા સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ
જોઈ જાય તે સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ
જોઈ જાય તે સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ
જોઈ જાય તે સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ

૪ } જુદા જુદા સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ
જોઈ જાય તે સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ
જોઈ જાય તે સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ
જોઈ જાય તે સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ

૫ } જુદા જુદા સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ
જોઈ જાય તે સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ
જોઈ જાય તે સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ
જોઈ જાય તે સમયે જોઈ જાય તે સમયે જોઈ

૧. ૧) દ. એ. વાલી નકલમાં ૧૦૦૦૦ છે.
૨. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૦૦ છે. ૨) સઘલી નકલમાં ૧૦૦ છે.
૪. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૦૦૦ છે. ૨) સઘલી નકલમાં ૧૦૦૦ છે.
૫. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૦૦૦ છે. ૨) દ. એ. વાલી નકલમાં ૧૦૦ છે.
૩) સઘલી નકલમાં ૧૦૦ મલે છે.

સદ્ગુણો અને સુસુખ્ય સુલભ દેવો અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 વૈભવ્ય અને સુખ્ય અને સુલભ દેવો અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 મુખ્ય અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 સદ્ગુણો અને સુસુખ્ય સુલભ દેવો અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને

(૨૧૨) સુખ્ય અને સુલભ દેવો અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને

સુખ્ય અને સુલભ દેવો અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને
 અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને

૨. ૨) સુધતી નકલમાં ૧૩૩ છે.
 ૩. ૧) આએ નીશાણ ' ' ની અંદર પેહલવીમાં લખાયેલી એખારત નકલ
 કરનારની ભુલથી ગેરકાયદે લખાયેલી છે. સુધ રીતે જોતાં એ એખારત
 એમ જોઈએ : અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને લગ્ન અને વાણિજ્ય અને સુખ્ય અને

કનક દેવ અને સુવર્ણવંશી અને પુત્રી સુવર્ણવંશી કાવચી લોકો
અને અને અને કાવચી કોટ (૧) આ કાવચી પુત્રી સુવર્ણવંશી
૩ } બાલકાંડમાં સુવર્ણવંશી આ કાવચી અને અને અને કાવચી
સુવર્ણવંશી અને અને અને અને અને અને અને અને અને
અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને
કાવચી કોટ (૨) અને અને અને અને અને અને અને અને અને

૧ } (૨૧૦) કાવચી સુવર્ણવંશી આ કાવચી અને અને અને અને

૨ } સુવર્ણવંશી અને અને અને અને અને અને અને અને અને
અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને
અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને
અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને

૧ } (૨૧૧) કાવચી સુવર્ણવંશી અને અને અને અને અને અને અને અને અને

૨ } સુવર્ણવંશી અને અને અને અને અને અને અને અને અને
અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને અને

---

૨. ૧) સુવર્ણવંશી નકલમાં ગામગામ છે. ૨) સુવર્ણવંશી નકલમાં ૧૨૩૪ મળે છે.
૩. ૧) સુવર્ણવંશી નકલમાં ૧૨૩૪ ગામગામ મળે છે. ૨) ૬. યે. વાલી નકલમાં ૬૭
મળે છે. ૩) સુવર્ણવંશી નકલમાં ૧૨૩૪૫૬૭૮ છે. ૪) સુવર્ણવંશી નકલમાં આ યે
બાલ મળતો નથી.
૨. ૧) સુવર્ણવંશી નકલમાં ૧૨૩૪ છે. ૨) સુવર્ણવંશી નકલમાં ૧૨૩૪૫ છે.
૧. ૧) સુવર્ણવંશી નકલમાં ૧૨૩૪ છે.
૨. ૧) સુવર્ણવંશી નકલમાં ૧૨૩૪૫૬૭૮ છે.

{ ૧ } (૨૭૭) હમ કોદ ભદુષ કોદ? લેલકા, ઠ કોદ લેલકા સુદપ કા
સુસેલકા કા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા

{ ૨ } સુલકા કોદ ભદુષ કા સુસેલકા કોદ લેલકા (ઠુલકા સુસેલકા)
સુસેલકા સુસેલકા ઠુલકા સુસેલકા કોદ સુદપ કા સુસેલકા
સુસેલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા

{ ૧ } (૨૭૮) હમ ઠુલકા? ઠ કોદ ભદુષ (સુસેલકા) ઠુલકા ઠુલકા
ઠ કોદ ઠુલકા સુસેલકા કા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા

{ ૨ } સુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા કોદ ભદુષ સુસેલકા ઠુલકા ઠુલકા
કોદ ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા
{ ૩ } ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા
ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા
ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા

{ ૧ } (૨૭૯) હમ સુસેલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા
ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા

{ ૨ } સુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા
ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા ઠુલકા

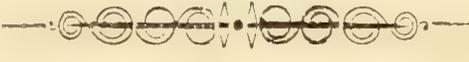
---

૧. ૧) સુધલી નકલમાં કા મલેલે.
૧. ૧) સુધલી નકલમાં ઠુલકા મલેલે. ૨) નજર ચુકથી સુધલી નકલમાંથી
આએ ખોલ નીકલી ગએલોલે.
૩. ૧) ધરિંનવાલી નકલમાંથી નજર ચુકને લીધે ઠ નીકલી 'ગએલો હોવાથી
સુધલી નકલમાં ઠુલકા મલેલે. ૨) સુધલી નકલમાં ગએલ છે.

૧ } (૨૧૦) ક્રમ મુજબ સુધારવાના ઉપાયો સમજાવવામાં આવ્યા છે.
 ૧ } સુધારવાના ઉપાયો સમજાવવામાં આવ્યા છે.

૨ } મુજબ સુધારવાના ઉપાયો સમજાવવામાં આવ્યા છે.
 ૨ } સુધારવાના ઉપાયો સમજાવવામાં આવ્યા છે.
 ૩ } સુધારવાના ઉપાયો સમજાવવામાં આવ્યા છે.
 ૪ } સુધારવાના ઉપાયો સમજાવવામાં આવ્યા છે.

૧ } (૨૧૧) ક્રમ મુજબ સુધારવાના ઉપાયો સમજાવવામાં આવ્યા છે.
 ૧ } સુધારવાના ઉપાયો સમજાવવામાં આવ્યા છે.

૨ } મુજબ સુધારવાના ઉપાયો સમજાવવામાં આવ્યા છે.
 ૨ } સુધારવાના ઉપાયો સમજાવવામાં આવ્યા છે.
 ૩ } સુધારવાના ઉપાયો સમજાવવામાં આવ્યા છે.
 ૪ } સુધારવાના ઉપાયો સમજાવવામાં આવ્યા છે.

૧. ૧) દ. તે. તથા દ. એ. ની નકલમાં સાચી છે.
 ૨. ૧) દ. એ. ની નકલમાં સાચી છે.
 ૪. ૧) દ. એ. વાલી નકલમાં સાચી છે.
 ૧. ૧) સુધારી નકલમાં સાચી મળે છે.
 ૨. ૧) દ. એ. વાલી નકલમાં સાચી છે. ૨) દ. એ. વાલી નકલમાં સાચી છે.
 ૩) દ. એ. વાલી નકલમાં સાચી છે.

קוד 121 141 א כ

141 דלמ

אט ופפפפפ ופפפפפ

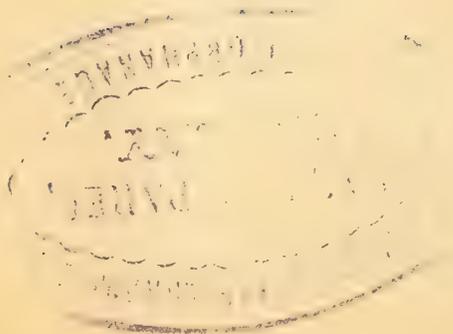
121 וואו פפפפפ ופפפפפ ופפפפפ

141

פפפפפ דלמ א פפפפפ ופפפפפ ופפפפפ

פפפפפ פפפפפ פפפפפ ופפפפפ

פפפפפ - וואו ד פפפפפ

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY
Los Angeles

This book is DUE on the last date stamped below.

REC'D LD-URL

LD
URL
MAR 22 1974

REC'D LD-URL
MAR 22 1974

MAR 22 1974

REC'D LD-URL
APR 5 1978

MAY 5 1978

DISCHARGE-URL

REC'D LD-URL
JAN 15 1979

REC'D LD-URL
JAN 21 1986

REC'D LD-URL

FEB 10 1986

QL OCT 17 1994

NO PHONE RENEWALS

DEC 1 8 1978

OCT 06 2008

PK6197. D616 1874

3 1158 00156 3690

